

(1610.)

Pol.132.a. ANNO A CHRISTO NATO | Salvatore & Mediatore nostro MDCX | consentientibus votis & suffragiis Dominorum professorum, annuente etiam Illustrissimo & potentissimo principe ac Domino Domino Mauritio Hassiae Landgravio &c. principe nostro clementissimo, Celsitudinis ipsius filius Dominus Wilhelmus princeps Generosissimus Hassiae Landgravius &c. ipsis Calendis Ianuarii Academiae Marpurgensis Rector electus & publice renunciatus est: ProRector vero qui Celsitudinis ipsius vices gereret communi consensu designatus fuit Nicolaus Braun Marpurgensis Medicinae D. & professor ordinarius.

Catalogus Studiosorum qui hoc anno | nomina sua professi sunt.

Iohannes Pistor Kauffingens. Hass.	Ianuar.
Christophorus Pistor Kauffingens. Hass.	26.
Antonius Wolffius Spirensis .	Februar. 9.
Iohannes Bergmann Bilveldensis.	
Chunradus Crantzius Corbachensis.	18.
Iohannes Iacobus Mejel Oppenheimensis.	23.
Nobilis & Generos. Stephanus Strzela a Kokicz Bohemus.	Martii.
Iohannes Horatius Scheckticens. Boh.	
Ludovicus Ioachimus Schwertzell in Willungshaussen.	6.
Bernhardus Steinius Bremensis.	26.
Pol.132.b. Florianus Geierspekus a Griersbach.	
Silfridus Adalbertus Malovecius a Molovitz.	Bohemi.
Nicolaus Sslehta a Vssehrd.	
Ladislaus Leonhardus a Nebenperck.	
Iohannes Apollo Horazdoviensis.	31.
Tiasso Tiassens Groninganus Frisius.	April. 1.
Michael Weirach Breslaviensis Sil.	
Michael Inder Gorlicius Lusatius.	
Wilhelmus Meienburgk Belga Davent.	
Adolphus Casparus Ledenbur Westph.	7.
Iohannes Sixtus ab Ottersdorff.	
Uratislaus Sixtus ab Ottersdorff.	
Iohannes Wenceslaus Lithomierzicky a Gizbice. Bohemi.	
Henricus Georgius Mraz a Milesonka.	10.
Livius Theodoretus Scheldinga Frisius.	
Iohannes Scheldinga Fris.	
Hildericus Antonius a Farel.	

	Wolfgangus Fridericus a Farel Franci.	
	Nicolaus Henricus Grammannus Culmbacens.	
	Olaus Iacobaeus Ottoniensis Danus.	
	Nicolaus Bretz Luthrensis Palat.	
	Iohannes Andraeas Mullenglas Kirchberg. Palatin.	12.
	Iohannes Andraeae Tausanus Ripensis Dan.	13.
Fol. 133.a.	Philippus Sengelius Dillenburg. Nassov.	15.
	Iohannes Hubertus Steinfurtensis.	18.
	Wolfgangus Michael Helvet. Bernens.	19.
	Henricus Kleinschmit Casselanus.	
	Casparus Bokolo Casselanus.	22.
	Helvicus Henckelius Felsbergensis.	23.
	Isaacus Morlot a Nomay Month.	25.
	Iacobus Christophorus Heroldt Nordtstad.	
	Petrus Heroldt Nordstat.	
	Iohannes Vincentius Finckius Fuldensis.	26.
	Casparus Keidwerdius Clivo-Wesal.	27.
	Balthasar Moresius Fachensis.	28.
	Casparus Kreuter Butzbachens.	30.
	Chunradus Iacobi Eschwicensis.	Maii 1.
	Iohannes Otto Spey Rhenensis.	2.
	Iohannes Nordtwig Singlesianus.	
	Otto a Malspurgk.	
	Christianus a Malspurgk.	
	Thomas Dorn Seynensis.	4.
	Iohannes Hackmannus Langensis.	6.
	Iohannes Holtzius Cassellanus.	8.
	Ieorgius [<i>sic</i>] Werneke Grebenstein.	
	Franciscus Hesse Grebenstein.	11.
	Grabriel [<i>sic</i>] Titus Bethaniens. Siles.	
	Abrahamus Wechnerus Sportaviens. Sil.	13.
	Nicolaus Gisekenius Alfeld. Saxo.	14.
	Bertholdus Straubius Crammens. Bruns.	16.
	Michael Purgolt Ohrdrufiens. Thuring.	22.
Fol. 133.b.	Iohannes Stuckius Hannoberanus Saxo.	Iunii 6.
	Nicolaus a Burckhaus & Stoltz Silesius.	
	Iohannes Hoffmann Wunschelburg. Silesius.	18.
	Petrus Hoffmann Grunbergensis Hass.	19.
	Hermannus Griphius Goarinus.	

Hugo Arpeau Rotulensis Helvet.	22.
Suatoslaus Iahodynsky Polonus.	
Andreas Iahodynsky Polonus.	
Daniel Breslerus Dantiscanus.	23.
Gottfridus Schultz Ligius [?] Siles.	31.
Iohannes Hochspeier Laubersb. Palatin.	Julii 2.
Mathias Vechnerus Frauwenstad. Sil.	
Esaias Leschius Guranus Silesius.	11.
Iohannes Hayto Togyverneky.	
Georgius Korocz Szepsi.	
Paulus Benias Szepsi.	
Daniel Pastoris Varsani. Vngari.	
Iohannes Pastoris Chertvelyesi.	
Emericus Kincses Thasnadinus Vngar.	22.
Wolff Christoffell a Rauchhaupt Saxo.	25.
David Eobaldus Sontranus.	30.
Ieorgius Boctius Meldorffensis Dithmars.	August.
Henricus Paschasius Lubeccens.	4.
Theodorus Boticherus Ufeniens. Westphal.	6.
Heriboldus ab Amelunxen.	
Philippus Henricus Homagius Delitianus M.	26.
Nicolaus a Bucholt Daventriensis.	Septemb. 6.
Henricus Iohannis Frisius.	
Mathias Viersen Frisius.	12.
M. Ieorgius Brinckhoff Tremonianus.	
Henricus von der Capeller Zutphaniens.	
Iacobus Munniche Steinfurtensis.	
Hermannus Munniche Steinfurt.	
Iohannes Lemkerus Bentheimensis.	13.
Marcus Chyczky	} Poloni.
Severinus Boner	
Iohannes Makovius*)	
Iohannes Seceminides	14.
Iohannes Rodolphus a Diesbach Helvetius.	
Iohannes Martincensis Helvetius.	16.
Antonius Weberus Itsteiniensis.	29.

Fol. 134.a.

*) *In margine additum est:* Mortuus est Franequeræ Frisiorum Anno 164... [1644] postquam ibidem per annos ... Theologiae Doctor et professor fuisse.

	Christophorus Bilitzer Neostad. Siles.	Octob.
	Iohannes Philippus Raw Cruceno-Palat.	
	Iohannes Reyll Breslaviens. Siles.	
	Christophorus Barcholt Hamburgens.	1.
	Ieorgius Martinus Bickelheimensis.	9.
	Iohannes Lameyerus Dantiscanus Boruss.	10.
	Wernerus Eitelius a Wellenstein H.	12.
	Philippus Homburg a Fach.	17.
	Casparus Kruckius Rotenburgens.	28.
	Lucas Gornicki eques Polonus.	30.
Fol. 134. b.	Engelhardus Figulus Zierenbergens.	31.
	Iohannes Schaffius Hartershusianus.	Novemb. 1.
	Melchior Sigfridus Rhodensis Waldec.	
	Lucas Fridericus ab Uthman Siles.	
	Sebastianus Heldt Silesius.	2.
	Iohannes Corfius Schoneburgens. Senan.	3.
	Erasmus liber Baro a Starenburg Boh.	
	Casparus liber Baro a Starenb. Bohemus.	
	Paulus Fabritius Moravus.	
	Carolus Randolff Styrus.	
	Iohannes Wilhelmus Hack.	
	Elias Crispus.	7.
	Iustus Rennerus Saxohusanus.	
	Ditmarus Platt Corbachensis.	
	Georgius Heisius Pickelhemensis.	
	Iohannes Kurtzrock Allendorffensis.	13.
	Wilbrandus Forckenbeck Munsteriens.	14.
	Philippus Douplet Hollandus.	
	Ebaldus Brantius Hollandus.	15.
	Chunradus Daniel Meckbach Fachens.	
	Nicklass Meiss von Obernsaull.	
	Ioachimus Mollerus Lignizens. Siles.	27.
	Bernhardus ab Emdraut in Zerdting. [?]	30.
	Iohannes Heidenus Romrodens.	Decemb. 12.
	Bernhardus Chunradi Rhenens Westp.	17.
Fol. 135. a.	Nomina novitiorum qui hoc anno a Domino Paedagogiarcha M. Theodore Vietore Graec. literar. professore in paedagogium recepti & in album Acad. relati sunt.	
	<i>Inscripti sunt quinquaginta septem inter quos:</i>	

Iohannes Sixtus ab Ottersdorff Pragens.
 Urislaus Sixtus ab Ottersdorff Pragens.
 Iohannes Wenceslaus Lythomericky a Girbice
 Bohem.
 Henricus Georgius Mraz a Milessowka Bohem.
 Nicolaus Schlechta a Wssehrd Bohem.

Ladislaus Leonhardus a Nagenperka Bohem.
 Otto a Malspurck.
 Christianus a Malspurck.
 Iohannes a Tries Dreisensis.
 Volpertus a Walleustein H.
 Iohannes Iustus a Bellersheim.

Fol.136.a. Tertia die Januarii convocatio et deliberatio habita fuit de hac quaestione Daß der Rentmeister Petrus Deinhart von Herrn D. Hermanno Kirchnero accieß abgefordert von II ohn Weinß so er als Decanus in promotione magistrorum verßeisset. Ist beschloffen worden Dieweiß vnser gnediger Fürst vnd Herr L. Moritz Rectore Dn. Doctore Goddaeo sich gnedig erkleret die Herrn professores von accieß gants vnd gar frey zu halten von allem Wein so sie in promotionibus wie auch in iren Behauffungen vndt vff iren vndt der Iren Hochzeiten, Kindtauffen etc. verßeissen wurden, vnd solchs auch bißanhero also gehalten worden, daß man es nachmalß also darbei behalten solle biß so lang vnser g. F. vnd Herr selbst solche abfordern würde, funde die Univerßitet als dan selbst bey irer fürstlichen gnade darvon handeln.

In eadem hac convocatione clarissimus vir magister Henricus Petraeus Smalkaldensis ex mandato Illustriss. et clementiss. principis nostri Mauritiï etc. praemisso iuramento in numerum professorum medicorum receptus eique tertius locus ordinarius in facultate medica assignatus fuit. Orationem pro more habuit de laudibus anatomiae doctam et pereruditam.

Fol.136.b. Decima Ianuarii habita fuit convocatio omnibus praesentibus Dn. professoribus propter pessimos quosdam quorundam pessimorum nequitiae et malitiae studiosorum mores, qui aliunde ex aliis scholis huc confluerunt, ab adversariis nostris procul dubio instincti ut pacatum et tranquillum Reipub. nostrae literariae statum turbarent, bonos et magistratui suo obedientes studiosos ad pugnam provocarent, eos ipsos iniuriose agerent, fenestras perfringerent atque aedes ipsas oppugnant. Quae facinora etsi prioribus annis eiusdem farinae studiosi tentare et exerceri [sic] conabantur, hoc vero anno plurimum ingravescere videbantur, huic malo quam primum succurrere visum fuit. Qua de causa decretum et publico edicto promulgatum fuit, quod eiusmodi PROVOCANTES, INIURIOSI ut dicuntur ACTORES, FENESTRARUM EFFRACTORES sive percussores ex ipsa urbe et Academia nostra relegari debeant, quicumque etiam fuerint, Nobiles vel plebei studiosi.

Provocati vero si sequantur provocantem, pro circumstantiarum ratione vel relegentur vel carceri includantur.

Aedium autem OPPUGNATORES propter vim publicam seculari Magistratui tradantur. Hoc decretum postea in convocatione ipsis Calendis Iuliis ante legum promulgationem in consistorio omnium consensu fuit renovatum et confirmatum, simulque visum fuit ut eo ipso die in ipsa legum promulgatione in studiosorum omnium praesentia publice promulgaretur atque severe proponeretur cum poenarum atque suppliciorum denunciatione.

Cum etiam studiosi quidam Bombardas contra morem et consuetudinem huius Academiae nostrae tam noctu quam interdium gestare atque explodere conantur, in eadem

convocatione fuit conclusum et publico programmate templi valvis affixo promulgatum, ne quis in posterum bombardas sive tormenta vel gestaret vel etiam exoneraret. contra qui fecerint, hoc modo puniantur, ut qui bombardas secum habuerint et non exploserint, eas ipsas Rectori tradant: qui vero glandes tormentales exploserint atque exonerarint, ex urbe et Academia nostra relegentur citra ullius delinquentis respectum.

Hoc ipso anno cum viderent adversarii nostri statum Reipub. nostrae litterariae nihilominus propter disciplinam nostram praec omnibus aliis scholis pacatiorum et tranquilliorum atque praeter spem ipsorum florentem, imprimis vero aegerrime cognoscerent
 Fol.137.a. prosperum Academiae nostrae successum propter studiosos aliunde atque ab | exteris etiam nationibus ob purae et reformatae religionis exercitium atque Reipub. nostrae tranquillitatem frequentius quam ante hac ad nos confluentes, homines isti male ferriati hisce nostris rebus opimis, ut cum Horatio loquar, marcescentes *) contraque infrementes, hanc ipsam Reipub. nostrae tranquillitatem et prosperrimum successum omnibus adhibitis nervis omnique conatu et obturbare et quacunq[ue] possent ratione interpellare et impedire conati sunt.

Hinc ipsius diaboli instinctu mense Februarii gravissimae et infaustissimae simultates inter studiosos exortae fuerunt. Accesserunt enim ad nos et propter studiorum frequentiam et ob puram et reformatam religionem et pacatam nostram Rempubl. studiosi externarum nationum plurimi, imprimis vero Poloni atque Lituani atque ex hisce nonnulli generoso ut dicebantur stemmate nati, potissimum vero Lituani Barones Liberi. Qui cum ob vitae suae sanctimoniam atque pietatem, ob morum bonitatem atque obedientiam erga magistratum atque praeceptores suos, ob assiduam diligentiam, ob modestiam et vitae integritatem omnibus essent conspicui, eoq[ue] nomine omnibus etiam charissimi, imprimis vero praeceptoribus suis Dn. professoribus: improbi, perversi et flagitiosi non virtutum sed omnium vitiorum atque improbitatis studiosi, imprimis vero Nobiles nonnulli hisce ipsis Polonis atque Lituani Liberi Baronibus ob hasce ipsorum virtutes non solum invidere, sed extremo quasi odio ipsos habere et omnes etiam tam nobiles quam plebeios studiosos impudentissimis mendaciis contra ipsos incitare coeperunt. Hinc nocturno tempore et personam et familiam et gentem ipsorum iniuriose (ut vocant) agere atque fenestras aliquoties lignis et lapidibus excutere ausi fuerunt, adeo ut Senatus Academicus in hosce delinquentes homines perquam sceleratissimos quam diligentissime cogere inquirere. Quam in studiosos suspectos exactam et severam inquisitionem cum aegerrime ferret turba studiosorum, maxime cum viderent patrocinium Senatus Academici erga Polonos et Lituanos istos contra reliquorum petulantiam atque malitiam, in dies magis magisque contra istos
 Fol.137.b. | fremere, eos lacessere et qua possent vi et ratione persequi conati sunt, adeo ut tandem etiam die Martii septima noctu intra horam 12 et 1. nonnulli ex studiosis scurrae pessimi Lituanos ac Polonos in foro habitantes primo omnium ingentibus vociferationibus iniuriosissime agere atque fenestras lapidibus excutere coeperint, ad quorum clamores maximus

*) *Hor. Epist. I, 37: invidus alterius macrescit [sic recent. edd.] rebus opimis.*

factus est studiosorum in vicinia habitantium ad forum concursus cum bombardis et strictis gladiis, adeo ut numerus istorum ultra trecentos excreverit.

Hi omnes ob concepta in honestissimos istos Liberos Barones odia eos ipsos non solum iniuriose ac contumeliose tractarunt, fenestras effregerunt, sed etiam Diabolico quasi furore perciti aedes ipsorum expugnare ipsosque trucidare acclamarunt, statimque aedes istas obsidione quasi succingentes, ne ullus ipsorum aufugere posset, cum omnis generis molitionibus quascunque arripere potuerunt, nonnulli ipsorum aedes oppugnare foresque perfringere moliti sunt, tanto conatu ac tanto cum furore ut vicinis omnibus maximum terrorem incusserint atque incolae ipsi summo metu percussi de salute sua desperarint. In haec angustias incolae istarum aedium redacti puerum quendam 13 aut 14 annorum per stabuli ostia, dum omnes ita furerent, clam et quidem opportune emittere tentarunt, qui totum hoc negotium, haec turbas et periculum in quod coniecti essent, mihi ut ProRectori significaret, ut ipsos e tanto et corporis et vitae discrimine eriperem. A somno ergo per puerum hunc excitatus, tristissimas quoque Lituorum querimonias atque studiosorum furorem atque insaniam cognoscens, etsi hos ipsos ira, furore et scelere iam inflammatos adire metuebam, cum praeter hunc puerum, omnibus dormientibus vicinis
Fol.158.a. meis, mecum haberem neminem, | Deo tamen et legitimae meae vocationi ex psalm. 91 confidere nihil veritus fui. Accensis ergo lampadibus cum domo mea exirem, occurrit Iustus Orthius fletu et lachrymis efflagitans ut cito cito ipsis Lithuanis summo in discrimine versantibus succurram. Ad forum igitur properans cum in ipso fori limine studiosos ex lampadum splendore turmatim furore quasi percitos micantibus gladiis hinc inde discurrere, aedes Lituorum conscendere, ostia aedium trabibus fortiter invadere viderem, riacriter et alta voce ipsos de hoc pessimo suo facinore increpare coepi, cum accensis lampadibus ad aedes ipsas protinus ac festinanter accelerans. Vix unum aut alterum verbum effatus, ubi ex lampadum splendore me praesentem cognoverunt, omnes omnes quotquot erant tam in foro vociferantes quam circa aedes expugnandas occupati, a Deo Opt. ter Max. terrore percussi, per omnes angulos hinc inde diffugere visi sunt, adeo ut uno quasi momento (incredibile dictu) e conspectu meo non solum evanuerint nullo prorsus persistente, sed etiam silentium reliquerint altissimum. Atque hac ratione Dei nimirum Opt. ter Max. providentia et clementissima eius protectione tum optimi isti iuvenes L. Barones summo in vitae necisque discrimine constituti, tum ipse quoque qui nullo adhibito subsidio furiundorum istorum insaniae me totum exposueram, salvi et incolumes evasimus, atque verissimum esse didici quod psalmista inquit psal. 91 Mandavit Angelis suis de te ut custodiant te in viis tuis. Soli ergo Iehovae tutori et protectori nostro sit laus et gloria.

Dies ubi illuxit, convocato Senatu Academico totum huius tumultus atque factionis negotium aperui, quid facto opus sit scire desiderans. Re ergo mature deliberata, omnia haec ut primo omnium Illustrissimo principi nostro per literas nota fierent consultum
Fol.158.b. indicavimus, habita nihilominus in seditionis huius | autores diligentissima inquisitione.

Deprehensis tandem exploratisque multo labore multaque inquisitione huius factionis authoribus (studiosi enim in quibusdam habitis conventiculis conspirarant, se nullum hoc in negotio praestituros iuramentum, ne autores huius turbae manifestarentur) ex mandato et praescripto Illustrissimi principis nostri decretum fuit, ut ipsorum nomina primo omnium in albo Academiae deleantur, deinde a Senatu Academico ex civitate nostra Academica relegentur, quo facto hi ipsi authores urbis praefecto Strenuo Nobilissimo Viro N. Rodolpho Rauw in Holtzhausen ut Magistratui seculari tradantur.

Ex primis autem huius factionis authoribus cum fuerint hi quatuor

Johannes Bartholomaeus Römer Dillensis Palatinus Relegatus

Johannes Casparus Stro Ottovillanus Nassovius Relegatus

Carolus Caesar Avencontaus Isenburgicus in Comitatu Eisenberg prope Badingam et

Iohannes Hayll Assenheymensis Wetteravius:

priores duo Iohannes B. Römer et Casparus Stro ultimo Martii ad consistorium vocati sunt, et posteaquam Senatus decretum ipsis significatum fuit, quod nomina ipsorum ob commissa haec facinora in Albo Academico deleri debeant ipsique omnium consensu ex hac Academia nostra relegati sint, traditi sunt ea ipsa hora praedicto urbis praefecto ante foras paedagogii, ubi cives quidam expectantes eos ipsos armata manu ad praedictum Dn. Satrapam deduxerunt, a quo deinde in arcem usque comitati ibidem in conclavi quodam carceris loco inclusi fuerunt.

Hoc facto ex mandato Illustrissimi principis nostri de hisce duobus tria habita fuerunt iudicia, sed privatim in aedibus praefecturae in der landtbogtey: iudices vero ab Illustriss. nostro electi fuerunt ex Nobilibus quidem ipse Satrapes seu praefectus urbis Rodolphus W. Rauw in Holtzhausen et praefectus Aulae N. Schwertzell in Willungshaussen: ex professoribus Nicolaus Braun ProRector, Doct. Hermannus Vulteius ViceCancell., D. Iohannes Goddaeus et D. Christophus Deichmannus, deinde etiam Iohann. Ebell urbis praetor. Ad singula iudicia hi duo vocati et tanquam | turbatores pacis publicae accusati fuerunt et de
Fol. 130. a. singulis articulis examinati, donec tandem libere et constanter confiterentur, quod primi huius seditionis authores fuerint. At vero cum dolerent haec sua delicta seque totos Illustrissimi principis nostri clementiae submitterent, factum est ut mitigata graviore illa quam quidem meriti erant, poena ab Illustrissimo principe nostro 20 die Aprilis publicis programmatibus per dies aliquot et templi et curiae valvis affixis et publice ab omnibus perlectis ex ipsa urbe Marpurgo fuerint relegati.

Quantum ad tertium huius factionis authorem Carolum Caesarem Avencontanum Isenburgicum, cum in principio inquisitionis aufugisset, ab Illustrissimo principe nostro publice fuit citatus: sed antequam ab ipsius Celsitudine citaretur et satis constaret de facto et delicto eius, a Senatu Academico fuit conclusum ut ipsius nomen in albo Academico deleretur, ipse a corpore Academico ut pestiferum membrum amputaretur, ne reliquas corporis partes, cum homo sit perditissimus, adhuc integras corrumpet,

et ut M. Tullius inquit, ne corruptus integro et violatus casto labem infringat*). Hic ergo male feriatuſ Caesar ad diem dictum se sistens multo fletu multisque lachrymis ob spem vitae melioris, bonorum intercessione hoc apud Illustriss. nostrum effecit, quod Celsitudo ipsius huic homini nequam poenam relegationis condonaret, atque Senatui Academico ipsum plectendum traderet. Sed quia nomen eius in Albo nostro deletum fuit ipseque totus a corpore Academico exclusus, Academia ipsum recipere noluit, sed omnino ut turbatorem pacis publicae reiecit: quare cum se ipsum ab omni bonorum conventu atque conversatione, ex decreto publico, eiectum et exclusum videret, hinc abire coactus fuit.

Quartus vero Iohannes Heill Assenheimensis quia corporali iuramento se purgavit, quod licet in foro fuerit, non tamen fuerit vociferatus neque Lithuanos iniuria aut contumelia ulla affecerit, nihil etiam quicquam vel verbis vel factis molitus fuerit, carceris poena ipsi designata fuit.

Reliqui vero, qui non authores huius facinoris extiterunt, ipsi vero tumultui interfuerunt, pro circumstantiarum ratione mulctati fuerunt.

Causa vero summi istius odii atque simulatam inter Liberos istos Barones Lithuanos (hos enim imprimis persequantur) et ipsos nobiles Germanicae, ut se ipsos novo et inusitato in hac Academia vocabulo dictabant, nationis praecipua ab ipsis Nobilibus haec esse dicebatur, quod Poloni ubivis locorum, imprimis vero in Academiis Germaniae, omnibus Germaniae Nobilibus praeferrere velint. Cum ergo idem hoc et in hac Academia ipsis obtigerit, et reliquis omnibus studiosis Nobilibus et statione et dignitate praeferrantur, eo ipso quod videant ipsis Lithuanis in templo locum et stationem designatam et concessam esse comitibus et liberis Bohemiae Baronibus proximum: in collegiis etiam atque publicis actibus ut in disputationibus et promotionibus locum ipsis dari superiorem, neglectis et repudiatis prorsus Nobilibus Germaniae, quorum tamen quam plurimi, si ortu et dignitate ipsis Lithuanis non sint superiores, pares tamen prorsus esse, et nihilominus illos ut externos ad summa honorum fastigia extolli, se ipsos vero ut Germaniae membra, ortu tamen et dignitate illis pares, prorsus negligi et contemni. Atque hinc tantum exarsisse odium inter Polonos et ipsos Germaniae Nobiles, ut nisi Nobilibus Germanis idem ille locus et statio eadem in templo potissimum concedatur, ita ut una cum Lithuanis et Polonis permixtim locum illum in templo occupent, fieri non posse ut unquam ulla inter ipsos et Polonos fieri possit reconciliatio.

Hoc ipso anno ab eiusdem farinae studiosis improbis ad hanc nostram Academiam confluentibus novum quoddam computationis genus praeter morem et consuetudinem huius scholae nostrae introductum, quod absono et absurdo vocabulo Den Pennaß Schmauß appellare solent: quemadmodum et alium quendam helluationis modum, quem vocant Daß Dischuden, quibus iniquissimis computationibus helluones isti pessimi, pestes et extremae perniciēs

*) Haec verba ipsa vix apud Ciceronem reperientur; obversatus esse videtur scribenti locus or. p. Cael. 18, 42: ne probrum castia, labem integris, infamiam bonis inferat.

Rerum pub., novitios qui primum Academiam hanc ingrediuntur praeter fas pecunia sua Pol. 141.a. emungere et spoliare quasi solent, ut | fuscus ex intimationis formula patebit. De hisce ergo iniquissimis Novitiorum exactionibus cum boni et honesti quidam studiosi conquere- rentur, consultum iudicarunt Dn. professores, ut severo mandato typis excuso atque tempfi et collegiorum valvis per dies aliquot affixo, eiusmodi turpissimae computationes et belluationes e medio quasi tollantur, quod etiam factum est Dominica Trinit. XXII. cuius intimationis formulam in rei memoriam huic albo inserendam consultum duxi*).

Pol. 140. WILHELMVS HASSIAE LANDGRAVIVS, CO|MES IN CATZENELNBOGEN, DIEZ, ZIEGENHAIN ET NID|DA etc. ACADEMIAE MARPURGENSIS RECTOR, OMNIBUS AC SINGULIS E|iusdem Civibus. S. D.

DE MAIORIBUS NOSTRIS ROMANUS SCRIPTOR PER QUAM EGREGIE:
PLUS APUD EOS, INQVIT, BONI MO|res valent, qaum alibi bonae leges. O tem-
pora o mores! Quorsum aetas hodierna deflexit? quam contraria prorsus ratione
nunc aevi vivitur? potissimum vero quod maxime erubescendum est in Academiis
et Scholis publicis, quae ut officinae pietatis atque omnis virtutis essent, a Maioribus
institutae sunt. Quid vero ibi? optimae quidem leges, sed omnium pessimi mores,
quos, quae vitiorum fomes ac nutrix est, quemadmodum ex Agathensi concilio olim
scriptum fuit, *Ebrietas et Helluatio* perenni quasi ubere alit atque fovet.

Quid enim? Incredibile auditu:

Novum computationis genus a nonnullis Bacchi, seu malis Baccharum filiis institutum
esse comperimus, quod peculiari eoque absono minimeque literatas familiaritates et
congressiones decente verbo Ein Pennall Schmauß indigitare, eiusque sumptus
et impendia indignissima ratione a novitiis qui hanc Academiam primum ingrediuntur,
praeter fas extorquere solent. Sed et praeterea alterum quendam contra bonos
mores exortae *Helluationis* modum cognovimus, quem *Disfördung* appellant.
Facto enim tanquam in praelium impetu, gulae studiosi in Musca et conclavia ali-
orum irruunt, vina adferri sibi poscunt, nolentibus libros et vestimenta auferunt,
ablata aliis oppignorant, qua plus quam hostili vi atque iniuria deterriti novitii
quidam et boni adolescentes hinc discedere coacti sunt. Inaudita etiam in hostium
castris barbaries: quam nostra ex Academia penitus sublatam et quibus possumus
gravissimis poenis exterminatam volumus.

Mandamus itaque omnibus huius Academiae studiosis, ut istis tam iniuriosis
computationibus et helluationibus atque si quae sunt aliae iisdem similes ex quibus
crimina oriuntur, quemadmodum de similibus novitiorum Scholasticorum severissime
interdictis vexationibus Iustinianus loquitur, abstineant, atque sub carceris, imo
etiam ipsius relegationis poena, novitiis aut quibusvis etiam aliis nullam vim et

*) Intimationis formula typis expressa inter fol. 139 et 141 albo inserta est.

molestiam inferant, belluina helluationum volutabra et gurgustia fugiant, contentionum omnium occasiones vitent, atque in hospitiiis mensisque suis cum publice tum privatim modeste et sobrie, prout bonos et honestos studiosos decet, vivant. Cumque hoc singulari mentis coecitate [sic], quemadmodum canones ea de re conqueruntur, ascribendum sit, quod in tanta Christianae religionis luce etiam hodie existant, qui non aliter temporum quorundam observationem se suscipere posse putent, ut verba canonis sunt, nisi conviviiis et comotationibus gentili ritu institutis solemnitas dierum celebretur, quorum laetitia quam rarissime sine rixis, vulneribus et lachrymis abire solet, admonitos nostros severe volumus, ut quemadmodum Imperatores simili de re sancitum reliquerunt, et honestas servetur et verecundia bonis moribus perseveret.

Diligenter vero et in illos Bacchantes, qui eiusmodi aliquid, quod pietati Christianae et honestati politicae adversabitur, bonisque et vere studioso indignis moribus contrarium erit, facere vel etiam attentare praesumpserint: et praeterea in istos *nocturnos tenebriones* inquiremus, qui cyclopiciis suis clamoribus, immanibus vociferationibus, quas collo e fenestris exerto, novo bacchandi genere excitant, quietem civitatis turbabunt, inque deprehensos gravissime animadvertemus. Atque haec ita unanimi Senatus nostri Academici consilio et decreto in posterum semper fixa, rata et firma sunt.

Memnisse interim vos etiam volumus, eos qui a parentibus suis aut propinquis ad scholas maxime vero publicas cuiusmodi sunt Academiae mittuntur, vel sponte etiam sua veniunt, hoc consilio mitti, ut moribus elegantiores et in omni generis artibus eruditiores ad patrios lares aliquando, studiorum suorum curriculo absoluto, revertantur, operamque suam et Ecclesiae et Reipub. ita impendant, ut ea vergat in gloriam nominis Divini, multorum commodum et utilitatem: quod ut assequamini, assiduis vobis ad *Deum* opus est precibus, eaque vobis est studiorum et vitae vestrae necessaria conformatio, ut adolescentia haec vestra et inventus mature id exhibeati quod praestandum est a vobis senibus. Quam ob causam de cultu animorum vestrorum cogitandum est vobis serio, et elegantia venustasque hominis non ex corpore, sed ex animo aestimanda, et illud Divini Platonis speculum ante oculos semper vobis habendum, quod adolescentibus contemplandum proponit, ut si corpore venusti estis et culti, cogitetis venustatem et cultum animi atque mentis venusto et culto domicilio conciliandam: sin minus, illud existimetis vobis faciendum esse, ut quod deest corpori, id sarciatur animo, et quo est domicilium deformius, eo reddatis hospitem, id est animum id inhabitantem, omni ex parte elegantiorum. Ipse vobis Spiritus Sanctus viam qua insistatis praescripsit in sacris literis et monstravit, quem ducem libenter sequuntur et sequi debent omnes ac singuli, cum hinc inde, tum vero in Psalmis, ut Psal. 32. Venite filii, auscultate mihi, timorem Domini docebo vos. Quis est qui desiderat vitam, et amat dies videre bonos, custodi

linguam tuam a malo, et labia tua ne loquantur dolum. Declina a malo et fac bonum, inquire pacem et persequere eam. Oculi Iehovae super iustos et aures eius in preces eorum. Vultus autem Domini contra facientes mala: ut succidat e terra memoriam eorum. Et alibi: Psalm. 119. Quomodo instituet adolescens viam suam? si custodiat sermones tuos et delectetur in via testimoniorum tuorum: si loquatur de mandatis tuis, et sermonum tuorum non obliviscatur etc.

Haec ergo si et vos feceritis, in aeternum vobis bene erit, gaudebunt parentes vestri, gratulabuntur et sibi ipsis praeceptores vestri, suumque officium facient sine gemitu, et constabit omnibus vos illos esse qui in spem Ecclesiae atque Reipubl. educemini, et *Deus* coeptis vestris prosperum successum dabit, atque tandem vos ad optatam metam deducet: nos vero etiam vos nostro patrocinio ita tuebimur ut a machinationibus et insultibus malorum securi esse atque tranquille apud nos vivere, vestrisque studiis sine bacchantium et istiusmodi levioris notae hominum molestiis, quas nonnullis hactenus fecerunt, incumbere possitis, nec dubitamus quin *Deus* nobis suam gratiam sit largiturus, ut tandem aliquando hasce bacchantium reliquias eicere, et malorum sentinam expurgare possimus. P. P. Marpurgi sub sigillo Academiae nostrae maiori, Dominica Trinit. XXII. Anno a Christo nato MDCX.

(Fol.141.a.) Cum hoc anno varii ac periculosissimi tumultus atque gravissimae factiones a facinorosis quibusdam studiosis excitatae fuissent, omnesque ad mensem usque Decemb. et annum iam exeuntem sine caede et sanguine abierint, toto pectore de felici successu gratulatus fui et mihi et toti Academiae. Sed pro Deum Immort. praeter omnium expectationem in fine Decembris Iohan Kirstein civis et praefectus vigiliam in hac urbe vespertino tempore intra horam 5 et 6 a quibusdam studiosis, sua tamen ipsius, ut putatur, culpa, circumventus ob conceptum in ipsum odium miserabiliter trucidatur. Huius tragoediae exitum et qua ratione studiosi caedis istius auctores ab Illustrissimo principe nostro ad dicasterium vocati ibidemque per dies aliquot captivi detenti, postea vero ab illius Celsitudine in foro criminaliter accusati atque peractis iudiciis dimissi fuerunt, historia subsequens Rectoratus clariss. viri Dn. Rodolphi Goclenii, in cuius Rectoratu haec omnia finita sunt, manifestabit.

Octobris die 30 Iustus Tinctor M. ex decreto Senatus Academici, quod perniciosis quibusdam studiosis sese associarat turbasque Reipub. nostrae literariae dederat, vitam vero et mores saepius etiam admonitus emendare atque corrigere nollet, publico affixo programma ex urbe et Academia nostra ad tempus fuit relegatus.

Fol.141.b. Decimo quarto Augusti ist. weilandt Herr Philippi Mathaei I. U. Doctoris et professoris ordinarii Wittibe Margreta zu irer Kindern Vormunderin angenommen, beeidigt und befestigt worden in irer Behausung praesentibus D. Nicolao Braun ProRectore, D. Casparo Sturmio et D. Iohanne Goddaeo: formula iuramenti haec est

Ir solltet schweren einen eidt zu Gott und seinem heiligen Wortt daß ir ewen Kindern, denen ir ihundi zur Vormunderin verordnet werdet, Person und Gueter treulich vertheen, ver-

wahren, in und außerhalb rechtens vertreten undt beschirmen, was ihnen nützlich ist, bestes fleiß volbringen, was schädlich ist vnderlassen, über die Güter ein ordentlich rechtmäßiges inventarium vffrichten lassen, dieselbige in etwem eigenen nutzen nicht gebrauchen, auch ohne erlaubniß der obrigl. von den liegenden undt so darvor geachtet, nichts verauffern verkauffen noch dieselbe versetzen oder sonst beschweren, sondern zu gebürlichen Zeiten darüber undt vmb alle Ewre Verwaltung erbare rechenßchaft thun, auch wen sie die Kinder zu irem rechten Alter kommen, ihnen dieselbe Güter widderum zustellen undt lißern, undt sonst inß gemein alles thun undt lassen sollen was einer getrewen Vormunderin von rechtß wegen zu handeln, zu thun undt zu lassen eignet undt geburet, bei verpfandung aller Ewer Haab undt Güter so whar Euch Gott helffe.

Præstito ergo hoc iuramento tutelae administratio liberorum suorum ipsi tradita et commissa fuit. Faxit Deus ut omnia recte et ex pupillorum utilitate administrantur.

Fol.142.a. Habita fuerunt hoc anno celebres promotiones, quarum prima quidem Doctoralis, in qua 25 die Aprilis Marcus Rutemier Helvetius Bernensis virtute et eruditione iuvenis conspicuus sacrosanctae Theologiae Doctor publice renunciatus fuit, insignia haec Doctoralia conferente Reverendo et Clariss. viro Dn. Georgio Schönfeldio S. S. Theologiae D. et professore primario.

Altera promotio itidem solennis celebris et illustris fuit, in qua iuvenes septem doctrina et eruditione praestantes tertia die Maii utriusque iuris Doctores creati fuerunt a Clariss. et consultissimo viro Dn. Christophoro Deichmanno I. U. Doctore et professore ordinario, quorum nomina haec sunt

Bartholomaeus Murath Fachensis.
 Siemon a Diest Westphalus.
 Iacobus Puchnerus Landsbergens. Marchicus.
 Martinus Benckendorff Francofurt. Marchicus.
 Helfericus Deinhard Marburg. Hassus.
 Mathias Berlichius Schköclensis Thirungus.
 Iohannes Hubertus Steinfurtens. Westphalus.

Tertia promotio philosophica fuit et celebris quoque ob magisteriae dignitatis titulos, quibus Mense Decemb. 14 iuvenes virtute doctrina et eruditione clari a Doctissimo et Clarissimo viro Dn. Rodolpho Goclenio Med. D. et physices professore ordinario insigniti atque exornati fuerunt, Decano excellentissimo viro Dn. Magistro Theodoro Vietore Paedagogiarcha et Graec. literar. professore ordinario.

Nicolaus Braun Med.
 Doctor et professor ordinar.

Fol.142.b.
 vac.

(1611.)

Fol.143.a.

ANNO EPOCHAE CHRISTIANAE,

Civitati nostrae funesto, qui erat Millesimus sexcentisimus VnDeCIMVS, Calendis Januariis *), conspirante Dominorum Professorum consensu, electus et laudatus est ACADEMIAE Rector M. Rodolphus GOELENUS SENIOR philosophiae antecessor primarius. Cui nomina sua dederunt in hoc ordinis nostri honestissimi albo inscribenda, sub ipsius Magistratus initium fere, qui sequuntur.

Carolus Victor Ripperda Westphalus nob.

Casparus a Buchwaldt Holsatus nob.

Hermannus Humanus Lemgoviensis.

Bartpolmaeus [sic] Schonbeck Stendaliensis
Marchicus.Bartpholomaeus [sic] Bilovius Stendaliensis
Marchicus P. L.

Andreas Eschkius Wurtzensis Misnicus.

Iohannes Gerhardus Treisensis.

Franciscus vom Pusch auff Groschweine
vnd Groditz n.Mainardus Bibliopegus Marpurgensis Aca-
dem.

Franciscus Witzius Batavus Medicin. Doctor.

Christianus Helmius Mechlariensis.

Hermannus ab Hell Sutphaniensis.

Usebrandus Rengers ex agro Grunin-
gano nob.

Fol.143.b. Heino Schutz Guertorfensis.

Iacobus Scallingius Winsheimofrancus M.

Iacobus Frideryck Frisius.

Iohannes Senger Eschuegensis Hesus.

Otto Freundt Eschuecensis Hesus.

Zacharias Rosbadius Butzbacensis.

Maternus Heiderus Basiliensis M. Theolog. Candidatus.

Bartholomaeus Cranhovius Stendaliensis {

Iohannes Hacus Gardelegiensis

PalaeoMarchici.

NEOPHYTI

E Paedagogico nostro.

Inscripti sunt triginta, inter quos:

Christophorus Fredericus Kendel a Suebda.

Iohannes Goeddaeus Marpurgensis.

Arnoldus Bongardus Clivovesaliensis.

Henricus Wissenbach Nassovicus.

Iustus Dauberus Rodensis Waldecus.

Iohannes ab Anckelen Stadensis.

Isaac Galatinus Genevensis.

Iohannes Iacobus Hetlerus Tubingensis.

Iohannes Wicinius Genevensis.

Christophorus Schefferus Drendelburgensis.

Leborius Erdtman Padebornensis.

Eggaeus Phoebens Frisius.

Volckerus Iacobi Frisius.

Casparus Winoldus Ravenshusanus.

Daniel Rupelius Vachensis Hesus.

Iustus Steinius Bremanus.

Iohannes Clautenius Helmershusanus.

Laurentius Faustus Herosfeldensis.

Ianus Henricus Scroterus de Gustrow Me-
gapolites P. L.

Hermannus Schone Bremensis.

Balthasarus de Heida Vachensis Hesus.

Iohannes Weinrichius Wildungensis Wal- Fol.14
decus.

Iohannes Hugius Lohnensis Hesus.

Iacobus Adorfus Merensis Senanus.

Fol.144.b.

Αξιόλογα et αξιομνημόνευτα, quae sub hoc Magistratu contigerunt.

Iunii tertio inter *συνέρομακα λοιμώδη* solennis fuit Panegyris Academ., in qua Doctorum in utraque Medicina insignia et ornamenta ex merito consecuti sunt M. Henricus Petraeus Schmalcaldensis Medicae artis professor in hac schola ordinarius, et M. Hermannus Marpachius: testimonium doctrinae ac virtutis publice his tribuente Clarissimo viro NICOLAO Braun medicae artis Doctore et Professore ordinario.

Fol.145.a.

ANNUS hic fuit Academiae ECCLESIAEQUE luctuosus, quippe funestus ex lue pestilenti Epidemia, quae cum non amplius serpere sed passim grassari cerneretur, significato Illustrissimo Principi civitatis nostrae statu ex eiusdem placito mense Junio paulo post Promotionem modo laudatam Academicus docentium et discentium coetus aliqua ex parte secessit FRANCOBERGAM. Eodemque Paedagogicum translatum fuit. Ibi initio tutiores divinoque umbraculo tecti vocationis operas pro se quisque faciebamus, postea vero cum etiam nostrae secessionis locus contagioso mortiferoque malo isto inficeretur, extinctis non solum aliquot opidi civibus, sed etiam ex ordine nostro tribus elegantissimis iuvenibus Iuris utriusque Candidatis, illico omnia miserrime turbata sunt. Nam exinde membra visceraque Academiae, quae illic confugerant, inter se divulsa sunt, alumni eius diffuxerunt, et praelectiones exercitiaque prorsus quieverunt. Antequam tamen haec fierent, ecce commodum intervenit fatali huic nostro malo velut *ἀπό μηχανῆς* Deus salutaris, misso ad nos Magistro humanitatis, Basilea Rauracorum oriundo, Materno Heydero, Pastore Ecclesiae, quae Deo colligitur Duysburgi (quae civitas imperialis est in Clivia), cum literis commendatoriis ab Illustrissimo Principe ac D. Dno. Ernesto Marchione Brandenburgensi ad venerandum Collegium Theologicum, ut insignibus Doctoris Theologiae ornaretur. Extremo igitur Augusto creatus et renunciatus est Theologiae DOCTOR a R. et Cl. viro D. Caspate Sturmio S. Th. professore ordinario et Stipendiariorum Ephoro iam laudatus nobis M. Maternus etc.

Fol.145.b.

Promotio Magistrorum philosophiae hoc anno nulla fuit propter Scholasticorum dissipationem.

Calendis Iulii ex instituto antecessorum recitatae sunt leges et statuta Academ. cum oratione *προσηκτικῆ* et *νοσητικῆ* ad studiosos.

Peste hoc anno Marpurgi cum mille plus minus ducentis extincti sunt praecipui viri Reverendus et Clarissimus D. Valentinus Schonerus Schmalcaldensis Ecclesiae Marp. et vicinarum ad Lanum episcopus, Reverendus et disertissimus Magister Valentinus Cragius Marp. Ecclesiarum *ἐπιδιάκονος*, et Magister Rabanus Lelius praecceptor paedagogicus primarius, quorum animae expectant nunc laetum et beatum cum corporibus suis *συνδιασμόν* [sic], quem vox divina omnibus pie decedentibus certo promisit.

20 Maii communi decreto Consilii publici Conrados Wolckenium et Neubeccerum et Lucam Fridericum Uthmannum propter vim et iniuriam quibusdam Studiosis illatam, ne exemplo et impunitate aliis nocerent, a communitate nostra et iurisdictione exclusimus et relegavimus relegatosque publice significavimus, illum quidem in perpetuum, hos vero ad annum.

Restat, quod vel primo loco annotatum et hisce annalibus insertum oportuit, epistola nimirum *εὐχαριστική* Generosissimi Domini Guilielmi Landgravii Hassiae ad Senatum Academiæ pro commendato atque concredito ipsi magistratu scholastico summo anni antegressi 1610, quam sua ipsius manu elegantissima scripsit.

Fol.146.a. Magnificis, Reverendis, Consultissimis, atque Clarissimis Viris D. D. Rectori, et Professoribus Academiæ Mauritanæ, omnibus et singulis nobis sincere dilectis.

Si sera gratulatio reprehendi non solet, Magnifici, Reverendi, Consultissimi et Clarissimi Viri sincere nobis dilecti, nec gratiarum actio aliquanto serior in cuiusquam indignationem incurrat. Utraque enim non tam specioso et magnifico verborum apparatu quam ipso animi sensu constantique mentis affectione emeticenda est. At vero cum beneficium, quo nos anno superiore complexi fuistis, in animo nostro insideat penitus, non est cur putetis concrediti nobis magistratus Academiæ insignia interiecto temporis spatio apud nos ita obsolevisse, ut nulla nos amplius officii, quod Academiæ vestrae ob honores nobis collatos debemus, cura attingat. Quocirca literas hasce nostras propria manu exaratas grati animi sempiternæque, qua beneficii vestri memoriam colimus, benevolentiae pignus habetote, itaque vobis persuadetote, nos gratitudinem nostram, quam nunc quidem verbis solum profiteri possumus, progressu ætatis, si Dei Opt. Max. beneficio diuturnior lucis huius usura nobis contigerit, re ipsa contestaturos, omniaque, quæcumque poterimus, ad Academiæ vestram amplificandam atque exornandam studia et officia libentissime collaturos. Valet Viri Clarissimi et acutissimo philosopho Domino Rodolpho Goclenio seniori successori nostro dignissimo novos illos honores nostro nomine etiam atque etiam congratulamini. Dabamus Melsungæ 8 Ianuarii Anno 1611.

V. D.

studiosissimus

Guilielmus Landgravius Hassiæ etc.

Fol.146.b. Francobergæ, accito eo Facultatis Artium Decano spectabili, Calendis Ianuarii novus Rector in *βουλευτηρίῳ* Ecclesiastico electus est et in templo civitatis renunciatus cum hac *εὐχρησία*

Exactus vetus est, et iam novus incipit annus,

Nobiscum DEUS i: faustus hic annus eat.

Nobiscum Deus i. Sacra Christe o nostra tuere,

Florida sint per te curia, rostra, forum.

Fac nobis placidus tranquilla scholastica scepra,

Ut laetus faciat munia quisque sua.

Cerea sit flecti in virtutem nostra iuventus,

Sit pia et in laudes cuncta parata tuas.

Elapsus vetus est et se novus exerit annus,

Nobiscum Deus es. Salva stet alta domus,

Praelustris domus unde DEOS patriæque parentes

Fol.147.a.

Divini haec regio muneris instar habet.
 Cattorum Dominus casta cum coniuge vivat
 Inclytus Augusto sanguine Mauritius,
 Et vivant multos nati nataeque per annos,
 Maxima quos inter spes generosus Otho est.
 NOBISCVM DEVS I: vafro nos protege ab hoste.
 Restitue o nobis nobile pacis opus.
 Gens germana ruct tetro vae perdita bello,
 Nobiscum nisi sis o Deus armipotens
 Christe inter turbas atque agmina prava malorum,
 Quos tua nec pietas poena nec ulla movet.
 Reliquias serva tibi in his templisque scholisque
 Semen ut hac aliquod stet regione pium,
 Quod redeunte novo, quod decedente sub anno
 Grata tibi dicat, grata tibi faciat.
 Æternus donec nobis affulgeat annus
 In coetu regni te celebrante tui.

καταλεσμένον ἔστω

Rodolphus GOELENIUS Senior
 philosoph. professor primarius
 scripsit sua manu.

Fol.147.b.
 — 148.b.
 vac.

(1612.)

Fol.149.a. ANNO POST NATVM | CHRISTVM MVNDI RE-[dentorem 1612. Calendis Ianuariis |
 Consentientibus Clarissimorum Do|minorum Professorum Votis ac | Suffragiis Academiae
 Mar|purgensis Rector electus | Et renunciatus | est |
 GREGORIVS SCHONFELDT
 S. Th. D. et Professor Primarius.

Sub cuius gubernatione annua in album Vniversitatis relata sunt sequentia
 Studiosorum Nomina.

Carolus Liber Baro a Kaunitz.	Conradus Heisen Geismariensis.	
Maximilianus Liber Baro a Kaunitz.	Philippus Rennerus Finck Simmerensis.	Fol.149.b
Iohannes Richterus a Suditz Oppaviensis	Iustus Gravius Allendorphiensis.	
generosorum B. praeceptor.	Otto Gravius Eschwegiensis.	
Iohannes Engell von Engelsbergk Pragensis*).	Iohannes Ernestus Waltherus Isenacensis.	
Iohannes Georgius Ungefug Lichtenaviensis.	Ioh. Christophorus Ahenarius Romrodensis.	
Fridericus Zentgrevius Lichtenaviensis.	Christianus Sturmus Gudenspergensis.	

*) Hoc nomen deletum est.

- Iohannes Widckindus Rauschenbergensis.
 Nicolaus Vigelius Marpurg.
 Iohannes Gallus Burckanus.
 Wigandus Pfaffius Marpurgensis.
 Bernhardus Pflugius Gudenspergensis.
 Conradus Stannarius Marpurgensis.
 Henricus Cräck Ravesisburg. Westphalus.
 Henricus Wisnerus Saganus Silesius.
 Iohannes Hillebrandi Frisius Orientalis.
 Iosephus ab Arnhem Geldriensis.
 Guilelmus Valck Geldriensis.
 Petrus Nysten Frisius.
 Adigerius Adius Frisius.
 Georgius Coji Elbingensis Borussus.
 Georgius Widerus Elbingensis Borussus.
 Iohannes Proit Dantiscanus Borussus.
 Hadrianus Heisterman Huxariensis Westp.
 Laurentius Coch Paderb. Westphalus.
 Arnoldus Steding Bremensis.
 Fol.150.a Ericus Steding Bremensis.
 Eberhardus Hoffmann.
 Georgius Rosa Waltcappellensis.
 Iodocus Hanowacker Zierenbergensis.
 Iohannes Inghen Nulandt Geldrus.
 Tobias Molitor Cassellanus.
 Wernerus Hachenbergius Schlitzanus.
 David Ewaldus Sontranus.
 Sebastianus Widerholdt Amocnebergensis.
 Wernerus Steuberus Bromkirchensis.
 Iohannes Gottmann Altenhasungensis.
 Iohannes Essekuch Wolffhagiensis.
 Iohannes Knaustius Camennas, Marco-Westphalus.
 Iohannes Henricus Geiseus Borcanus.
 Iohannes Geiseus Borcanus.
 Bernhardus Forckenbec Monasteriensis.
 Thomas Hoffmann Glogoviensis Silesius.
 Iohannes Dössolius Stammensis.
 Iohannes Saxo Harleshausensis.
 Martinus Mentzelius Immenhusanus.
 Nicolaus Fossius Danus.
 Albertus Bruninghausen Marco Westphalus.
 Iohannes Heppius Hersfeldensis.
 Abrahamus Musculus Tygurinus. Fol.150.
 Christophorus Luthardus Bernensis Helvetius *).
 Nicolaus Iulsinghe Groning. Fris.
 Iodocus a Schellinga Leouerdiensis Fris.
 Iacobus Groshans Bipontinus Annaevillano.
 Iohannes Santenus Clivo-Vesalius.
 Christophorus Iacobaeus Polonus.
 Martinus Henricus Iegerdorffensis Silesius.
 Iohannes Lithomil Bohemus.
 Theodorus Gedeon Kotwodowitki Zwollesnizky.
 Samuel Trawinczki Strasnicensis Moravus.
 Thomas a Knescheck.
 Hempo a Knesebeck.
 Levinus a Knesebeck.
 Iohannes Martinius Soltquellensis.
 Hermannus Hildebrandus Bremensis.
 Esaias Leschenius Uratislaviensis Silesius.
 Iohannes Keil Uratislaviensis Silesius.
 Bernhardus Holderman Tecklenburgensis. Westph.
 Hermannus Wedreus Osnaburgensis Westph.
 Daniel Svik a Luconos Pragen. Boh.
 Bernhardus a Neuperg Cheruscus.
 Matthias Rilburgerus a Dietburg Westrich.
 Regnerus Krumholdt Batavus. Fol.151.a
 Tilemanus Schimmeliuss Bickenbacensis.
 Iohannes Winrichius Isenacensis.
 Iohannes Sterenberg Wunneberg.
 Philippus Sigismundus Ulrici Verdensis.
 Wilhelmus ab Hugenpoth Hammonensis.
 Casparus a Dorlach Schmallenbergensis.
 Georgius Kilianus Ripensis Danus.
 Iohannes Ludovicus Kochmann Spirensis.

*) Ab alia manu addita sunt verba: Hod. Theol. prof. ibid.

Iohannes Philippus Pistorius Niddanus.	Georgius Hoffmannus Sontranus.	
Hermannus Wilstacke Westphalus.	Rembertus a Mallingkrodt Monasterensis.	
Procopius Bronewski Nobilis Polonus.	Iohannes Wilhelmus Rovenstrunck Vestph.	
Henricus Brunsvigius Dantiscanus.	Christophorus Weichmanshausen Allendorff.	
David Stollius Mariaeburg.	Simon Greb Zigenhainensis.	
Henricus Eluer [?] Lunaeburg.	Nicolaus Haupttreiff Lippoldisperg.	
Petrus Eliass Schröder Lusatus.	Valentinus Henemannus Eschvecens.	
Iohannes Andreas Romboldus.	Carolus Rohacius Moravus.	
Livius Hardewick Nounberg.	Georgius Renhardus Albinus Vetteranus.	
Bernhardt Degen Borussia.	Theodoricus a Mandelsla Bremensis.	
Fol.151.b. Iohannes Rolandus Berg Isenacensis.	Iohannes Gleinius Hersfeldensis.	
Iohannes Henricus Tigurinus.	Ioachimus Wieswilius Hersfeldensis.	Fol.152.a.
Iacobus Grisselius Laudunus Picardus Gallus.	Conradus Corruptius Sontranus.	
Daniel Sambucius Buscoducensis.	Georgius Schultissius a Felsdorff. Boh. **).	
Fridericus Severinius Petri filius Danus.	Iohannes Iungman Cassellanus.	
Theobaldus ab Erlach Helvetius Bernensis.	Paulus S. Cegledinus Ung.	
Valentinus Grefigius Galicensis Lus.	Georgius Wilhelmus a Levenstein.	
Bernhardus Grevenius Brunsvicensis.	Christophorus Gluckradius Borussia.	
Iohannes Eckenberg Brunsvic.	Franciscus Ulricus Wasserhunius Basil.	
Hermannus Möring Brakelensis.	Rodolphus Grosmannus Gröningensis.	
Iacobus Kuncmundus Apterodensis.	Hayo Haen Frisius.	
	Mauritius Bremerus Corbacensis.	

Paedagogici a Domino M. Theodoro Vietore Paedagogiarcha et Graecarum literarum Professore adducti, in album Acad. relati sunt.

Inscripti sunt quinquaginta quinque, inter quos:

Dominus Baro Maximilianus a Caunitz etc.

Theodoricus Kadverdovscy Nobilis Moravus.

Quanto tristior superiori anno accidit Academiae ob grassantis pestis contagium in montem Erancorum male tuta migratio: tanto laetior eiusdem ab illo exilio in Parnassum suum 17. Februar. huius anni affulsit reditus, diu multumque optatus. Nos feliciter reduces facti, nostrisque aedibus ac sedibus restituti, principio in publica Ecclesiae congregatione, concione de re praesenti a Rectoris praemissa, gratias egimus operasque nostras piis precibus Fol.154.a. commendavimus Deo Opt. Max., qui in ira misericordiae suae memor Professores ad unum omnes in tanto vitae discrimine sub umbra alarum suarum a pestis sagittis undiquaque volantibus adeo benigne custodivit, ut ne unus quidem fuerit desideratus. Sacris ita peractis et studiosorum paulatim crescente frequentia, Rector convocato Senatu Academico de recta scholae instauratione et salutari cum institutionis tum disciplinae in posterum

*) *In margine additum est:* Hodie Theol. ibid. Professor.

***) Hoc nomen deletum est.

observandae ratione, professorum consilia poscit et colligit: ubi consideratis iis damnis, quae Universitati nostrae superioribus annis nocturnae, quas vocant, actiones, provocationes item ad digladiandum, et novum istud computationis genus | Den Pennel Schmauß: | attulerant, visum est, decretum ante biennium contra istas disciplinae nostrae scholasticae corruptelas promulgatum repetere et in usum severiorem revocare, ac ne quis ignorantiam praetendere posset, publico programme studiosis significare eosque praeterea monere, ut nomen quisque suum apud Rectorem de novo profiteretur de hoc Senatus Academici statuto, et vitae suae ineundae ratione auditum plenius. Id quod publico affixo programme significatum, ac ne pro inani terriculamento, ut fieri solet, haberetur, paulo post severae executionis exemplo confirmatum est, relegatis tribus ex Academia pariter et oppido

Fol.154.b. Marpurg. et Servatio Rodemanno Brunswicense. Ac Ziglerus quidem ipso die ascensionis Dominicae relegatus est propterea, quod civem Gotfridum Rincken stricto gladio ad aedes eius accurrens, insanis clamoribus et diris ad digladiationem provocavit, idque per aliquot dies repetere non est veritus. Stockhusius vero gravius adhuc delinquens gladio διατόμῳ carnifici usitato, insuper etiam bombardam discurrens pluribus fuit molestus, tandem Hermannum Marbachium iuvenem civis Marpurgensis filium gladio isto stricto invasit, et patrem quoque illius Hermannum Marpachium intervenientem insecutus est explosa in aedes illius bombardam, quod non modo cum laesi ingenti periculo vitae, sed vicinorum quoque terrore factum, 5. Iulii relegationis poena affectus est. Radamannus [sic] denique cum ultra duos menses hic vagatus suum apud Rectorem nomen profiteri et ius Academicum acquirere praetermisisset, interim vero nocturnis per plateas cursitationibus et vociferationibus pudendis publicam tranquillitatem turbare, studiosis molestiam creare, quosdam etiam stricto gladio ad pugnam provocare non esset veritus, tanquam indignus societate scholastica 21. Iulii exterminatus est. | Putridis his membris a corpore Academico ita resectis, pars reliqua mansit sincera, adeoque fuit quieta, ut sine tumultu et sine sanguine studiosorum abierit totus huius gubernationis annus, incrementa subinde capiente coetu scholastico.

II. Duabus iusuper promotionibus solennioribus sub hoc magistratu claruit instaurata iterum Academia: una Magistrorum, altera Doctorum iuris. Ac prior quidem incidebat in Cal. Iunias, quibus Clariss. et Excellentissimus vir Hermannus Kirchnerus I. U. D. historiarum et eloquentiae Professor legitime designatus promotor, Domino Danieli Angelocratori Ecclesiae Marpurgensis Archidiacono una cum XV aliis praeclearae eruditionis laude praestantibus iuvenibus philosophiae gradus magisteriique titulos et insignia publice contulit. Posteriores vero Doctorales in utroque iure honores, diribitore Cl. et Consultiss. Viro D. Iohanne Goeddaeo I. U. D. et Professore Ordinario 17. Decembr. adepti sunt sex egregie docti viri: Iohannes Antrechtus Cassellanus: Iohannes Galenius Lippiensis: Henricus Wort Paderbornensis: Iustus Iungmannus Cassellanus: Hermannus Witkop Freckenhusanus: Henricus Cunradus Burckhards Westerkotensis.

*) In margine ab alia manu additum est: Ziglerus restitutus est anno 1615 d. 26. 7bris.

ol.155.b. III. Henricus Hoffmannus Professor Mathematicus ad patriae academiae Ienensis professionem a Serenissimo Electore Saxoniae vocatus, consentiente Illustriss. principe nostro, Cal. Decembr. hinc discessit, cui in professione mathematica Dn. D. Rodolphus Goelcnius, huic autem in physica prof. successit M. Iohannes Combachius praestito prius iuramento professorio.

III. Atque haec in Academia quidem: ex paedagogo autem Casparus Venator Smalcaldensis puer 17 annorum virum septuagenarium M. Gebertum Raben propriis in aedibus nocturno tempore multis vulneribus inflictis miserabiliter interfecit: ideoque capitali affectus est supplicio.

V. Incidit in hunc annum mors Rodolphi II. Imperatoris Romani, qui Pragae obiit 10. Ianuarii aetatis anno 59.

VI. Ad 11. Augusti Illustrissima et generosissima indole Princeps Mauritijs Hassiae Landgravius Illustriss. principis nostri Mauritijs filius inter ipsas parentis astantis preces placidissime expiravit, cum vix quatrimum decubisset, et ante quadriennium Academiae nostrae Rectoratum primus ex illustrissimo principum (sanguine gessisset*). Exequialem concionem Cassellis Rector eo vocatus, orationem vero super immaturo hoc obitu in Academia habuit Hermannus Kirchnerus.

VII. Hunc Academiae luctum subsecutus est et alius ex obitu nobilissimi et strenui viri Iob. a Bodenhusen, qui cum ab ipso Illustrissimo principe nostro 4. Iulii in arce dicasterii Marp. praesens renunciatus esset, non multo post ultimo nempe Septembr. ultimum suum clausit diem, in templo oppidi ad latus soceri sui Rod. Rawn Satrapae Marpurgensis honorifice sepultus 9. Octobr. Anno aetatis 42.

VIII. Matthias Archidux Austriae Rex Bohem. et Ungariae ab Imperii Electoribus in Caesarem R. Imperii electus et renunciatus est Francofurti Cal. Iunijs: cuius auspicijs eo ipso die, quo superius memorata Magistrorum promotio facta est, omnia fausta et felicia publ. oratione promotor Hermannus Kirchnerus applaudente universa Academia precatus est.

Matthiae donant virtus et fata coronas.

O Iehova, iudicium tuum Caesari da; ut iudicet populum tuum in iusticia: proferant montes pacem populo, et colles Academiae nostrae salutem.

Gregorius Schönfelt D.

ol.156.b.
vac.

(1613.)

ANNO A NATIVITATE DOMINI NOSTRI IESU Christi Millesimo Sexcentesimo decimo tertio, ipsis Calendis Ianuarijs, Illustris et Generosus Dominus Dn. Erasmus A STARHEMBERG, Baro Austriacus, Dominus in Wildberg, Riedeg et Löbenstein, concordibus omnium ac singulorum Professorum votis communibusque suffragijs Academiae Marpurgensis RECTOR electus publiceque renunciatus est, adiuncto IOHANNE GÖEDDÆO

*) V. ad a. 1609. Natus erat a. 1600.

Iuris Doctore ac Professore, qui ipsius vices suppleret et ab onere gubernationis ipsum nonnihil sublevaret.

Sub hoc magistratu annuo in album Studiosorum recepti sunt:

	Georgius Eberhardus ab Hoerden. }	5. Januarii.
	Alhardus Wilhelmus ab Hoerden. }	
	Iohannes Dancius Smalchaldensis.	7. Ianuar.
	Casparus Iarfaas Ungarus Ægopolitanus.	27. Ianuar.
	Iulius Cæsar Montfortius Viroñensis.	10. Februar.
	Balthasarus Mannus Schlitzanus Faginas.	16.
	Edmundus Wilson Anglus.	22.
	Iohannes Christophorus Becker Treisensis.	9. Martii.
	Henricus Cramerus Frisius.	10.
	Iohannes Almers Bremensis.	28.
Fol.157.b.	Ægidius Blossius Francofurt. Marchie.	1. April.
	Bertramus Sellius Susatens. Westpal.	2.
	Iohannes a Line Bremensis.	7.
	Iohannes Bilevelt Bremensis.	7.
	Iohannes Adamus Becht Neostadio Palatinus.	8.
	Philippus Bernhardus Meister Neostadio Palatinus.	8.
	Iohannes Strackius Essendiensis Cliviacus.	14.
	Iacobus Fabricius Dantis. Borus.	14.
	Ioachimus Pribenius Berwaldo Pomeranus.	14.
	Paulus Osius Reichenbacensis.	15.
	Iohannes Geuger Spangenbergensis.	16.
	Henricus a Robert Dantiscanus.	17.
	Fridericus Waghenaer Middelburgensis.	17.
	Arnoldus Meinardi Embdano Frisius.	17.
	Daniel Bernerus Helv. Bernas.	17.
	Hector Lindenborn Hombergensis Hassus.	19.
	Bernhardus Schenccelius Geismariens. Hass.	19.
	Iohannes Episcopus Felsbergensis.	20.
	Iacobus Gruters Middelburg Zelandus.	20.
	Iohannes Stotzmannus Sontranus.	21.
	Salomon Cyriacus Hombergens. Hass.	21.
	Herbertus Brachtesende Leidensis Westphal.	22.
	Simon Francus Hersfeldensis.	22.
Fol.158.a.	Iohannes Gualterus Hersfeldensis.	22. April.
	Augustinus Noffhënius Elensis.	25.
	Christianus Seuringius Melricensis Hassus.	25.

Iohannes Hirstius Kestadimo Hanovicus.	26.
Bernhardus Soltovius Slesviga Holsatus.	26.
Georgius Orthwinius Corbaccensis Waldeccus.	27.
Henricus Hencelius Englesianus.	29.
Iohannes Felix Cacsar Moeno Francofurtensis.	29.
Georgius Kleinschmidius Hersfeldensis.	29.
Balthasar Schrauff Heckershausensis.	30.
Cunradus Westermannus Hoffgeismariensis.	30.
Nicolaus Magirus Hombergensis.	1. Maii.
Iacobus Breidenbachius Zierenbergensis.	1.
Franciscus Christophorus Oberch Bilfeldiensis *).	5.
Gerhardus Heppius Hersfeldensis.	5.
Henricus Gerhardus Treisensis.	6.
Iacobus Wyfferdingius Zwolla Transisulanus *).	7.
Adolphus ab Els Coloniensis.	9.
Godtfridus Schommarzius Iuliacensis.	9.
Casparus Reidt Selgenstadianus.	13.
Christianus Megabachius Hersfeldensis.	13.
Iohannes Lautemannus Allendorphensis.	29.
Iohannes Hoffmannus Sontranensis.	31.
Paulus Lappius Hermutsaxensis.	31.
Henricus a Metzerað Eques Silesius.	31.
Ericus Krabbe Danus.	31.
Iohannes Martinus Fenchelius Lichensis.	31.
Laurentius Renbach Iulia Wassenbergensis.	31.
Andreas Albertinus Rhetus.	31.
Alhardus ab Hespergk Geismariensis Hassus.	31.
Philippus Cummelius Cassellanus.	1. Iunii.
Iacobus Albertinus Rhetus.	1.
Casparus a Rhe Lichensis.	5.
Christophorus Hornius Goarinus.	5.
Iohannes Wilhelmus Hornius Goarinus.	5.
Petrus Evenius Navensis Marchico-Brandenburgicus.	7.
Henricus Petreus Wolferbytanus.	8.
Henricus Iulius Petreus Wolferbytanus.	8.
Hermannus Grote Stadensis Saxo.	16.
Mauritius Butelius Marchiacus.	17.

*) Haec nomina deleta sunt.

	Otto a Bockwaldt Holsatus.	19.
	Georgius a Wisch Holsatus.	19.
	Guilhelmus Jungmann Cassellanus.	19.
	Christophorus Keslerus Cassellanus.	21.
	Hermannus Holtman Westph. Gronaviensis.	30.
	Iohannes Stuvius Bremensis Saxo.	3. Iulii.
	Matthias Schönerus Herbornensis.	3.
	Henricus RauschPlatt Göttingensis.	5.
	Thessenius Zitwitz Pomeranus.	5.
	Caspar Florian Komarinus Hungarus.	30.
	Martinus Pastoris Samsoncti Hungarus.	30.
	Iohannes Szemper Ungarus.	30.
	Stephanus Pastoris Szantai Ungarus.	30.
Fol.159.a	Iacobus Faber Genevensis.	31. Iulii.
	Gabriel Marinus Genevensis.	31.
	Albertus Rudolphi Stadensis.	2.
	Alexander Kauieczinski Lithuanus.	5. Augusti.
	Matthias Groten Iuliacensis.	5.
	Iohannes Rowalski Rutenus.	5.
	Henricus ab Eyghen Leodiensis.	9.
	Franciscus Gerkenus Hadelen. Saxo.	9.
	Arnoldus Hausbrant Teclaburgensis Westphalus.	18.
	Iohannes Schneidewindt Ludda Westphal.	21.
	Iustus Schneidewindt Lemgoviensis.	21.
	Henricus Braun Dithmarsus.	10.
	Iohannes Klinck Sigenensis Nassovicus.	13. Septembris
	Iacobus Quatius Servesta Anhaltinus.	14.
	Abraham Theopoldus Servestanus Anhaltinus.	14.
	Iohannes Bruningius Minda Westphal.	18.
	Henricus Iustus Pilaeus Minda Westph.	18.
	Simon Gogrevius Minda Westphal.	18.
	Antonius Heinius Hagonianus Westph.	18.
	Godtfridt Grunaeus Lignicensis Siles.	24.
	Marcus Stapferus Tigurinus.	27.
	Iohannes Rodolphus Hessus Tigurinus.	27.
	Iustus Reiffenberger Heigerano-Nassovicus.	30.
	Bernhardus Mullerus Kiloniensis Holsatus.	1.
	Iohannes Bilgerus Zwingenbergens. Rhenanus.	1. Octobris.
Fol.159.b.	Iohannes Hanne Bremensis Saxo.	2. Octobris.

	Iohannes Fridericus Dehnius Lohrhauptanus.	5. Octobris.
	Iohannes Erpbrockhaus Lemgoviensis.	5.
	Georgius Fridericus Krapf Vormatiensis.	6.
	Iohannes Hassius Haina Misnicus.	8.
	Iohannes Ernestus Kléncke Brunsvigius*).	8.
	Laurentius Businck Munderensis**).	8.
	Liborius Bon Weißbergf Brunsviga Saxo.	9.
	Fridericus Bon Weißbergf Brunsviga Saxo.	9.
	Hermannus Baumgartt Hanoveranus.	9.
	Theodorus Altroppius Hannoveranus.	9.
	Henricus Thulemejerus Hornensis Westph.	10.
	Iohannes Cunradus Gudenus Hombergensis Hassus.	11.
	Iustus Scheibius Hombergensis Hassus.	11.
	Casparus a Nostitz Eques Lusatus.	11.
	Wolfgangus Fridericus a Nostitz Eques Lusatus.	11.
	Cunradus Stangius Eschwicensis.	11.
	Henricus Noldenius Corbacensis.	11.
	Iohannes Wilhelmus Hexius Cassellanus.	12.
	Henricus Petrus Cassellanus.	12.
	Iohannes Henricus Arnoldus Cassellanus.	12.
	Antonius Faber Grosna Silesius.	12.
	Baldewinus Abrahami Kniphusanus Frisius.	12.
	Ioan. Wilhelmus Walrabenstein Kirpurgensis Nassovicus.	13.
	Christophorus Sohnius Ditzensis Nassovicus.	13.
Fol.160.a.	Wilhelmus Brümmer Kirpurgensis Nassovicus.	13.
	Ernestus Nitzetz Cella-Saxo.	14.
	Iohannes Qualenbringius Lippiens. Westph.	14.
	Albertus Wilhelm Wunnenbergensis Westph.	14.
	Henricus Meier Schaumburgensis.	15.
	Otto a Medem Stadensis.	15.
	Iohannes Kleinschmidt Cassellanus.	16.
	Iustus Zöllius Cassellanus.	18.
	Iohannes Dauerus Ziegénhainensis.	18.
	Georgius Altermann Guelferbytanus Saxo.	19.
	Iulius Francke Guelferbytanus Saxo.	19.
	Iohannes Fabricius Hanoviensis.	20.
	Elias Kraft Dentiscanus Borussus.	20.

*) Hoc nomen deletum et in margine ab alia manu scriptum est: ao 1615.

***) Hoc nomen deletum et in margine ab alia manu scriptum est: ao 1614.

	Iohann Chunradus Mollenfeldt Martispurgensis Hassus.	20. Octobris.
	Antonius Wijnſte ex Episcopatu Mindensi.	20.
	Bernhardus Häss Clivo-Vesaliensis.	22.
	Iohannes Badius Coloniensis.	22.
	Cyriacus Göppelius Hersfeldensis.	23.
	Henricus Zanders Mulhemensis Westphal.	23.
	Casparus Wustefeldius Grebensteinensis.	28.
	Georgius ab Alefeldt Holsatus.	29.
	Henricus Ebbertus Helmershausanus Hassus.	31.
	Iohannes Dominicus Zapponius Clivensis.	2. Novembr.
	Iacobus Allesius Eberstadiensis Wedderavus.	5.
	Daniel Carolus dictus Neander Corbacensis.	5.
	Theodorus Reinkingk Livonus.	8.
	Bartholomaeus Pitzweg Livonus.	8.
Fol.160.b.	M. Iohannes Wagner Giessenus.	10.
	Iohannes Carolus Schend in Schweinsburgk.	10.
	Georgius Rabanus Schend zu Schweinsburgk.	10.
	Ioist Ludolph Bon Stedern Bruns. Saxo.	12.
	Wriſch Waderhardt Megapolitanus *).	16.
	Otto Wiſſenfelder Borckanus.	20.
	Matthaeus Lippoldus Allendorphiensis.	22.
	Georgius Michaelis Regimont. Boruss.	23.
	Baltzer Bon Jaſmumbt Rugianus.	23.
	Henricus Schneider Kirchainensis Hassus.	23.
	Martinus Bilderbeccius Lubeccensis.	25.
	Stephanus Herman Keres-Zeghinus Ungarus.	26.
	Andrias Kis Vardaj Ungar.	26.
	Iosephus Pasto-Thengory. Ungar.	26.
	Martinus Vischi Ungar.	26.
	Samuel Ulnerus Budingensis.	27.
	Iohannes Iacobus Reiterus Graecensis Styru.	30.
	Antonius Ladagen Schowenburgiacus.	30.
	Iohannes Philippus Olbertus Heidelbergensis.	7. Decembr.
	Bernhardus Smetius Bremensis.	21.
	Franciscus Henricus a Lemgo in Haringhoff Marco Westphal.	23.
	Arnoldus Amandus Potgiesser Marco Westph.	23.
	Iacobus Wenmaringk Ulystaea Lunaeburg. Saxo.	27.
	Hoc anno in Paedagogeum a M. Theodoro Vietor Paedagogiarcha recepti sunt	

*) Hoc nomen deletum est.

Inscripti sunt quadraginta septem, inter quos:

Fol.161.a. Iohannes Wilhelmus a Rhe Lichensis. Balthasar a Rhe Lichensis. Wennemarus ab Hoëten Westph. Rabanus ab Hoeten Westph.	Georgius Arnoldus a Segen Westph. Theodoricus a Segen Westph. Bartholdus Straube Sultzensis, Publicus, Fol.161.b ordinem claudit.
---	--

Status Academiae sub hac illustri gubernatione satis felix et faustus fuit. Rector ipsemet multa negotia inter studiosos audivit, transegit et executus est, ingenio praestans et animo magnus, doctrina ingenuarum artium ac disciplinarum praeclare ornatus. Etsi vero tranquilla et pacata omnia, non tamen defuerunt, qui pacem publicam nonnihil ausi sunt turbare. Nam Iustus Rennerus Saxenhusanus Waldeccus VI. Ianuarii circa medium noctis clamorem iniuriosum et petulantissimum ad aedes M. Danielis Angelocratoris | Fol.162.a. Archidiaconi, excitavit, non prorsum a blasphemis quibusdam vacuum. Quam ob causam X. Ianuarii e carcere relegatus est.

Petrus Buschlerus Marpurgensis mense Februario propter fornicationem carcere ad dies circiter sedecim castigatus est. Decreta quidem erat poena pecuniaria triginta florenorum. Pater eius autem maluit, filium in corpore poenam luere, ut metu poenae gravioris in posterum ab eiusmodi peccato abstineat.

Relegati quoque sunt XIII. Novembris Franciscus Christophorus Obergk Beiffeldensis, Philippus Sigismundus Ulrici Verdensis, et Iohannes Henricus Turner Herosfeldensis: illi duo priores quidem, quod contra legem ad Monomachiam extra portam provocassent: hic vero, quod contumax emansit, nec se purgavit de eo, quod Cassellanos et Grebensteincenses pueros misere tractaverat, eisque pecuniam extorserat ad belluandum. Verum cum Philippus Sigismundus Ulrici culpam deprecaretur, ac se non provocantem, sed provocatum fuisse, qui lubenter, si per ipsum stetisset, ab hac pugna se temperasset, demonstrasset, et vitae insuper suae bono uteretur testimonio, penultima Decembris huius anni omnium suffragio restitutus est.

Ultimum vitae suae diem in hisce terris clausit amplissimus Vir Dn. Hermannus Lersnerus Iuris Doctor, Antecessor et olim Cancellarii vices in hac Academia gerens, non hic in patria sua, in qua vitam hanc terrestrem finire optaverat, sed in Lengsfeldt 19. Novembr. qui D. Elisabethae sacer est. Sepultus autem est Herosfeldiae in templo parochiali.

Circa festum D. Martini rixae et periculosae contentiones subortae sunt inter Tessenium | Fol.162.b. Zitwitz et Antonium Fuhrlohn arte et calliditate | Iacobi Wifferdings hominis malitiosi et rixosi. Qua lite pendente, cum Tessenius Zitwitz callide evocatum Anthonium Fuhrlohn prope collegium philosophicum telo invasisset, relegatione dignus iudicari poterat. Sed cum ad probationem innocentiae minime apparentis provocasset, et utrique parti suae intentionis probatio iniuncta et uterque de non offendendo per se vel alium data dextra promiserunt. Dum iam testes audire Prorector inciperet, Zitwitz ostensis tum paternis, tum cognati sui cuiusdam, qui Spirae erat, literis, quibus ut ibi cognatum hunc suum,

breui inde discessurum, itineris sui Italici et Gallici causa, adiret, iussus, a Prorectore, cautione interposita, veniam impetravit abeundi Spiram, ita tamen, ut ad diem 16. a die abitus sui rediret ac se iudicio Universitatis sisteret. Quod cum Antonio Fuhrlohn ipsemet per internuncios indicasset, vacuus omni cura abiit. A meridie autem Fuhrlohn ipsum vna cum fratre Henrico secutus est Francofurtum. Ubi in diversorio bis Zitwitzem hi fratres aggressi sunt, et aliquot vulnera ei infixerunt. Redeuntibus autem fratribus Fuhrlohn ingens tumultus a Studiosis excitatus est, quem aliter vix sedare potuit Prorector, quin missis pedellis et vigilibus in eos inquireret et deprehensos carceri mancipare se velle diceret. Illi autem fuga sibi noctu consuluerunt. Citatus itaque Antonius Fuhrlohn ad se, si posset, purgandum, quod contra datam fidem clam Rectore hinc | abisset et persecutus Zitwitzem vulnerasset. Si quidem hic locus esset a quo, et hactenus fundaretur iurisdic-tio. Postea autem apparuit Fuhrlohn non esse in matriculam receptum, ut postea suo loco et tempore in anno sequenti, in quem exitus huius mali sese extendit, procul dubio dicitur.

Porro XXIII. Mensis Augusti Reverendissimus et illustrissimus generosissimusque princeps ac Dn. Dn. Otto postulatus Administrator Herosfeldensis, Landtgravius Hassiae etc. illustrissimi nostri principis ac Dn. Dn. Mauriti Hassiae Landtgravii etc. filius primogenitus, nuptias Cassellis celebravit, cum illustrissima et generosissima Dn. Dn. Catharina Ursula primogenita illustrissimi et potentissimi principis ac Dn. Dn. Georgii Friderici Marchionis Badensis et Hochbergensis, Landtgravii Susenbergensis, Domini in Röteln et Baden Weiler etc., principe egregia et decora. Ad quas nuptias invitabatur quoque Academia, quae per Rectorem novis nuptiis illustrissimis argenteum auro coopertum gutturnium cum conveniente polubro inaurato submisit congratulans offerri curavit.

Annus hic etiam celebris fuit quinque promotionibus solennioribus. Nam IX. Februarii Iohannes Hartmannus Medicinac Doctor et professor ordinarius sex insigniter doctos viros, Matthaeum Vechnerum Fraustadiensem Silesium, Eliam Leschium Guranum Silesium, M. Georgium et M. Iohannem fratrem Moltheros Grunbergenses Hassos, Thomam Hoffmannum Glogoviensem et Iohannem Keilium Uratislaviensem Medicinac Doctores renunciavit.

In Iurisprudencia VIII. Iulii Dn. Christophorus Deichmannus D. tres, nempe Iohannem Luening Hadterum Saxonem, Arnoldum Bon | Bobart Bremensem et Henricum Koch Paderbornensem I. U. Doctores proclamavit. Rursum XXV. Octobris Iohannem Pfreundt Hammonensem Westphalum Iuris utriusque Doctorem Dn. Antonius Matthaeus D. creavit.

Theologiae quoque Doctor XVIII. Novembris a Dn. Iohanne Molthero Theologiae Doctore et professore creatus est M. Iohannes Crocius Lasphaeo-Witgensteinianus.

Sed et philosophi ultima Iunii octo eleganter doctos Adolescentes artium et philosophiae Magistros fecerunt.

Atque ita in omnibus et singulis Facultatibus hoc anno promotiones habitae sunt. Faxit Deus, ut salus Academiae huius sit perpetua, ac magis magisque floreat, multosque eiusmodi viros claros quotidie producat, qui Deo, Ecclesiae, Reipublicae inservire, saluti humanae adeoque omnibus ac singulis praeesse et prodesse possint, ac Dei gloriam amplificent etc.

Iohann. Goeddaeus D. sss.

Fol. 164
vac.
Fol. 165. a.

(1614.)

ANNO POST CHRISTUM NATUM MDCXIV.

Calend. Ianuariis, unanimi consensu Facultatum omnium Dn. Professorum electus et renunciatus est Rector IOHANNES HARTMANNUS D. Medicus et Chymiatricae Professor Publ. Sub cuius administratione in Album sunt relata quae sequuntur Studiosorum Nomina.

	Antonius Chastellanus Wffiensis Helvetius.	Ianuar. 5.
	Iohannes Bornmannus Sontranus Hassus.	14.
	Valentinus Antiphilus Vernensis Hassus.	14.
	Abrahamus Boderbarti Eques Megapol.	19.
	Christianus Millius Rupinensis Marchiacus.	19.
	Martinus Opachowsky Regiomontanus Borussus.	20.
	Wolfgangus Christianus a Nibelschitz Eq. Silesius.	26.
	Heinricus Dreilingius Silesius.	26.
	Casparus Perbandt Regiomont. Borussus.	26.
	Ioh. Eberhardus Sohn zu Elz. Eq. Palatinus.	Februar. 2.
	Fridericus a Bockwald, Eq. Holsatus.	15.
	Iohannes Heroldt Nordenstatensis Epstenianus.	23.
	Reinhardus Heroldt Nordenstatensis Epstenianus.	23.
	Christophorus Rübekönig Wallo-Epstenianus.	23.
	Iohannes Hempelius Francostena-Silesius.	Martii. 10.
	Iodocus Rappardus Vesaliensis Clivius.	15.
	Iohan. Eberhardus Haust ab Ulmen.	24.
	Reinhardus Schonbubius Solitaviensis Faginas.	30.
Fol. 165. b.	Iohannes Ludovicus Oltersheimensis Palatinus.	Mart. 30.
	Iohannes Backenstein Hardesianus Brunswig.	Apr. 1.
	Nicol. Bernhard. Frese, alias Quitter Nobilis Bremen. *)	11.
	Franciscus Pirenius Bremensis.	15.
	Burckhardus Brockman Bremensis.	15.
	Henricus a Cappeln Bremensis.	15.
	Philip. Cepperus Dillenbergensis Nassovius.	15.
	Henricus Iulius Schade Halberstad. Saxo.	16.
	Simon Finckius Halberstad. Saxo.	16.
	Geldericus Crumminga Embdanus Frisius.	16.
	Ericus Hojerus Bremensis.	17.
	Hugus des Fournesatz Pictaviensis Gallus.	25.
	Petrus Bruch Saraepontanus Westriacus.	26.
	Ioh. Philippus Phildius Neuuenhainensis Wedder.	26.
	Wolfgangus a Bockwald Nobilis Holsatus.	26.

*) Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: Ao 1616.

	Ioh. Iacob. Lavaterus Helvetio-Tigurinus.	26.
	Ioh. Rodolphus Stuckius Tigurinus.	26.
	M. Ioh. Lüderus Patthusia-Brunswigius.	27.
	Otto Heyne Halberstadensis, Saxo.	27.
	Ioh. iunior Laxtenius Omlandus Frisius.	29.
	Reimarus Dorn Wilstria Holsatus *).	29.
	Wolfgangus de Glaubitz	
	Christoph. Georgius a Nibelschitz	} Equites Silesii. 29.
	Carolus a Stensh	
	Petrus Völcker Hamburgens. Saxo.	Maii. 4.
	Andreas Hornius Bleichenbacensis Nasso.	5.
	Magnus Brummer Bremensis.	5.
	Martinus Neurodus Elgershusanus Waldd.	9.
	Balthasar Zhanius Allendorffensis, Hassus.	9.
	Iohann. Schimpfius Allendorffensis Hassus.	9.
Fol.166.a.	Henricus Geldorffius Harlingensis Frisius.	Maii 9.
	Iacobus Wolffius Heidelbergensis Palatinus.	9.
	Benedictus Thellung Helvetio-Bipennensis.	13.
	Conradus Gerlachius Sontranus Hassus.	16.
	Conradus Schröderus Hombergensis Hassus.	16.
	Andreas Poplitzius Sanderslebiensis Anhaltinus.	17.
	Christophorus Clautenius Helmershausanus Hassus.	17.
	Iohannes Hein Gottesbeurensis Hassus.	17.
	Iohan. Eyssius Hamburgensis Saxo.	18.
	Ioh. Gotfrid. Hatzfeldt Herbornensis Nassovius.	20.
	Ioh. Henricus Heupt Cassellanus.	20.
	Iosias Noldenius Corbachiensis Waldecus **).	20.
	Ioh. Georgius Bischoff Carthusianus.	21.
	Herboldus Bilstein Statbergensis, Westphalus.	24.
	Sigismundus Glich a Milziz Gorlicensis Silesius.	24.
	Fridericus Curacus Glogoviensis, Silesius.	24.
	Timotheus Rolandus Batavo-Delphius.	24.
	Christianus Feige Cassellanus, Hassus.	25.
	Andreas Gerlachius Fachensis, Hassus.	25.
	Ioh. Fridericus Hanwacker Wasingensis.	26.
	Georgius Brautlacht Brackelensis, Westphalus.	27.
	Brixius Kunemannus Grebensteinensis, Hassus.	28.

*) Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: ao 1616.

***) Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: ao 1616.

Adolphus Truvius Schauenburgicus.	30.
Iohannes Scriverus Minda-Guestphalus.	30.
Iohan Hermannus a Mengerfen.	30.
Hilmarus Antonius a Mengerfen.	30.
Samuel Specht Glogoviensis, Silesius.	31.
Caspar Grossius Glogoviensis, Silesius.	31.
Matthacus Hoffman Fridlandiensis Bohemus.	31.
Ludovicus Figulus Zirenbergensis Hassus.	Iunii 1.
Daniel Schlaep Dantiscanus Borussus.	3.
Hermannus Fabritius Medebacensis Westphalus.	Iunii 3.
Eckhardus Geiseus Borckanus Hassus.	3.
Wilhelmus Verrutius Gröningensis Frisius.	4.
Abelus a Bootsma Frisius.	4.
Adrianus Velsen Leovardiensis Friso.	4.
Ioh. Wolffg. Pistor Neohyrgensis, Palatinus.	5.
Wolfgangus Bentinck Transisulanus.	6.
Iohannes Van der Gaer, Transisulanus.	6.
Georgius Ittersum Transisulanus.	6.
Burkh. Henricus Brewer Steinfurtensis Westphal.	7.
Lubbertus Iconius Friso-Kniphusanus.	7.
Ioh. Wilhelmus Wissenbach Herborna-Nassovius.	7.
Wolffg. Theodoricus Bentzius Büdingensis.	7.
Henricus Brandt Büdingensis.	8.
Iohannes Roothuisius Daventriensis.	9.
Henricus a Bulderen Daventriensis.	9.
Iohannes Musculus Solitariensis Hanovicus.	15.
Paulus Pruyssius Amstelio-Belga.	17.
Christophorus Molitor Rottenbergensis.	21.
Gerhardus Bras Leovardiensis Frisius.	27.
Hermannus Brandt Büdingensis.	27.
Henricus Iringius Allendorfiensis Hassus.	28.
Ioh. Andreas ab Elckerhausen dictus Klippel, Nassovius.	30.
Sebastianus Smidt Dantiscanus Borussus.	Iulii 6.
Fridericus Winnepfeningius Regiom. Borussus.	14.
Rudolphus a Ponikau, Eques Lusatus.	18.
Iohannes Zahnus Cassellanus Hassus.	18.
M. Petrus Titius Striegensis Silesius.	20.
Melchior Höfler Saltzensis Thuringus.	28.
Conradus a Manteuffel Eques Pomeranus.	Aug. 6.

Fol.167.a.	Eccardus a Manteuffel, Eques Pomeranus.	August. 6.
	Martinus Bochaw Custrinensis Neomarchicus.	6.
	Adamus Uffelman Beverensis Brunswicus.	9.
	Esaias Klüppel Mengerikusanus Waldecus *).	23.
	Zdenko Comes ab Hoditz et Wolbramitz.	31.
	Fridericus Comes ab Hoditz et Wolbramitz.	31.
	M. Iustus Rhodius Herbornensis Nassovius.	31.
	Paulus Concordius Straschnicensis Moravus.	31.
	Ernestus von Reden, Nobilis Mindanus.	31.
	Christophorus Brügman Unnensis, Westphalus.	Septemb. 7.
	Ernestus Goswinus a Bodelschwing Nobilis Westphalus.	7.
	Henricus Nisius Tremoniensis, Westphalus.	7.
	Philip. Henricus Rusworm Breuttungensis.	8.
	Nicolaus de Haes, Lugduno Batavus.	25.
	Wilhelmus Höest Amsteldamensis Belga.	25.
	Iohannes Bercklman Wolferbyto-Brunsw.	28.
	Nicolaus Gaulandus Zigenhainensis.	28.
	Cebes Baukens Omlandus Frisius.	30.
	Iohan. Adolphus Camper Vordensis.	Octobris. 1.
	Philippus Streuff a Lawenstein, Lharensis Alsatus.	3.
	Iohannes Brunnus Neocomensis Westphalus.	8.
	Caspar Stottencamp Monasteriensis Westphalus.	10.
	Erasmus Schmidt Monasteriensis Westphalus.	13.
	Leonhardus a Popschitz, Eques Silesius.	13.
	Sigismundus a Rechenberg Eques Silesius.	13.
	Abrahamus Mentzelius Freistadio-Silesius.	13.
	Frider. Franciscus Bon Bjler, Saxo Brunshwig.	14.
	Ioh. Martinus de Gai Kalensky, Eques Polonus.	15.
	Esaias Chabreus Genevensis.	15.
	Paulus Christoph. Scholcrus de Hamelburg Hanoviensis.	15.
	Otto Spechane Bremensis Saxo.	15.
	Ioh. Fridericus Coch Stadensis Saxo.	16.
	Hieronimus Donstat Cassellanus Hassus.	16.
Fol.167.b.	Fridericus Hackeborn Cassellanus Hassus.	Octob. 16.
	Albertus Niiclassius Lobsena-Polonus.	23.
	Henricus Rhodius Libenaviensis Cattus.	25.
	Iohan. Henricus Böger Lemgoviensis.	25.

*) Hoc nomen deletum et in margine adscriptum est: 1616 relegatus.

Abrahamus Hamerus Francofurtensis ad Moenum.	25.
Tilemannus Crönerus Nidensteinensis Hassus.	25.
Iohannes Niemeyerus Grebensteinensis Hassus.	25.
Ioh. Daniel Weitzel Darmstatinus.	31.
Martinus Schirlingius Neukirchensis.	31.
Gerhardus a Diest Altenanus Marco-Westphalus.	Nov. 1.
David Marquardus Susatensis Westphalus.	1.
Iustus Lampmannus Cassellanus Hassus.	4.
Iohannes Andreas Neukirchensis.	6.
Henricus Wetzelius Grebensteinensis.	6.
Gabriel Kelner Schleusingensis Hennebergicus.	8.
Georgius Theodoricus a Dersch, Nobilis Hassus.	14.
Batholomaeus Catharinus Hombergensis Hassus.	17.
Iohannes Iringus Cassellanus Hassus.	17.
Iacobus Klinckius Sigenensis Nassovius.	19.
Iohan. Palthe Steinfurtensis Westphalus.	21.
Arnoldus Rhamaxerus Unnensis Westphalus.	21.
Iohannes a Diest Altenanus Westphalus.	21.
Iohan. Geisselius Treisensis Hassus.	24.
Wolfgangus a Pogwisch, Nobilis Holsatus.	26.
Ioachimus Torlor Mengrikhusanus Waldeccus.	Xbris 2.
Otto Mordian a Malspurck in Laehr [<i>sic, nunc Laar</i>], Hassus.	2.
Petrus Hermannus Clyvo-Duysburgensis.	2.
Iohan. Pezenius Dadensis Sainanus.	3.
Iohan. Rhodius Hafnia-Danus.	3.
Fridericus Schösserus Beuthania-Silesius.	4.
Iohannes Scultetus Grunbergensis Silesius.	4.
Theodorus a Lengell Rheinensis Westphalus.	9.
Erasmus Plaustrarius Wissenbacensis Nassovius.	Xbris 24.
Renatus Mahieu Moeno Francofurtensis.	30.
Iohannes Hartmannus Marpurgensis.	} Rectoris Filii. 30.
Christophorus Hartmannus Marpurgensis.	
Andreas Hartmannus Marpurgensis.	

bl.168.a.

Hoc anno in Paedagogeum a M. Theodoro Vietore Paedagogiarcha recepti et ab eodem ad Rectorem adducti sunt 23. Decembris.

Inscripti sunt sexaginta quattuor, inter quos:

Georgius von Löwenstein	} Nobiles Hassi.
Henricus von Löwenstein	
Georgius de Rosa Mündensis.	

Fol.168.b.

Iustus Wilhelmus a Bodelschwing, Nobilis Westphalus.

Ioh. Burckhard ab Urff, Nobilis Hassus.

Rabanus Alhard von Dersch

Iohan. Philippus von Dersch } Nobiles Hassi Fratr.

Canutus Wilfeldius

Iacobus Wilfeldius

Franciscus Wilfeldius

Christianus Wilfeldius

Cornificius Wilfeldius

} Nobiles Dani Fratres.

} Nobiles Dani Fratres.

Fol.169.a.

Ianus Bille Sthononides, Nobilis Danus.

Henricus Rantzovius, Bredonis filius

Henricus Rantzovius, Henrici filius

} Nobiles Dani.

Gerhardus Canuti Danus.

Eberhardus Schenckius in Schweinsburg, Nobilis Hassus.

Iohannes Gerhardus von der Noth Essensis.

Franciscus Thanaeus Hervordiensis Westphalus. Publicus. 31. Xbris.

Ilic annus ab initio difficilem admodum gubernationem Academiae pariturus videbatur: causa enim illa Fhurlohniana in Zittwitzium acta et patrata seditiosos quorundam studiosorum animos in partes factionis nimis insolentes distraxerat: quin insuper nonnulli istius tragoediae autores deinceps quasi liberius vagari, molestiamque aliis molestiis accumulantes turbas dare, Legibus et Statutis adversari annitebantur. Prudenti itaque consilio eo negotium deductum est, ut, quia neque Antonius Fhurlon, neque duo fratres eius unquam antea sese matriculae Academiae inseri passi fuissent, licet non unum sed plures hic morati annos fuerant, ille quidem publ. edicto 13. Ianuarii tanquam societate scholastica indignus declaratus et exterminatus sit: hi vero quantumvis in Studiosorum Album recipi cuperent, tamen repudiati et neglecti sint. Huius suae in Academiam admodum detestandae praevaricationis etsi illi patronos, nec eos imbelles sed graves reperisse videbantur, paulatim tamen dissipato isthoc ex pelvi fulgure, satius erat autoritatem et existimationem Academicam sartam tectam custodire, perniciem vero severe et iuste citra ullius respectum vindicare.

Inter caeteros Academiae foscules vixerat Iacobus Wifferdingius Zwella-Transisulanus; sed vixerat ut lolium et tribuli lappaeque inter pingues luxuriantis campi segetes. Monitus aliquoties severiusque increpatus, lingua petulanti et verbis recalcitrans Thrasonicis, omnia salutaria consilia et admonitiones paternas susque deque habebat: imo saepe minis Carceris

Fol.169.b.

aliarumque poenarum in curia nostra usitatarum perterritus, haud tamen | quoquomodo flecti, nedum virtutum amore ad meliorem frugem aut saniolem mentem reverti vel poterat vel volebat. Non tantum enim a nocturnis discursationibus et grassationibus non abstinuerat, sed et nonnullos probris, convitiis crebrisque maledictis et iniuriis contumeliose agendo laeserat, ac insuper multorum iurgiorum litiumque autor extiterat. Facto itaque

Senatus Consulto 20 Ianuarii exterminatus exclusus et relegatus, omnibus Academiae nostrae Legibus iuribus et privilegiis exutus et privatus est.

Eidem Wifferdingio cum se socios iniuriosae actionis ex parte adiunxissent Iohan. Angelus ab Engelsberg Pragensis et Georgius Schultisius a Felsdorff Bohemus, nec tamen legitima testium approbatorum testificatione ipsius facti coargui possent, iussi ut iuramento corporali sese purgarent, siquidem suspiciones essent nullae eaeque praegnant, illi restiterunt. Hoc itaque modo cum culpa penitus vacare haud viderentur, ex coetu Studiosorum eiectione sunt, idque ipsis in Senatu indicatum. Angelus in fugam se coniciens, propter nomina hinc inde haud idonee facta a creditoribus retractus est ac aliquandiu arresto corporali detentus. Sculthisius vero, cum hactenus vitam inculpatam egisset, saltem improbitate lolii istius Wifferdingii vitiat, multis iisque prolixis et erudite scriptis libellis supplicibus culpam deprecatus et optimi parentis, penitus hoc tristi infortunii sui accepto nuncio expiraturi, venerabilem senectutem praetexens, antequam in nudinis vernalibus abiret, restitutus est.

Ulricus Wackerbart Nobilis Pomeranus cum in negotio Fhurlohniano ad testandum productus, testimonium iuramento deponere nollet, ac aliquoties monitus resisteret, eodem mense exclusus est. Deprecatus tamen publicationem Exclusionis, aliquandiu, siquidem lectiones mathematicas audiret, hic toleratus est, postea abiit.

Fol.170.a. Mense Ianuarii Reverendissimus ac Illustrissimus Princeps ac Dominus Dom. Otto Postulatus administrator Herolsfeldensis, Landgravius Hassiac, cum Illustriss. Coniuge et reliquo comitatu aulico huc venit, ut iussu Illustriss. Parentis superioris Hassiae Praeses declararetur. Huius itaque mensis ultimo die in arcis maiori aula a Strenuo ac Nobilissimo viro Domino Ottone a Staerschedel, Iudicii Cassellani Principalis Praeside, Commendatori Teutonici ordinis, Universitati, Consiliariis utriusque Dicasterii, Urbisque Consulibus et Senatoribus sistitur, ac superioris Hassiae Praeses renunciatur, Ipsi Celsitudini obedientiam insuper stipulantibus singulis, quicumque ad hunc actum convocati praesentes erant. Elapsis aliquot diebus post, Ipsi Celsitudinis Coniugi Illustrissimae, pro more et consuetudine hactenus, noviter in gubernationem aulae et Civitatis Marpurgensis commigrantibus Principibus nostris, recepta, felicem introitum Academia congratulatura, aureum scyphum per Rectorem et D. Schonfeldium in arce obtulit.

Reverso ad nos Tessenio a Zittwitz, a Fhurlohnis male Francofurti tractato, de quo in praecedentis anni administratione actum est, nonnihil factiones gliscere ac crebrae actiones nocturnae a malitiosis quibusdam attentari animadversae sunt. Quandoquidem igitur Zittwitzius nec ab initio male inceptatae suae causae culpa vacaret, nec ulterius a vindictis abstineret, maturo consilio illi in Senatu significatum est, ut compositis rebus suis hinc intra octiduum tranquille discederet, atque ita pacatam Academiam novo pruritu suo non turbaret. Id quod in se suscepit, et ipse facto Mense Februario praestitit.

Eodem mense relegati sunt Philippus Bernhardus Meister Neostadiensis Palatinus et Laurentius Businck Mindenensis: contra legem enim ad Monomachiam extra portas provocarant. Verum uterque etiam per parentes culpam animo subiectissimo deprecari Mense

Septembri consilii publici suffragio restitutionem adepti sunt. Parem restitutionem Franciscus Fol.170.b Christoph. Oberg, similiter | ad monomachiam superiori anno tractus et relegatus, a Senatu tandem impetravit eodem mense.

Eandem gratiam redintegrationis experti sunt Conradus Niebecker Lemgovienſis, et Iohannes Bartholomaeus R merus Dillensis Palatinus, superioribus annis relegati: quorum ille cum in Academia Heidelbergensi studia Iuris absolviſſet, ac privilegiis et honoribus Doctoralibus dignus habitus fuiſſet, monitu promotorum ſuorum prius hanc ipſam reſtitiutionem ſcriptis literis ſubmiſſe rogavit: hic vero etiam Principali interceſſione Illuſtriſſimi noſtri Principis uſus, mense Iunio.

Mense Martio pie in Christo defuncta eſt Treiſae ad Lumbdam nobilis ac virtuosa matrona AGNES nata de Wayblingen, olim Strenui ac nobiliſſimi viri Caſpari Schutzbars, cognomento Milchling, Conſiliarii Haſſiaci et munitioſis Giſſenſis Capitanei, relicta vidua. Publicato autem teſtamento, ea ipſa affectu plane pio in memoriam ſui, quam immortalem ſibi apud Academiam fieri voluit, Communitati, quam vocant, in hac Academia ante paucos annos inſtitutae legavit CCCC florenos Francofurtenſis monetae, quorum videlicet annui census communibus reſtitibus iſtius Communionis ad alendos Studioloſos pauperes deinceps accenſerentur. Eam vero poſtea ſummam ipſius haeres unica Nobilis matrona Agnes, Strenui ac Nobiliſſimi viri, Domini Iuſti Burckhardi Raw in Holtzhaufen Uxor, per maritum ſuum Communitatis Fiſco numerari curavit.

Illuſtres ac Generoſi Domini ERASMUS et CASPARUS de Stharemberg, Liberi Fol.171.a Barones Auſtriaci, Domini in Wildperg, Riedeg et Lobenſtein, Fratres, | poſteaquam triennium integrum et amplius in hac Academia ſtudiorum gratia perſeveraſſent, ac maior natu ſuperiori anno Rectoratum magna cum laude geſſiſſet, hinc diſceſſuri immortale erga Academiam amoris et obſervantiae ſuae teſtimonium poſt ſe relinquere voluerunt. Exceptos enim omnes et ſingulos lauto et opiparo convivio Profeſſores honorarunt non tantum, ſed inſuper Stationes Profeſſorum in ſummo templo tegumentis exornarunt honorificis: Rectoris quidem hoſoerico nigro penſili cum inſignibus gentilitiis acu artificioſe pictis, caeterorum vero profeſſorum ſubſellia panno Londinenſi nigro amiciri curarunt. Ne vero Academia hanc Illuſtrium Dominorum Baronum promptam bene merendi voluntatem minus grato ſuſtinuiſſe videretur animo, viciffim eos paulo ante abitum convivio honorario excepit, ac Dominum ERASMUM Theatro Orbis terrarum Abrahama Orteli, ex Bibliotheca Academica deſumpto, ſed elegantius ſerico rubro auroque noviter compacto libro, praefixo eleganti Carmine Propemptico, typis excuſo, quod bonae Scae gratia nomine Academiae fecerat Hermannus Kirchnerus, Coronatus Poeta Caesareus, antiquitatis et oratoriae Facultatis Profeſſor incomparabilis, in ſui monumentum et chariſterion perpetuum donavit: Dominum CASPARUM vero aliis duobus libellis, qui apparatus et pompam nuptialem cum annexis haſtiludiis Ducis Wirtembergici in aes incisa continebant, animo proſus memori ornavit.

Ab initio huius anni, ut et antea ſaepe nonnulli feroculi licentius ſclopetis in agro Marpurgeniſſi graſſabantur, ſeras et aviculos in lacubus et lucis conſectantes: imo in

Urbe ipsa ex museis suis et in plateis exonerabant bombardas, saepius etiam intempesta nocte. Ut itaque priora mandata Principalia de non gestandis exonerandisque sclopetis, de heluationibus et computationibus enormibus aliisque denuo renovarentur, ab Illustrissimo Fol.171.b. nostro Principe submissee contendebat | Academia: cui petitioni ipsius Celsitudo clementer annuit. In eum finem itaque Cassellis missum est extremo Iunii Mandatum severum typis excusum, quod statim a magistratu politico sub campanae signo publice promulgatum et portis templi ac Urbis affixum est; postea etiam a Rectore cum Consilii publici programmata ad valvas templi Studiosis insinuatam ac in Legum recitatione ex Cathedra commendatum fuit: Id quod ut singulis semestribus a Rectore imposterum fieret, praedicti mandati Principalis clausula finalis expresse volebat.

Annus hic illustris quoque fuit aliquot promotionibus publicis: X. Februarii renunciatus est D. Medicus Christophorus Glückradt Instrepolitianus Borussus, perorante et insignia rite conferente Henrico Petraeo Med. D. et professore Anatomico ordinario.

XXIII. Iunii Doctoratus in utroque iure gradum reportarunt Caspar Menningus Bremensis, Henricus Petraeus Wulffenbüttanus, diribitore ad id officium designato Iohanne Göddaeo I. U. D. et Professore ordinario.

XIV Iulii XX lectissimis et doctis Iuvenibus Baccalaureatus et Magisterii Philosophici titulos et insignia contulit Iohannes Combachius Physices Professor ordinarius.

Caetera ad finem usque totius huius anni, ubi nempe Augyae stabulum aliquanto exactius purgari coepit, fuerunt admodum tranquilla et pacata omnia: licet ex turbulentiore auspicio ab initio vix placidissimum finem ominari vel suspicari poteramus. Sic igitur Fol.172.a. Tu Aeterne DEUS, IEHOVA noster, omnibus bonis | consiliis adesse et praeesse soles, ut semper ubi minime speramus, felicem tamen sortiantur progressum et exitum. Tu imposterum fac et effice ut quicquid mali malignus meditatur mundus id solius tuae bonitatis iuvamine dissipetur, nosque tibi gratissima holocausta afferre possimus. Tibi laus et gloria in sempiterna saecula: VENI IHESU! ETIAM VENI, NEC TARDARE! Consignatum pridie Calend. Ianuarii, Anno MDCXIV.

Iohan. Hartmannus D. mpp.

Ultima Decembris sub vesperam accesserunt hi duo.

Iohannes Iüngst Sigenensis Nassovicus	} 31. Decembris.
Philippus Mansius Burbacensis Nassovius	

Fol.172.b.
rac.

(1615.)

Fol.173.a: ANNO A CHRISTO NA|TO, SERVATORE NO|STRO, MDCXV, | Ipsiis Calendis Ianuariis, communibus Dn. Professorum suffragiis et votis, in Consistorio Academ. electus, et in frequenti omnium ordinum panegyri pro more renunciatus solenniter est Academiae Marpurgensis Rector, M. Theodorus Vietor, Graecae linguae Professor p. et Paedagogarcha: cum nimirum ab anno Christi MDXDV. Professionem Graecam excoluisset annos

integros viginti, et ab anno M.D.C.III. Paedagogei etiam huius Mauritanii gubernationem administrasset annos duodecim.

Quod novi Magistratus auspiciis exceperunt omne non infelici non solum devotae Dn. Professorum gratulationes, sed etiam faustae quorundam Studiosorum acclamationes, qui suam erga Rectorem benevolentiam Carminibus ad fores Paedagogei publice affixis, et postea etiam exhibitis, declarare voluerunt *)

ol.177.a. Quia autem quemvis Magistratum decet suorum civium et subditorum cognita semper habere nomina: ne quis **) peregrinus, h. e. non vere studiosus, in hanc etiam Academicam civitatem irreperet, eiusque privilegiis, tanquam fucus aliquis mellificis, frueretur, placuit, novitiis studiosis huiusmodi testimonium, minori Academiae nostrae Sigillo corroboratum, exhibere, quo, si necesse sit, testari possent, sua nomina in communem studiosorum matriculam relata esse.

Testimonium studiosorum.

Anno post natum Christum, quo Ecclesia pressa intime precabatur:

DIRAS Hispani Vertito, Christe, M^o Vs. 1615

Mense,

Die,

RECTORE,

M. Theodoro Vietore, Linguae Graecae P. P. et Paedagogearcha, Receptus est in ordinem studiosorum, syncerae pietatis, et bonarum artium, ac disciplinarum studio laudabiliter incumbentium, in Academia Marpurgensi,

N.

N.

Id quod haec scheda, publico Academiae Sigillo munita, testatur et confirmat.

Fol.177.b. Nomina novitiorum studiosorum, quo quisque mense et die in hanc Mauritaniam Academiam receptus est.

Iohannes Martinus Pöccelsheimanus Westphalus.	12 Ianuarii.
Liborius Gundelachius Allendorffensis Hassus.	14 Ianuarii.
Iohannes Guilhelmus Vigelius Valentinianus.	3 Februarii.
Reinhardus Klein Cassellanus.	9 Febr.
Guilhelmus Diell Amoenoburgensis.	16 Febr.
Guilhelmus Conradus a Meisenbugk.	27 Febr.
Iohannes Engelbertus a Lautter.	6 Martii.
Iohannes Cerisier Gallus, Saltator.	30 Martii.
Liborius a Linc Bremensis.	3 Aprilis.
Abdias Widmarius Bremensis.	5 Aprilis.
Nicolaus Streiff Kirnensis.	8 Aprilis.

*) Carmina gratulatoria M. Abrahami Theopoldi Servesta Anhaltini, Danielis Caroli Neandri Corbachiani Waldecci, Ioannis Petri Lotichii (scriptis medicis, historicis, poeticis postea clari, de quo v. Strieder VIII. p. 100 sqq.) h. l. a Fol. 173 ad Fol. 176 inserta omisimus.

**) Ab alia manu interpositum est igitur i. e. igitur.

	Johannes Burckhardus Hagen Odernheimensis.	9 Aprilis.
	Daniel Beckerus Dantiscanus.	}
	Johannes Stollus Mariaeburgensis Borussus.	
	Paulus Pauli Cleophae Soldaviensis Borussus.	
	Simon Batkovius Lobsenensis Polonus.	
	Hector David Sycinski Eques Litvanus.	
	Gregorius Zotok Eques Litvanus.	
	Georgius Blinstrub Otsonsky, nobilis Litvanus.	24 Aprilis.
	Johannes Philippus Bley Treifurtensis.	26 Aprilis.
	Michael Winshemius Hamburgensis.	26 Aprilis.
Fol.178.a.	Vitus Winshemius Hamburgensis.	27 Aprilis.
	Johannes Theodorus a Tschesch eques Siles.	}
	Ioannes Blume Wittebergensis.	
	Georgius Zimmerman Eschwegiensis.	}
	Ioannes Vulckman Cassellanus.	
	Conradus Zenckius Cassellanus.	29 April.
	Christianus Gravius Allendorffensis.	}
	Theodoricus Gravius Spängenbergensis.	
	Ioannes Stucradus Hersfeldensis.	1 Maii.
	Georgius Hartmannus Hagen Fuldensis.	}
	Henricus Nixt Hersfeldensis.	
	Ioannes Zuschen Helmershausanus.	3 Maii.
	Ioannes Hundius Cassellanus.	4 Maii.
	Bertholdus Clebius Hersfeldensis.	6 Maii.
	Martinus Guilicher Lippiacus.	7 Maii.
	Ioannes Georgius Perschrhad Cassellanus.	}
	Aggaeus Wiarda Frisius Orientalis.	
	Henricus Rotschiderus Eichensis.	9 Maii.
	Ioannes Ficinus Catto Cassellanus.	12 Maii.
	Arnoldus Volsche Gryps. Pom.	}
	Ioannes Bunsow Gryps. Pom.	
	Ludovicus Rhost Zierenbergensis.	
	Daniel Hencke Sedinensis Pom.	
	Bernhardus ab Arnimb Marchicus.	}
	Ioannes Masius Salcatena-Westphalus.	
	Lamberdus ab Oher in Keikesbeck Westphalus.	}
	Andreas Winckler Budiss.-Lusat.	
	Gerhardus Hoëbingius Duysburgensis.	}
	Constantinus Citharaeus Allendorffensis Hassus.	
Fol.178.b.	Georgius Proiten Dantiscanus Boruss.	24 Maii.

Emmanuel Putschius Stadensis.	}	24 Maii.
Petrus ab Vffel Antverpianus.		
Ioannes Christophorus Hartmannus Francofurtensis March.	}	26 Maii.
Gregorius Schefferus Gorlic.-Lusat.		
Elias Richterius Gorlic.-Lusat.	}	28 Maii.
Caspar Cunradus Gorlicio-Lusat.		
Petrus Wentzius Zwingenberg.		
Ioannes Wachmannus Bremensis.	}	27 Maii.
Alardus Boningius Bremensis.		
Ioannes Pforrus Wald-Capella-Cattus.		
Valentinus Meisneri Crosna-Sil.		1 Iunii.
Dethmarus Fredewald Corbacensis.		2 Iunii.
Matthaeus Götzius Eschwegiensis *).		4 Iunii.
Christophorus Theodoricus a Landesberg.		5 Iunii.
Adamus Bommersheim Dorheimensis Wetteravus.		6 Iunii.
Matthias Eccardus Thoranensis Borussus.		10 Iunii.
Ioannes Benckendorff Livonus.		15 Iunii.
Laurentius Langernā Hamburg.		19 Iunii.
Michaël Volckmannus Aurimontanus Siles.	}	20 Iunii.
Andreas Lipius Berlinensis Marchita.		
Ludolphus a Papenheim.	}	22 Iunii.
Ioannes Meinolph Bonn der Walspurgt.		
Henricus Rubemfönig Fridslariensis Hassus.	}	3 Iulii.
Benjamin Schuß Leucopetraeus Misnicus.		
Severinus Brinckman Clivo-Mulheimensis.		10 Iulii.
Wenceslaus Zahradocky de Zachradeck et in Hrottovitz Baro Moravus.		11 Iulii.
Ioannes Butner Bolesla-Siles.		11 Iulii.
Ioannes Zadzik nobilis Polonus.	}	12 Iulii.
Christophorus Rudomina nobilis Litvanus.		
Ioannes Fridericus Breithaupt Isennacensis.		18 Iulii.
Andreas Bekesi Hungarus.		19 Iulii.
Sigismundus a Peterschwaldt eques Siles.		22 Iulii.
Christianus Tammius Allendorffensis.		29 Iulii.
Franciscus Cluver Brem. Saxo.		30 Iulii.
Ioannes Heisius Peccelsensis.		1 Augusti.
Ioachimus Baro de Kittlitz Siles.	}	18 Augusti.
Balthasar a Niesemeuschel Sil.		

Fol.179.a.

*) Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: relegatus ao 1620. 16. Iunii.

Henricus Podbusek nobilis Danus.	}	19 Augusti.
Nicolaus Busek Danus.		
Wilhelmus Reichman Lasphensis.	}	21 Augusti.
Lucas a Lautter Hannoviensis.		
Philippus Gabriellus Slesvicensis.		22 Augusti.
Ernestus Ioachimus Heintz Siles.	}	31 Augusti.
Henricus Houmest Bremensis *).		
Antonius Parsenow Pomeranus.		5 Septemb.
Christianus Wipperman Lemgovico-Westphalus.		20 Septemb.
Ioannes Burckhardus Buck Sobornhemio-Palatinus.		22 Septemb.
Stephanus Machwie nobilis Polonus.	}	27 Septemb.
Ioannes Noltingius Vslariensis.		
Iohannes Rørentorp Lemgoviensis.	}	28 Septemb.
Iohannes Schafferodt Nihemensis.		
Antonius Staffordus Anglus.	}	4 Octobr.
Guilielmus Frere Anglus.		
Ioannes Maller Berlinensis Marchiacus.		5 Octob.
Ioannes Simon Glaser Cussellanus.		9 Octob.
Georgius Gogreve Paderbornensis.		12 Octob.
Gregorius Schönwaldt Elbingensis.		13 Octob.
Ioannes Christophorus Schwallenberg Stetin. Pom.		19 Octobr.
Henricus Benningius Padibornensis Westphalus.		20 Octob.
Fridericus a Roch nobilis Borussus.	}	24 Octob.
Ioannes Henricus ab Ollssen nobilis Boruss.		
Ioannes Volckman Geismariensis.		28 Octob.
Hieronymus Wolf Islebiensis.	}	30 Octobr.
Ioannes Georgius Gleim Felsbergensis.		
Ioannes Klingkhamerus Obermeusanus.		1 Novemb.
Ioannes Wilhelmus Wolf Smalcaldensis.		2 Novemb.
Ioannes Huldricus Grebelius.	}	3 Novemb.
Ioannes Rudolphus Grebelius, duo fratres Helvetii Tigurini.		
Ioannes Beckerus Wanfridensis Hassus.		6 Novemb.
Ioannes Bodelschwing Essendiensis Westphal.	}	7 Novemb.
Ioannes Baddenhausen Grebonssteinensis.		
Conradus Gelfusius Sontranus.		10 Novemb.
Christophorus Hopffius Smalcaldensis.	}	14 Novemb.
M. Ioannes Salvius Svecus.		
Reinhardus Ericus Marsbergensis.		20 Novemb.

*) Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: 1616.

Ioannes Franciscus Hederich Schrisheimensis.	21 Novem.
Georgius a Lettau Nobilis Pomeranus.	26 Nov.
Hermannus Göckhausen Brakela-Westph.	18 Decemb.
Casparus Mulhausius Waltcappellensis.	20 Decembris.
Christianus Schot Corbacensis.	} 30 Decembris.
Henricus Dornemannus Hagensis.	

Fol.180.a. Paedagogici eodem hoc anno a Paedagogaarcha in Paedagogium recepti, et pro more in Album Academicum relati sunt, quorum iam Nomina sequuntur.

Inscripti sunt septuaginta, inter quos:

	Bartholomaeus a Rhe Lichensis.
	Conradus Hermannus ab Hundelshausen.
	Cornelius Winholdus Wilnensis, Litvanus.
	Iustus Gerhardus Vulteius.
	Ioannes Christophorus Vulteius Marpurg.
Fol.180.b.	Adamus Georgius a Baumbach, nobilis Hassus.
	Ioannes Wilhelmus a Butlar, nobilis Hassus.
	Theodorus a Steinen, Dusseldorpensis nobilis.
Fol.181.a.	Christianus Friderici Busek Danus.
	Iohannes Iustus Bonn Weiterhaußen Rauschenberg.

Fol.181.b. Notabilia quaedam, quae sub hoc Rectoratu contigerunt, sequentibus legantur pagellis. Gubernatio huius anni, ex felici haud dubie anni praecedentis administratione, laus Deo, non fuit admodum difficilis, unde et successor in posterum precari coelitus liceat tranquillum Reipublicae Academicae statum. Totum fere primum semestre, in mensem Iunium usque, tranquillum fuit et pacificum, in quo tumultus inter studiosos plane nulli, vociferationes autem et actiones nocturnae, ut et Monomachiac, Conflictus ac Contentiones extiterunt rariores, adeo quidem, ut totius huius anni decursum talem futurum esse speraremus omnes. Unde et plerisque negotiis intra privatos Rectoris parietes compositis convocationes Consistorii minus fuerunt frequentes.

Funera.

Quemadmodum autem vix ulla navigatio potest esse tam fausta et tranquilla, quin aliquando procellam aliquam et fluctus contrarios experiatur: ita etiam Deus Opt. Max. hanc Academiae nostrae navem per medios licet crebrioris ex funeribus luctus scopulos progredientem ad tranquillum portum perduxit, ut humanae fragilitatis memores, per multas calamitates ad illum portum aeternae vitae nobis aspirandum esse, moneremur. Quae iccirco funera huius anni ordine subiicere placuit.

1.

Gebhardus Tinctor, Marpurgensis, Scholae Coemiterianae per complures annos praceptor fidelissimus, et Aedituus satis officiosus, paralysi correptus subito d. 8 Ianuarii circiter h. 6. mat., placidissime postea expiravit d. 12 Ianuarii paulo post h. 9 vespertinam.

2.

Ioannes Dauerus Zigenhainensis, philosophiae studiosus, gravi capitis morbo oppressus, pie moriebatur 12 d. Februarii, circa vespertinam h. 10.

Fol. 182. a.

3.

Ecce autem et illustre funus! Cuius quis, quaeso, sine lacrymis recordari queat? Cecidit enim novum illud et exoptatum Hassiae decus, cecidit fragrantissimus ille conubialis veris flos, et quod tristius est, cecidit peregrinante tum temporis in Galliis dilectissimo Coniuge, reverendissimo et illustrissimo Principe ac Dno. Dno. Ottone, Exemptae Ecclesiae Hirsfeldensis postulato Administratore, Hassiae Landgravio etc., Domino nostro Clementissimo, illustrissima, inquam, Princeps et Domina Domina Catharina-Vrsula, Hassiae Landgravia, piac recordationis, Princeps omnibus feminei sexus virtutibus, dum vixit, laudatissima. Primogenita illa erat illustrissimi ac potentissimi Principis et Dni., Dni. Georgii Friderici, Marchionis Badensis et Hochberg: Landgravii Susenberg., Dni. in Rötzel et Badenweiler, ex illustrissima et generosissima Principe ac Dna., Dna. Iuliana-Ursula, Comitissa Sylvestris et Rheni, filia. Cuius quis singularem pietatem et in pauperes beneficentiam dignis satis laudibus depraedicare unquam poterit? Insignis eius pietas ex hoc symbolo, quo utebatur, elucet: Me rege, Summe Deus, quo magnae sim tibi laudi. Gnara erat aliquot linguarum, et inter has etiam Latinae et Gallicae, testibus utriusque linguae sanctis Bibliis, ex quibus illustria dicta sua manu notavit, et in succum ac sanguinem suum, quod dicitur, ea convertit. Invadebat autem eam mense Februario subitus morbus, praeter omnium expectationem, quo et paulo post inter pias astantium preces hanc momentaneam vitam pie et placide cum perpetuo clarissimi absentis mariti desiderio, ad 15. d. eiusdem mensis Februarii circiter 11 merid. Marpurgi clausit. Terrae autem tradita est in antiquo Hassiae Principum tumulo, qui est in templo Cathedrali, d. 21. Martii h. 1, funus cum altero pie defunctae fratre deducentibus illustrissimis Principibus et Dnis. Dno. Mauritio socero, et Dno. Ottone Coniuge, Dominis nostris et Mecaenatibus clementissimis.

Fol. 182. b. Coniunctionem funebrem admodum flexanimam inter pia omnium audientium suspiria habuit reverendus et clarissimus vir, Dnus. Gregorius Schönfeldius, S. S. Theologiae D. et Professor publ., Ecclesiae Marpurgensis Ecclesiastes, et Consistorii Ecclesiastici Consiliarius eximius. Orationem autem funebrem elegantissimam memoriter habuit praecedenti Dominica Laetare, quae est d. 19 Martii, in publica omnium ordinum panegyri, filius eius, Clarissimus et excellentissimus vir Dn. M. Gregorius Schönfeldius, Oratoriae in hac illustri Mauritiana Professor disertissimus, et Syndicus fidelissimus.

4.

Hermannus Cruciger, Clarissimi et acutissimi Dn. M. Georgii Crucigeri, Professoris Logici, filiulus, infans, natus d. 8. Martii anno 1614, circiter mat. 6. h. ex morbillis laborans d. 29. Aprilis circiter mat. 4 hoc anno placide moriebatur.

5.

Eodem morbo et tempore filius unicus admodum infans Clarissimi et experientissimi viri, Dn. Henrici Petraci, medicinae D. et Professoris celeberrimi, extinctus tanquam praematura quaedam plantula in coelestem transferebatur paradisum.

6.

David Hamerus, clarissimi et consultissimi viri D. Conradi Hameri ex secundis nuptiis filius, infans ex hac in coelestem vitam placide commigravit d. 11. Maii circiter mat. 3.

Fol.183.a.

7.

Henricus a Bobert, Borussus, iuris studiosus, humanissimus, parentibus natus nobilissimis, patre Conrado a Bobert et matre Hedwige, ex celebri Brandesiorum familia, corripiebatur 3. d. mensis Iunii aestu febrili, quo in dies crescente et corporis vires consumente, 22. d. eiusdem mensis Iunii, inter ardentis familiarium praesertim popularium studiosorum preces, sumpto prius coelestis huius itineris pabulo, pie ex hac in coelestem Academiam abiit. Exuviae autem funeris repositae sunt in templo Cathedrali, die subsequente 24 Iunii h. 2.

8.

Anna Maria, matrona pia et optima, honestis et praecipuis parentibus nata, patre Hermanno Wisbachio, Consiliario et praefecto illustris et generosissimi Comitis et Dni. de Eisenberg Domini in Birstein, matre ex familia Bleichenbachiorum, patriciorum Francofurtensium, coniunx Amplissimi et consultissimi viri Dni. Burckhardi Wormbseri, Consulis dignissimi et Poetae felicissimi, d. 11. mensis 8bris inter 7. et 8. vespertinam placidissime in Christo obdormivit. Sepulta autem est d. 14. 8bris in dormitorio ad Divum Michaelis, et concio funebris pro more in templo ordinis Teutonici a Reverendo et Clarissimo viro, Dno. M. Daniele Angelocratore Superattendente habita.

9.

Henricus Rantzovius, strenui et nobilissimi viri, Dni. Bredonis Rantzovii, vicarii regii in Dania, ex nobilissima Catharina Gote filius, studiosus paedagogicus, adolescens vere pius et magnae expectationis, Magni illius olim Medici et Astronomi, Dni. Henrici Rantzo|vii etc. beatae recordationis nepos, ex morbillis d. 10. Novembris hora 8. mat. in vera fide et patientia, magno cum Praeceptoris M. Nicolai Fossii, Dani, et reliquorum popularium maerore, placidissime expirabat. Sepultus d. 15. Novembr. h. 8. mat. in loco illustri Chori, ad latus strenui et nobilissimi viri Dni. Burckhardi a Cram, p. m. principis de tota Hassia et Academia optime meriti.

10.

Elisabeta Wornera, honestissimi et praestantissimi viri, Dni. Ioannis Salfeldii, p. m. Quaestoris olim Marpurgensis fidelissimi, relicta 36 annorum vidua, annos nata 80 d. 26 Novembris inter 3 et 4 vespertinam, pie in Domino obdormivit, placidissimo quo expiravit. Cuius pias reliquias terrae reddimus die Novembr. 30 a meridie hora 1 in templo Cathedrali.

CÆDES.

O vero funestum mensem Iunium! qui Academiae tranquillitatem, qua hactenus fruehamur, tam cito praeter nostram omnium expectationem turbavit! o tristem noctem illam, qua indicatum est Rectori, e numero studiosorum crudeli homicidae manu sublatum esse adolescentem, longiori vita dignum, ipsum autem caedis authorem, nocturnis tenebris involutum, adhuc occultari. Sed quis hominum quantumvis prudentissimus praevidere, quis praestare tam caecos fortunae casus, praesertim tectos caligine noctis, potest? Quid enim? Convenerant d. 12. Iunii a coena, ut fieri solet, animi gratia, quidam iuvenes studiosi, numero 8 plerique inermes, qui concinentes fidibus testudinis in platea Franciscana, Fol.184.a. e regione putei, quem Vrsinum vocant, non procul ab aedibus Salfeldianis, quas modo inhabitat quidam mercator nomine Sengerus, se oblectabant: in quorum numero erant et hi duo, Wilhelmus a Walrabenstein et Henricus Brandius, Budingensis, studiosus adolescens, honestus et modestus, optimis parentibus ortus, patre Henrico Brandio, olim illustrium Comitum illorum Quacstore, et matre Veronica. Ecce! per medium horum fidibus ludentium nescio quo fato et animo quidam milites transibant, publicum hospitium, cuius insignia albus equus, petentes, ut in eo aliis similis farinae et professionis hominibus sui in militiam discessus coenam exhiberent. Insequebatur hosce bona intentione superior Wilhelmus a Walrabenstein, ut cognatum suum Iohannem Wilhelmum, magistrum pugilum, in aedibus Smalcaldianis inviseret. Milites nescio quid mali suspicantes Wilhelmo gladium, quem sub ala gestabat, eripiebant, eoque caput eiusdem ferebant. Quam iniuriam sibi illatam aegerrime ferens Wilhelmus, cum progredi non posset, ad suos fidibus adhuc canentes regrediebatur cum iis communicaturus quae sibi contigissent. Qui omnes hoc insperato nuncio perterrefacti, correptis in sui defensionem quibuscunque armis, in obversos illos incidebant hostes, cumque iis, necessitate sic urgente, in tenebris configebant, in quo conflictu Henrico Brandio, testudinis peritissimo iuveni et fortassis etiam inermi, lethale vulnus in pectore a partibus hostilibus inflictum est, ex quo vulnere ilico, vixdum ad aedes peritissimi Chirurghi Jacobi Braun deductus, concidit et inter manus portantium expiravit. Adversarii, advocatis in subsidium aliis studiosis, amplius persequerentur, quibus in fugam coniectis, illi adhuc securi diversorium repetebant. Interea Rectori sub horam Fol.184.b. noctis 10 ab interempti fratre Hermanno Brandio et altero quodam studioso cum gemitu nunciabatur, commissam caedem esse. Rector officii sui memor ilico accersebat Praefectum vigilum, Danielem Kummelium, serio monens, ut sine mora collectis ad domum illam diversorii publici civibus, fideliter curaret, ne quis suspectorum militum elaberetur. Monebat etiam Rector per publicum Nomenclatorem praetorem provincialem, ne suo officio et loco deesset. Sed frustra fere utrumque adhortabatur Rector, cum cunctanter omnia fierent, ut in eiusmodi casu fieri solet, et cives hoc subire periculum non obscure gravari viderentur. Quare Rector videns extremam sic flagitare necessitatem, uno atque altero suae familiae stipatus, ipse non sine vitae discrimine exibat ad dictum hospitium, cumque animadverteret adhuc magnam custodum raritatem, qui hisce militibus coercendis nullo modo sufficerent, non dubitavit ipse solus ingredi hypocaustum, in quo milites illi con-

venerant, cum hisce sermones tantisper collaturus, dum fortassis plures cives convenirent. Sed et haec vana erat expectatio. Paucissimi nempe adveniebant cives, complures autem studiosi, qui instanter urgebant, tradi in custodiam politici Magistratus suspectos milites, ita ut periculum esset, ne per vim ingressi studiosi captivos illos ad carcerem protraherent aut iniuriam hisce afferrent. Proinde hoc iniuriae metu percussus Rector obnixè monebat praesentes studiosos, ut sui iuramenti memores ipsi in tanta custodum penuria, dispositis ad diversorium illud excubiis, civium defectum supplerent seduloque procurarent, ne quis militum clam se subduceret; sed tamen sine turbis et iniuria, id quod se facturos esse fideliter omnes sancte promiserunt. Quo facto, Rector circa noctis horam 2. | ad Chirurgi domum descendebat, interemptum juvenem visurus, indeque suam in Paedagogo habitationem maestus repetebat. Sequenti tandem die, 13. Iunii, circiter h. mat. 6. captivi illi praetori traditi frequentiori sclopetariorum cohorte ad arcem deducebantur, ubi paulo post tres, ut innocentes, dimissi, reliqui quinque in totidem propemodum carceres coniecti, dierumque non ita multorum interiectu studiosis hoc solícite et demisse per supplicem libellum apud illustrissimum Principem et Dominum, Dn. Mauritium, Hassiae Landgravium etc. urgentibus, in publicum iudicium vocati sunt. Ubi duo quidam peregrini, qui ex causae cognitione mitiori forsàn custodia habebantur, aucupati commodam evadendi occasionem, detentionis tacido, noctu clam in pedes sese coniecerunt, caeteri etiamnunc arctioribus servantur vinculis, qui sunt huius oppidi cives, nomine Conradus Khöler, Petrus Freye, et Ludovicus Lotzius, quod unus eorum commissae caedis author putatur. Eodem die 13. Iunii Rector, item D. Henricus Petraeus Medic., et rerum capitalium Syndicus occisi studiosi vulnus inspexerunt, quod trium digitorum latitudine supra dexteram mamillam in pulmones usque patebat. Sepultus denique est d. 15. Iunii hor. 2. in magna studiosorum frequentia, in Coemiterio templi Cathedralis, concionem funebrem habente Reverendo et clarissimo viro Dno. M. Daniele Angelocratore, Superattendente.

IVS CIVITATIS ACADEM.

Gallus quidam, nomine Jean Cerisier, saltator, qui civis filiam in uxorem duxit, mandato illustrissimi Principis et Domini, Dni. Mauriti, Hassiae Landgravii etc., quod in supplici libello adscriptum exhibebat, receptus est in civitatem Academ. d. 28. Martii, cum prius | etiam a Rectore hanc libertatem supplex petiisset, et data dextera promisisset et fidem et in Comoediis operam suam.

Conquesti apud Rectorem aliquoties sunt duo quidam Pauli Egenolphi, Typographi, ministri, quorum uterque civis filiam duxit in uxorem, esse, qui ipsorum immunitati quadam invidia insidentur, petieruntque obnixè, pro Academiarum aliarum more et rei typographicae iure in ea libertate defendi. Quibus author fui, ut, cum hoc ipsum in Rectoris potestate positum non sit, eam caelibum Typographorum immunitatem in hoc etiam coniugii statu verbis potius modestis, quam vehementioribus querelis conservare student. Quod et hactenus ab iis ita factum est.

PROFESSIONES.

Cum Clarissimus et eloquentissimus vir, Dn. D. Hermannus Kirchnerus, historiarum, eloquentiae et poëseos in Mauritiana tum temporis professor celeberrimus et Syndicus, superiori anno 1614 initio mensis Maii, correptus morbo melancholico subito, a nobis Smalcaldiam abiisset suasque professiones reliquisset vacuas: Illustrissimus princeps et Dn. Dn. Mauritius Hassiac Landgravius etc., Mecaenas Academiae clementissimus, arbitratus diuturniorem moram in spem recuperandae valetudinis D. Hermanni Kirchneri non fore ex usu studiosae inventutis, clementer mandavit, ad historiarum quidem et poëseos professionem Clarissimum et Consultissimum virum, Dn. Iacobum Thysium, iuris u. L., ad oratoriam vero Clarissimum et facundissimum virum M. Gregorium Schönfeldium vocari. Quibus supra dictae professiones d. 22. Maii h. 7. in Consistorio Academico, Fol.186.a. | communibus Dn. professorum suffragiis accedentibus, publice ita demandatae sunt, et Dno. Rhetori M. Gregorio Schönfeldio praeterea etiam Syndicatus Academiae principali consensu, commissus est.

Historia M. Conradi Vietoris Marpurg.*)

In perpetuam rei novae et admiratione dignae memoriam non possum intermittere, quin de miserrimo statu M. Conradi Vietoris Marpurgensis, hoc tandem anno nobis ex ipsius literis perspecto, non nihil hic annotem. Fuit in illustri Mauritiano Paedagogo nostro per annos complures praeceptor. fidelissimus atque utilissimus, qui alioquin et vitae externae integritate et morum honestate, quod scimus, discipulis suis praeclucebat, vir Latinae, Graecae, Hebraicae et Chaldaicae linguae peritissimus, et de paedagogo et studio iuris (testibus iis studiosis, qui opera eius privata usi sunt) optime meritis. Hic ante annos octo officio praeceptoris paedagogici publico, patria, coniuge et liberis relictis sub praetextu professionis in celebri Altorffii schola petendae profectus, in ipsam usque Graeciam penetravit: ubi per tot annos Thessalonicae commoratus, ad turpissimam blasphemorum Iudaeorum haeresin descendit seque circumcisioni etiam ipsi subiicere non dubitavit. O caecitatem hominis, in omni licet disciplinarum genere oculatissimi! Sed non potest aliud accidere iis, qui suspiciendum S. S. Trinitatis mysterium suae rationis acie metiri cupiunt. Quod de se testatur ille in epistula scripta Thessalonicae superiori anno 1614 d. 23. Decembris ad quendam Academiae nostrae professorem, quam ipse legi hoc anno d. 9. Aprilis, in qua infer alia ita scribens: »propter amorem Dei Israelis, ait, et Fol.186.b. | studium legis Mosaicae ante annos 7 deserui | meam patriam, uxorem et sobolem, quia nullo animo potui concoquere monstrosam et ementitum mysterium Trinitatis«. Cuius aures non abhorreant a voce tam blasphema? Quae caecitas hominis ideo deploranda magis est, quod nullam adhuc huius nefandae apostasiae poenitentiam in se sentiat, sed aperte scribat »bona se conscientiae fecisse, quod fecerit«. Rationes scribit se multas habere, quarum tamen nullam attingit, praeter hanc non dignam quae audiatur, cur

*) Cf. ad a. 1570.

nimirum in Iudaismo velit et cupiat mori, quia »lex Mosaica, inquit, confessionem omnium populorum habet«. Vivit Iudaeus in summa paupertate, quo inopiae telo coactus cupit quidem, concessa securitate, redire aliquando in Hassiam, sed hac tamen conditione, ut in iudaismo sibi consumere reliquam vitam liceat. Et quid multis opus est verbis? Ex tota illa epistola videre licet, hominis non dicam malitiam, sed admirandam stupiditatem, qua excaecatus impressam nimis alte blasphemi huius populi opinionem deponere adeo non potest, ut etiam nomen suum, in sacro Baptismo impositum, in circumcissione sua ita mutaverit in iisdem literis: Moses Pardo, quondam in gentilismo vocatus M. Conradus Viotor Marpurgensis. Quam viri simplicitatem perspexit Thessalonicae nobilissimus quidam iuvenis, ante annos paucos Marpurgi studiosus, Martinus Opocharosky, Polonus, qui in epistola quadam ad eundem Professore inde perscripta pollicetur, se omni studio allaboraturum, ut eum in patriam suis sumptibus et ad sanam doctrinam reducat. Nos, quod nostrarum erit partium, precabimur Deum, ut S. Spiritus radiis mentem eius collustret, quo tandem aliquando, depulsa blasphemi huius erroris caligine, clarior Evangelii et ser-

Fol.187.a. vatoris nostri Iesu lux | ei exoriatur.

Promotiones.

Habuit et hic annus tres solennes promotiones, quarum prima Facultatis medicae propter obitum illustrissimae principis et Dominae, Dnae Catharinae Ursulae, Hassiae Landgraviae etc. prorogata fuit in diem 13. Aprilis. In hac promotione praestantissimus Medicinae Candidatus, Abrahamus Vechnerus Sprota-Siles. solenniter creatus et renunciatus est Medicinae Doctor a Clarissimo et experientissimo viro, Dn. D. Nicolao Brunone, Professore Medico, praemissa eleganti quaestione de absurdo praegnantium mulierum appetitu.

Secunda promotio fuit Facultatis Philosophicae, habita d. 6. Iulii hora 7, in qua quatuordecim honesti ac docti adolescentes, Philosophiae Candidati, eadem hora prius laurea prima ornati pro more, postea etiam summo Magisterii titulo et secundae laureae infula coronati sunt a Clarissimo Excellentissimoque viro Dn. M. Rodolpho Goclenio, Philosophiae in illustri Mauritiana Professore primario, qui et orationem doctam praemisit de hoc Virgiliano [*Ecl. VIII, 75*] — — numero Deus impare gaudet. Quaestionem autem elegantem de caseo memoriter habuit Clarissimus et excellentissimus vir Dn. Ioannes Combachius, physicae Professor P. in tribus membris: 1. cur esus casei aliis conveniat, aliis non, 2. unde vermiculi in caseo, 3. cur quidam natura abstineant ab esu casei.

Fol.187.b. Ordo et nomina Candidatorum ita habent.

Ioannes Mollenfeld Marpurgensis.	Henricus Gerhardus Treisensis.
Wernerus Steuberus Fronkirchensis.	Daniel Carolus Neander Corbacensis.
Casparus Stippius Francobergensis.	Christianus Meckbach Hirsfeldensis.
Henricus Mardorfius Zigenhainensis.	Bernhardus Schenckelius Hofgeismariensis.
Tobias Mylius Cassellanus.	Fridericus Zinckgrevius Lichtenaviensis.
Conradus Heisenius Hofgeismariensis.	Henricus Rhodius Libenaviensis.
Samuel Cancrinus Treisensis.	Ioannes Wilhelmus Hexius Cassellanus.

Tertia promotio fuit Facultatis Theologicae, in qua Reverendus et Clarissimus vir, Dn. Raphael Eglinus Iconius Tigurinus, S.S. Theologiae D. et Professor celeberrimus, d. 17. Augusti Doctorales in Theologia honores in splendido et solenni actu contulit Reverendo et Clarissimo viro Dn. M. Philippo Caesari, Cassellano, Superattendenti Holsatiae et Concionatori aulico illustrissimi et celsissimi Holsatiae Principis et Domini, Dni. Ioannis Adolphi, Principis religiosi et orthodoxi. Literis humanioribus operam dederat hic Candidatus Cassellis primum in Schola civica, deinde in illustri Mauritiano Gymnasio ibidem, Fol.188.a. |postea adultior factus in inclyta Academia Marpurgensi per annos complures, in qua officium stipendiarii maioris sustinuit cum laude et solidam Theologicarum rerum doctrinam sibi comparavit, unde et Magisterii titulum et publicum eruditionis testimonium consecutus est, antequam in Holsatiam commigraret, vir apertus et orthodoxus*).

LECTIO LEGVM ACADEMICARVM.

Calendis Iuliis ex veteri piorum Antecessorum instituto in consueto auditorii iuridici loco et in frequenti omnium ordinum conventu praelectae sunt leges Academicae, posteaquam Rector orationem praemisisset convenientem loco et tempori, de Excellentia studiosorum. Quibus omnibus rite peractis Rector epulum Rectorale apparatus in Consistorio Academico, invitatis omnibus Dominis Professoribus, Consiliariis et ministris Ecclesiae aliisque Doctoribus et Paedagogi Praeceptoribus, Academiae civibus exhibuit. Similiter et prandium gratitudinis et benevolentiae symbolum suo in Museo paravit d. 7. h. 10. Februarii omnibus Dn. Professoribus et verbi divini ministris.

CONFLICTVS STVDIOSORVM.

Celebrabantur Marpurgi d. 31. Iulii nuptiae Ornatissimi Doctissimique viri Ioannis Preuswerck Basiliensis I. U. Candidati praestantissimi cum castissima et pudicissima virgine, Anna-Elisabeta Iodoci Schuleri civis Marpurgensis filia. Ad quas Professores omnes et studiosi etiam non pauci vocati erant, et inter hos quidam nobilis, Ioannes-Ernestus Klencke, iuvenis alioquin ingeniosus, sed tamen, ut videbatur, rixosus. Inter hos et Fol.188.b. quosdam non invitatos, Georgium nimirum Heisium et Esaiam Kluppelium, Corbachianos, ipso nuptiarum die a coena in loco choreis destinato gravis conflictus, levi de causa, ex veteri quodam forsan rancore, in publico foro est exortus. Qui in tumultum exiturus esse videbatur, nisi Rector in tempore huic malo occurrisset. Venerant enim et Corbachiani illi, licet non vocati, in locum illum saltantium, non tam fortassis saltandi, quam spectandi causa, ut in nuptialibus festivitibus saepenumero a studiosis nostris fieri solet quodam abusu, ne dicam contemptu legis Academicae XIII, quae severe prohibet, 'ne quis studiosus se nuptialibus saltationibus in curia temere admisceat'. Adducebatur Kluppelio virgo a quodam nuptialium, honoris ergo, ut cum ea saltaret. Quod et Kluppelius faciebat, arbitratus honeste se hoc recusare non posse. Quem cum saltantem videret Klencke, iniquo ferebat animo, saltare eum, qui nuptialis non sit, caeteros vero nuptiales in hoc exercitio ita impediri. Aggredebatur igitur e vestigio Kluppelium et Heisium, comminatusque instanter monebat, ut ilico ex saltantium choro exirent. Quod Corbachiani

*) De Philippo Caesare acerrimo reformatae confessionis propugnatore postea sacra pontificia amplexo cf. quae ad a. 1602 dicta sunt.

facere recusabant, dicentes non minus sibi, quam aliis studiosis illum locum esse liberum. Illi urgere vehementius, hi refragari pertinacius, donec tandem provocatione ultro citroque ad forum facta, res a verbis ad verbera deveniret. Quorum primus Klencke e curia in forum stricto gladio prosiliens Kluppelium quantumvis cunctantem ibi lacessebat, egressumque curia, ut et Heisium, fretus aliorum accurantium studiosorum auxilio, mucrone suo hostiliter invadebat. Confligebant autem inter se acerrime complures a partibus Klenckii cum duobus Corbachianis, in quo conflictu non tantum hi Corbachiani aliquot in capite acceperunt vulnera, dum vim declinaturi cursu se suum in hospitium (quod est in foro) reciperent, sed etiam Professore cuidam, qui e curia domum abiturus, ut dissidium dirimeret, bona intentione accesserat propius, a Klencke adversarium petente, aberrante gladio, periculosum in parte colli vulnus inflictum est. Nec tamen hic conflictus huius finis erat. Klencke enim cum sociis suis Corbachianos licet misere vulneratos verbis durioribus e domo ad pugnam renovandam iterum provocabat. Quam iniuriam aegerrime ferens Heisius iusto dolore, e grabato procurrens, bombardam minutis plumbi granulis oneratam, praemissa aliquoties comminatione, e fenestra displodebat, manumque alteram Klenckii levi inde inflicto vulnuscule perstringebat. Unde exacerbati Klenckiani confestim in aedes illas infra Buschlerianas se recipiebant, allatisque per famulos sclopetis se muniebant, quo facilius adversariorum aedes glandibus plumbeis infestare possent. Quo audito Rector sine cunctatione ipse in forum prodibat, vidensque ibi frequentes studiosos et cives, dubium rei inventum expectantes, ipse diversas partium aedes ingrediebatur authoresque turbarum, data dextera, promittere pacem et tranquillitatem iubebat. Quo facto omnis contentio studiosorum dicto citius conticescebat. Paucis post diebus facta diligenti inquisitione res tota ad Senatum Academicum est delata, et compendioso Academiae processu instituto, ne quis se auditum non esse iure praetendere posset, examinatis utrinque testibus iuratis, relegatio tandem 13. d. 7bris Klenckio, ut primo auctori omnium horum motuum, et Kluppelio, ut provocanti et contra legem Academ. temere delinquenti publice in consessu omnium Dn. Professorum a meridie est indicata. Ideoque sequenti die 16. 7bris Klencke, affixo publico foribus collegiorum programme, quod nihil quicquam deprecaretur, ex Academia pariter et oppido est relegatus. Kluppelio vero deprecanti relegatio in poenam carceris est mutata: et Georgius Heisius nullam adeptus poenae constitutae mitigationem carcere simul est mulctatus.

Restitutio Ioannis Zigleri Marpurg.

Ioannes Ziglerus Marpurgensis relegatus fuerat anno 1612, quod quendam vicinum sartorem, civem, contra statum Academiae ad digladiationem temere provocasset. Qui Ziglerus hoc triennio pie et honeste vixerat Genevae in Galliis suamque operam Typographo eius loci in revidendis et corrigendis scriptis cum laude locaverat. Itaque huc reversus ut publicum natalium testimonium peteret, quo in conciliandis nuptiis uteretur, cum intercederet pro eo nobilissimus et Clarissimus vir Dominus Catharinus Dulcis, exoticarum linguarum Professor Ordinarius, communibus Dn. Professorum suffragiis d. 26. 7bris a meridie hora 5. in pristinum suum locum restitutus est.

Oeconomica.

Universitas Marpurgensis amplius centum annis fundum sine dubio integrum et indivisum habuit in Ockershusii agro, ut testantur literae nuper in inventatione rerum Fol.190.a. Academicarum repositae et in membrana scriptae. Cuius fundi pars altera a multis annis, nescio quo iure distracta, ad quendam bonum virum Ioannem Lunckerum Romrodensem haereditate forsan devenit. Qui eam partem venditurus, primo omnium cum Rectore et Oecono, ut par erat, superiori mense Augusto agere inceperat, resque eo in hoc contractu deducta erat, ut inter partes de precio quadringentorum florenorum propemodum conveniret. Interea temporis quadam circumventionem usus, ut videbatur, quidam Daniel Orthwin Ockershusii colonus cum venditore agebat, villaeque proprietatem trecentis nonaginta septem florenis, meliorationem vero, quam Lunckerus in illa sola parte habere non poterat, octoginta tribus florenis et sedecim albis mercabatur. Rector aegerrime ferens hoc tacito contractu Academiam circumveniri, et illam proprietatis partem ita plane ab altera Academiae parte abalienari, iure retractus contendebat, nomine Academiae, ad illum contractum admitti. Quod cum pertinaciter recusaret emptor, nisi simul etiam meliorationis pecunia exponeretur, Rector ducentis florenis in Curia depositis, quantum nimirum emptor pro iure proprietatis exposuerat, illud totum negotium Dominis Consiliariis Dicasterii Marpurgensis committebat cognoscendum. Qui, citatis partibus d. 29. Novembris, fundum illum venditum iure προτιμήσεως Universitati adiudicaverunt, meliorationis vero precium Fol.190.b. 83 florenis et 16 albis ultro fassus est, sed hac tamen lege, ut si quando Academia fundum ipsum cum melioratione ad se recipere, vel in alium transferre colonum cupiat, tantum tum numerare teneatur, quanti illa eo tempore aestimetur. Legantur ea de re literae, publico Dicasterii sigillo munitae.

Mense Septembri iussu Rectoris incepta et d. demum 5. Octobris ad finem optatum perducta est accuratior omnium rerum ad Academiam pertinentium inventio, studio fideli Clarissimorum virorum, Dn. M. Gregorii Schönfeldii, Oratoris et Syndici, et Dn. Ioannis Combachii, Physici. Quibus suam operam locaverunt Dn. M. Conradus Scharffenius, Academiae Notarius, et Dn. Georgius Rhe, Oeconomus. Suo autem quaque ordine in scriniis reposita et in suas quoque classes distributa sunt, unde facile, si necesse sit, depromi queant, catalogo directorii adhibito, quem nostris subscriptionibus et sigillis notavimus.

Procurator causae illius, quae Academiae cum illustrissimo Principe Darmstano, Dno. Ludovico Hassiac Landgravio etc., Confluentiae constitutus, missis inde literis per proprium tabellarium d. 22. Augusti significabat publico decreto d. 7. Iulii pronunciatum esse, ut pars adversa litem contestetur. A qua sententia illa statim appellavit ad iudicium superius, quod est Herbipoli: quae appellatio Academiae est solenniter insinuata d. 24. 7bris h. 12. per M. Stockhusium Notarium, duobus insuper testibus adhibitis.

IVDAEO-BAPTISMVS.

Advenerat ad nos ex Polonia quidam Iudaeus, nomine Iacobus, linguae Hebraicae et Chaldaicae admodum peritus et ingenio praestans, qui assidua Prophetarum lectione et

Spiritus S. illuminatione agnitionem Salvatoris nostri Iesu non mediocrem consecutus erat, adeo quidem, ut et blasphemus Iudaeos firmis rationibus confutaret, et fidem suam Hebraice et Germanice scriptam, succiatisque quaestionum et responsonum formulis comprehensam, aperte profiteretur. Quem Christiani nominis amorem verbis non obscuris (utinam vero sincero etiam pectore) prae se tulit passim in hac urbe nostra, ita quidem, ut et devote peteret ad sacrosanctum Baptismi ritum admitti. Quod pium et laudabile eius propositum cum non possent non summopere probare Ecclesiastici Consistorii Domini Assessores et ministri etiam verbi, constituerunt eum voti huius honesti reddere compotem, si prius de novo in quinque praeceptis religionis Christianae capitibus more Catechumenorum institueretur. Quorum fidei institutioni ille se cupidissime subiecit adeoque brevi profecit, ut nihil iam videretur obstare, quo minus per S. Baptismum in Ecclesiam Christi reciperetur. Eodem tempore et puella quaedam nomine Rachel, annos circiter 18 nata, Battenberga (ubi aliquandiu in familia agens Pastoris Ecclesiae Battenbergensis capita religionis Christianae mediocriter degustaverat) Marpurgum venit, ut et ipsa liquidis Israelis fontibus uberius irrigata per S. Baptismum Christo et Ecclesiae posset inseri. Quod et facile impetravit. Dictus est sancto Baptismo dies 27. Augusti, quae erat Dominica

Fol.191.b. 12. Trinit. Interea | vero Consistorii Ecclesiastici et Ministerii verbis [*sic corr. ex* Ministerii verbi], Reverendi et Clarissimi viri Dn. M. Casparus Iosephus Diaconus et Dnus Ioannes Witheupt Subdiaconus d. 25. Augusti obnixè rogabant Ordinem Teutonicum, Academiam et Senatum Marpurgensem, ut pro laudabili Ecclesiae more constituto die ad sacram Baptismi ceremoniam pro Iacobo sponderent eique novum Christiani-Pauli nomen imponerent. Idem et totidem honestae matronae rogatae praestare annuebant, Rachelis nomen in appellationem convenientem Christinae-Mariae mutaturae. Constituto igitur die 27. Augusti, post concionem matutinam, quam ex Epistola Rom. cap. 11 accomodatissimam habuit Reverendus et Clarissimus vir, Dn. Gregorius Schönfeld, S. S. Theologiae D. et Professor et Ecclesiae Marpurgensis Ecclesiastes, ante administrationem Coenae Dominicae, praemissa quinque capitum religionis Christianae et fidei orthodoxae professione, in magna hominum frequentia, in templo Cathedrali ambo per S. Baptismum in Ecclesiam Christi salvatoris nostri recepti sunt. Rogabimus Deum, ut animos eorum iam Batizatorum S. Spiritu ita regat et foveat, quo ea, quae verbis publice professi sunt, deinceps etiam re ipsa, h. e. fidei salvificae fructibus, bonis operibus manifestius probent, sine omni hypocrisi.

Caetera omnia feliciter, divino iuvante numine, peracta sunt. Ita autem Deus Opt. Max. votis meis, in primo Magistratus huius scholastici limine conceptis, clementer annuit, ut optatam Academiae tranquillitatem alicubi etiam crucis et tristitiae sale aspergens ostenderet Rempublicam non humana prudentia sed divina ope | administrari, et quod in psalmo est, frustra vigilare custodes, nisi Dominus domum custodiat. Tu summe Rector coeli et terrae, Deus, gubernam hunc coetum docentium et discentium, ut omnia in laudem tui nominis et nostram salutem dirigantur. Amen. Consignatum ultimo Decembris, Anno 1615.

M. Theodorus Vietor,
sua manu spt.

Fol.192.b.
vac.

(1616.)

Fol.198.a.

ANNO DOMINI | MDCXVI. |

Calendis Ianuarii, vincente maiori suffragiorum numero, in Annum hunc RECTOR electus est CASPAR STURMIVS FRIDSLARIENSIS, S. S. Th: D. ET PROF: Ordinarius & Stipendiariorum Ephorus.

A quo ius civitatis Academicae sequentes bonarum literarum et humanitatis hi STUDIOSI adepti sunt.

Ioannes Putearius Eschvegiensis.	1 Ianuarii.
Ioannes Havecius Swerdensis.	2 Ianuarii.
Georgius Steingos Dalheimensis.	3 Ianuarii.
Christophorus Seilerus Eschvegiensis.	4 Februarii.
Balthasar a Thal Lippia-Westphalus.	5 Feb.
M. Melchior Gramannus Thuringus.	6 Februarii.
Nicolaus Dillenius Cassellanus.	7 Martii.
Hildebrandus Ficus Abderodensis.	23 Martii.
Sylvester Erckelius Beurensis.	
Iohannes Goeddaeus Marpurgensis.	
Christophorus Vulteius Marpurgensis.	
Iustus Gerhardus Vulteius.	16 Martii.
Iohannes Happenius Beurensis.	
Iosias Homberg a Vacha.	
Eitelius Schonerus Zigenhainensis.	
Iohannes Leuchterus Cassellanus.	
Anthonium Matthaeus Herbornensis.	
Wilhelmus a Rebe Lichensis.	
Georgius Amelunxius Geismariensis.	
Laurentius Ellenbergerus Hombergensis.	
Daniel Henricus Gualtherus Isnacensis.	
Theodorus a Steinen Dusseldorpensis.	16 Martii.
Eucharius Gruberus Zigenhainensis.	
Christophorus Guntherus Witzenhusanus.	
Nicolaus Kummelius Cassellanus.	
Helfricus Hennemannus Marpurgensis.	
Iustus Echardus Cassellanus.	
Christophorus Cellarius Borcanus.	
Caspar Willichius Gnoiensis Megapolitanus.	25 Martii.
Thomas Groth Luneburgicus.	25 Mart.

Fol.198.b.

	Iohannes Vormittag Cassellanus.	29 Mart.
	Ioannes Adolphus Fabritius Stadensis.	29 Mart.
	Iacobus Macovius Polonus.	4 Aprilis.
	Gerhardus Tifken Frisius.	8 Aprilis.
	Rodolphus Friderus Mindanus.	10 April.
	Ioannes Pistorius Saxomontanus.	15 April.
	Georgius Ritterus Corbacensis.	
	Iohannes Raabe Hirsfeldensis.	15 April.
	Nicolaus Minschingerus Hirsfeldensis.	
	Ioannes Schmaltzius Sontranus Hassus.	
	Ioannes Gnezingerus Spangenbergensis.	
	Albertus Pifferlingius Iossensis Hassus.	18 April.
	Albertus Hermannus Hattenbachius.	
	Hermannus Gerhardus Balhornensis.	19 April.
	Georgius Godaeus Spangenbergensis.	20 April.
Fol. 194.a.	Ioannes Baurmeister Cassellanus.	20 Aprilis.
	Ioannes Streicherus Hofgeismariensis.	22 Aprilis.
	Laurentius Becker Cassellanus.	23 Aprilis.
	Ioannes Reinhardus Hetgen Schweinsburgensis.	23 Aprilis.
	Iohannes Herberus Cassellanus.	23 Aprilis.
	Nicolaus Sachsensteter Roedelanus.	
	Cunradus Bronstein Hofgeismariensis.	24 Aprilis.
	Iohannes Georgius Nollus Stefonticus.	
	Mauritius Buchnerus Spirensis.	25 Aprilis.
	Adamus Eulnerus Helfanus.	25 Aprilis.
	Iustus Schotte Grebensteinensis.	
	Martinus Brechtius Grebensteinensis.	27 Aprilis.
	Iohannes Eckmann Grebensteinensis.	
	Iacobus Reichwinus Eschvicensis *).	29 Aprilis.
	Cunradus Beckdorff Geismariensis.	30 Aprilis.
	Paulus Zeltius Morsensis Hassus.	1 Maii.
	Iohannes Schoppachius Dreisensis.	2 Maii.
	Henricus Wiskeman Eschvicensis.	3 Maii.
	Ioannes Andreas Cassellanus.	
	Ioannes Henricus Andreas Cassellanus.	4 Maii.
	Ioannes Steinus Sontranus.	
	Iohannes Hormanus Servestanus.	
	Hieronymus Stuckradius Rodenbergensis.	8 Maii.

*) Hoc nomen à lectum et in margine scriptum est: relegatus An. 1620.

	Ieremias Zimmerman Rotenbergensis.	}	8 Maii.	
	Iohannes Causius Hanoviensis.			
	Ludovicus Theodorici Wetzlariensis.		11 Maii.	
	Georgius Theodorus Charitaeus Fuldensis Buchonius *).		14 Maii.	
	Burckhardus Uffelman Wehensis.		15 Maii.	
	Iohannes Kauderbachus Numbergensis.		17 Maii.	
	Sebastianus Hempelius Silesius.		18 Maii.	
	Sigismundus Gerstius Silesius.		18 Maii.	
	Otto Fischer Treffurdensis.		21 Maii.	
	Henricus Weddenhofius Lubecensis.		22 Maii.	
	Iohannes Bidericius Plumbergensis.		29 Maii.	
	Ioannes Cocus Hombergensis.		30 Maii.	
	Laurentius Nicolai Hombergensis.		30 Maii.	
	Nicolaus Mychaelis Meysenheimensis.		18 Iunii.	
	Remigius Feschius Basileensis Helvetius.		21 Iunii.	
	M. Iohannes Kornmannus Hamelburgensis.	}		
	Wolfgangus Henricus a Breidenbach.			
	Erasmus Wilhelmus a Breidenbach.		25 Iunii.	
	Ioannes Othmarus a Breidenbach.			
	Iohannes Bernhardus a Breidenbach.			
	Iohannes Hawlichius Pragensis Bohemus.		10 Iulii.	
	Stephanus Steffecius a Colodieg Bohemus.		11 Iulii.	
	Georgius Lincke Lignitio-Silesius.		15 Iulii.	
	Cyrillus Tasziski	}		
	Andreas Pilaroski		Nobiles Poloni.	17 Iul.
	Alexander Prziophoroski			
	Iohannes Krieg Obernamenaviensis.	}	17 Iulii.	
	Daniel Sachsus Halberstadiensis.			
	Iohannes Georgius Hinnicke Servestanus **).	}		
	Iohannes Hoppenius Warburgo-Westphalus.		18 Iulii.	
	Iohannes Ernestus Biderman Servestanus.			
	Iohannes Petrus Windeckerus Ocarbensis.		26 Iulii.	
	Henricus Stumphofius Essendiensis.		27 Iulii.	
	Caspar Mollerus Bischhusanus Hassus.		28 Iulii.	
	Theodorus Strackius Essendiensis.		28 Iul.	
Fol.195.a.	Georgius ab Alefeld Holsatus Nobilis.	}		
	Georgius a Bockwald Holsatus Nobilis.		3 Augusti.	
	Rodolphus Burreneus Schaumburgicus.			

*) Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: relegatus anno 1618.

***) Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: Hoc eodem anno confusus obiit.

Arnoldus Vigh Nobilis Badno-Geldrus.	8 Augusti.
Anthonius Doenus Hamelensis.	8 Augusti.
Philippus Schreiner Custrinensis.	}
Iohannes a Kalkreutter Silesius.	
Henricus a Bunsch Ratzbar Silesius.	
Sigismundus a Bunsch Ratzbar Silesius.	
Iohannes Fridericus Vitzthumb ab Eckstat.	
Georgius Bartingus Borussus.	17 August.
Iean Cussol Gallus.	24 August.
Henricus Schmerheimb Westphalus.	31 Augusti.
Ioannes Brandis Hildesheimensis.	}
Iohannes Susterman Hildesheimensis.	
Iohannes Ebelingus Hamburgensis.	}
Simon Buschius Zigenhainensis.	
Adamus Georgius a Baumbach.	
Theodorus Rexrodus Wanfridensis.	
Simon Caucrinus Dreisensis.	
Echardus Motzius Witzenusanus.	
Cunradus Dösselius Stammensis.	
Wigandus Dexbach Marpurgensis.	
Iohannes Pistorius Zigenhainensis.	
Iohannes Henricus Pistorius Zigenhain.	
Cunradus Vogtius Zirenbergensis.	
Iohan — Christophorus Angelus Holtzheimensis.	
Iohannes Kistmannus Francomontanus.	
Iohannes Stöer Kirchainensis.	
Jacobus Schollius Allendorfensis ad Lumbdam.	
Ioannes Pfannkuch Marpurgensis *).	}
Eberhardus Happelius Kirchainensis.	
Wigandus Crispinus Dreisensis.	
Ianus Bille Nobilis Danus.	
Christianus Ulfeldius Nobilis Danus.	
Iohannes Kuchenbecker Wolfhagensis.	
Christophorus Ludovicus Pauli Marp.	
Martinus Felsius Bernas Helvetius.	
Daniel Staden Corbacensis Waldecus.	
Ioanes Philippus Heigerius Upstadiensis.	
Albertus Crustius Saxo Holsatus.	
	2 Sept.
	10 Sept.
	20 Sept.
	24 Sept.

Eol.195.b.

*) Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: relegatus Anno 1620 et eodem restitutus.

Theodorus ab Alefeld	} Nobiles Holsati.	24 Sept.
Benedictus ab Alefeld		
Martinus Fischerus	} Colmarienses.	25 Sept.
Martinus Heer		
Petrus Eysingius Gruningus Frisius.	}	26 Sept.
Ippeus Ostesseus Frisius.		
Felix Wyssius Helvetio-Tigurinus.		26 Sept.
Iohannes Frischius Bernas Helvetius.		2 Octob.
Sigefridus Sartorius Francofurtensis ad Oderam *).		5 Oct.
Ernestus Auss der Muhlen Lipsiensis.		5 Oct.
Georgius Herdringius Susatensis.		8 Oct.
Henricus Qvatus Iuliacus.		9 Oct.
Theodorus Magirus Sontranus.		11 Oct.
Iohannes Malcus Borcanus.		14 Oct.
Iohannes Honachsius [<i>sic</i>] Huxariensis.		15 Oct.
Iohannes Ludovicus Scheffer Cassel.		16 Oct.
Daniel Von Stetten.		21 Oct.
Iohannes Keilichius Dessauiensis.		22 Oct.
Iohannes Ludovicus Langius Noricus.		27 Oct.
Helvicus Echeelius	} Butzbacenses.	28 Oct.
Sebastianus Echezlius		
Ezardus Stamlerus Frisius Orientalis.		1 Novembris.
Iohannes Gottschalck Wolfhagensis.		2 Novemb.
Iohannes Crassus Steinfurtensis.		4 Novemb.
Henricus Schlichtingius Witzenhusanus.		5 Novemb.
Iohannes Zeisingius Anhaltinus.		6 Novemb.
Christianus Iungman Witzenhusanus.		6 Novemb.
Casparus Falco Francomontanus.		9 Novemb.
Iustus Sinoldus dictus Schütz.		12 Novemb.
M. Eucharius Bachmannus Homberg.		16 Novemb.
Ioachimus a Lestwitz Nobilis Silis.		16 Novemb.
Ostwaldus Ludolphus Waldecappelensis.		20 Novemb.
Ioannes a Durste Susatensis Westpal.		23 Novemb.
Ludovicus Horstmannus Zierenberg.		29 Nov.
Iohannes Rybinus Posnaniensis Polonus.		5 Decemb.
Iohannes Philippus Messerschmidt.		18 Decemb.

Et hi sunt publici, in Album Academiae relati hoc eodem anno.

*) *Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: hoc eodem anno relegatus.*

Fol.196.b. Hoc anno a Clarissimo Viro Dno. M. Theodoro Vietore Paedagogaarcha in Paedagogeum recepti et in album Academiae relati sunt, quorum nomina iam sequuntur.

Inscripti sunt sexaginta septem, inter quos:

	Erasmus a Baumbach Nobilis Hassus.	
	Theodoricus Westphaln Nobilis Westphalus.	
	Iodocus Westphaln Nobilis Westphalus.	
	Casparus Magnus Schenck zu Schweinsburgk.	
Fol.197.a.	Mauritius a Bodenhausen	} Nobiles Hassi fratres.
	Otto Rudolphus a Bodenhausen	
	Andreas ab Esbach Nobilis Westphalus.	
Fol.197.b.	Goswinus ab Esbach Nobilis Westphalus Brockhusanus.	
	Philippus Matthaecus	
	Fridericus Matthaecus	} Marpurgenses fratres*).
	Christophorus Matthaecus	
	Iohannes Hartmanni	} Marpurgenses fratres**).
	Christophorus Hartmanni	

Caeterum hoc anno auspicata iuxta tristiaque haec evenerunt.

AUSPICATA.

Auspicatus et secundus hic annus praecipue fuit quatuor Clarissimorum Iuris Utriusque et Medicinae Doctorum promotionibus.

Fol.198.a.

1.

Prima fuit statim sub anni auspiciam 18 Ianuarii quinque Doctorum utriusque Iuris.

- Dn. Cunradi Benthonii Dethmoldiensis.
- Dn. Ioannis Waltheri Happelii Gelnhusani.
- Dn. Eberhardi a Rehe Licha-Wetteravi.
- Dn. Christiani Grothen Monasteriensis et
- Dn. Cunradi Michelbachii Rauscheburgo-Catti.

Quos Excellentissimus Iuris interpres et Pandectarum Professor eximius, Dn. CHRISTOPHORVS DEICHMANNUS Utriusque Iuris Doctores renunciavit.

2.

Altera promotio duos Medicos Dn. M. Melchiorem Gramannum Erphordiensem Thuringum et Dn. Iohannem Iacobum Reuterum Styrum, Diribitore Experientissimo Viro Medico Clarissimo, Dn. IOHANNE HARTMANNO Medicinae Chymiatricae in hac ipsa Academia Antecessore, 13 Iunii artis suae Doctores fecit.

*) Hi videntur e nonem filiis esse Antonii Matthaeci, iuris professoris Marburgensis 1606—1625, e quorum numero Christophorus, natus a. 1608, Harderwici medicinae professor fuit. Cf. Strieder VIII. p. 261 sqq.

**) Filii, ut videtur, Ioannis Hartmanni prof. math. et medic.

3.

Tertia promotione insignia Doctoralia in Utroque Iure sunt consecuti, Promotore
 Fol.198.b. Viro Excellentissimo Dno. ANTHONIO MATTHÆO, I. U. Doctore | et Institutionum Pro-
 fessore, hoc ordine non tam eruditione, quam amica sortitione sic collocati:

Dn. Eberhardus Dozenus Bremensis.
 Dn. Rodolphus Friderus Mindanus.
 Dn. Iustus Kipius Hamelensis.
 Dn. Henricus Iulius Schadaeus Halberst.
 Dn. Theodorus Lange Bremensis.
 Dn. Lubertus Iconius Friso — Kniphusanus et
 Dn. Burckhardus Henricus Breuer Benthemico-West.

4.

Quarta denique Doctoralis Coronae impositio accessit reddita duobus itidem Clarissimis
 Viris Dno. M. GREGORIO SCHONFELDIO Academiae Syndico et Rhetorices Professori,
 et Dno. CASPARI WILLICHIO Gnoiensi Megapolitano, qua 25 Novembris Excellentissimus
 Iuris Antistes, Dn. IOANNES GOEDDÆVS Pandectarum in hac ipsa Academia Professor
 ordinarius perfunctus est.

Et ita non sine felici omne quatuor promotionibus sexdecim Doctoribus inelyta haec
 Academia exhilarata est.

5.

Fol.199.a. His quatuor Doctorum promotionibus accessit et promotio, qua Promotore Clarissimo
 Viro, Dno. M. GEORGIO CRUCIGERO Logices Professore celeberrimo subsequentibus
 lectissimis et doctissimis iuvenibus laurea philosophica secunda collata est 15 Augusti.

Nomina eorum haec sunt.

Ioannes Gengerus Spangenbergensis.	Theodorus Krantz Wetteranus.
Philippus Gabriellus Schleswicensis.	Georgius Schlesing Marpurgensis.
Henricus Dornemannus Stathaga-Schaum- burgicus.	Iohannes Eysern Gemundensis.
Philippus Kummelius Cassellanus.	Henricus Hencelius Englesianus.
Brixius Tharsander Grebensteinensis.	Iohannes Pauli Densbergensis.
Simon Francus Herosfeldensis.	Conradus Westermannus Hofeismariensis.
Georgius Zimmermannus Eschvicensis.	Georgius Hofman Sontranus et
Iacobus Breidenbach Zirenbergensis.	Tilemannus Crönerus Neidensteinensis.

TRISTIA.

Tristia vero, quae per hunc annum Academiae evenerunt, sunt haec:

Fol.199.b.

1.

Christophorus Clautenius Helmershusanus, L. L. et Phil. Studiosus, accepto in capitis
 parte anteriore vulnere Mense Augusto tristi funere obiit.

2.

Quod idem eadem infelicitate evenit Ioanni Georgio Hinnicken Ascanio, quem Paulus Osius Reichenbacensis 2 die Septembris in femore confodit, 15 eiusdem mensis pie demortuum. Utriusque funus Academia his versibus deflevit:

Bis Nothus in scopulos, bis saxa horrentia torsit,
Bis mare turbatum et rorantes sanguine fluctus
Vidimus, et caesas sociorum flevimus umbras.

II.

His accesserunt Academiae quidem tristitia, ipsis autem defunctis pie et sancte obdormientibus laeta et salutaria funera.

1.

Octavo Februarii inhumatur Illustrissima Princeps ac Dna. Domina SOPHIA, Hassiae Landgravia &c., Illustrissimi Principis ac Domini, Domini MAURITII Hassiae Landgravii, studiorum nostrorum altoris munificentissimi soror, virgo nulli aut religione aut pietate secunda.

Fol.200.a.

2.

22 Maii sepulta est Illustrissima Heroina ac Dna. Domina MAGDALENA, Illustrissimi Principis ac Domini, Dni. Ludovici Hassiae Landgravii coniux, ex Illustri Marchionum Brandeburgicorum familia orta.

3.

6 Martii in fata concedit vir pius et Dei timens ADAMUS Crugius Gelnhusanus, causarum forensium patronus.

4.

Calendis Iuniis moritur Clarissimus Vir Medicinae Doctor Dominus IOHANNES WOLLFIVS, Illustrissimi Principis LUDOVICI Senioris pia recordationis *Ἀξιότιμος*.

5.

Pridie Calendarum Iunii Prudentissimus iuxta et Doctissimus Vir Urbis Marpurgensis Consul et Senator Ericius Dechsbachius pie terrae traditur.

6.

19 Augusti frequenti funere tumulatus est Vir Consultissimus Dominus Cunradus Scharffenius Academiae Procurator.

7.

7 Maii pie obiit Iacobus Hartmannus Marp. D. D. Ioan. Hartmanni Medic. p. p. filius.

Fol.200.b.

RELEGATORVM

hoc anno nomina.

Relegati sunt tum ob nocturnarum grassationum, tum pugnaram ac provocationum petulantiam hi sequentes.

1.

XXX Ianuarii Iosias Noldenius Corbacensis et Esaias Kluppelius Mengerinckhusanus tanquam membra indigna Academia relegati sunt.

2.

XVIII Septembris Nicolaus Bernhardus Frese, alias Qvitter, Nobilis Bremensis et Henricus Houmest Bremensis immunitatibus et privilegiis Academicis privati sunt.

3.

XXIII Octobris Reimarus Dorn Holsatus et Sigefridus Sartorius Francofurtensis ad Oderam relegationis poena mulctantur.

Praeter haec omnia quae supra adscripta sunt hoc quoque addendum existimo, nempe sub finem huius anni iussu Illustrissimi Principis ac Domini, Dni. MAURITII, Hassiae Landgravii &c. iure de cathedra publice docendi donatum fuisse clarentem eruditione et virtute, Doctissimum Iuvenem M. Henricum Wetzeliu Grebensteinensem. Quam functionem suam a Theologiae commentatione feliciter orsus est.

O stes, o maneat salvis ACADEMIA sceptris.

Hoc voto officii munera claudo mei.

Caspar Sturmus The. D. et P. ordinarius.

sss.

Fol. 201.
vac.

(1617.)

Fol. 202.a.

ANNO DOMINI ET SERVATORIS NOSTRI | IESV CHRISTI | MDCXVII | Calendis IANVARIIS | Legitime consentientibus Dominorum Professorum suffragiis Academiae huius Rector electus et pro more recepto publicae renunciatus est: CHRISTOPHORVS DEICHMAN. IVR. V. D. ET PAND. PROFESSOR ORDINARIUS.

Sub eius Magistratu in Academiae huius Rempublicam, Iura Numerumque Civium recepti sunt virtutum et opt. literarum Studiosi, postquam fide data pietatem et legum observantiam morumque modestiam promisissent, quorum nomina sequuntur:

Iohannes Lobetanus Eschwegiensis Hassus.	Ianuarii 1.
Iohannes a Segar Anglus*).	Februarii 1.
Georgius Riese Treisanus Hassus.	6.
Henric. Iulius Hartweg Guelpherbytanus Saxo.	6.
Matthias ab Oppen.	21.
Iacobus Lampadius Leosteino-Brunsvigius.	
M. Petrus Olannt Thaukensis Iuliacensis.	25.
Georgius Marschalck.	Martii 7.
Iohannes Fabricius Lovensis Ditionis Paderbornensis.	
Casparus Scheid Schmalnaviensis Ditionis Fuldensis.	

*) Hoc nomen deletum est.

	Abel Strasburg Noribergensis.	Aprilis 9.
	Michael Grunebandus Prentzloa-Marchicus.	10.
	Petrus Erasmi Holsatus Husensis.	
	Franciscus Ioel Sundio Pomeranus.	
	Johann Iost Osterwallt.	11.
Fol. 202. b.	Albertus Loo Leoward. Frisius.	16.
	Wernerus van Gil Daventriensis.	19.
	Paulus Alting Emdanus Frisius.	
	Wesselus Ubbonis Emmii F. Frisius *).	25.
	Johannes Molitor Cassellanus.	27.
	Petrus a Kalckreuter Silesius.	29.
	Gabriel Malletus Genouensis.	
	Hermannus Göppelius Hersfeldensis Hassus.	Maii 2.
	Heinricus Faber Hersfeldensis Hassus.	
	Johannes Georgius Moeresius Fachensis Hassus.	
	Petrus Lehnus Hersfeldensis Hassus.	
	Georgius Neunesius Smalcaldensis.	
	Guntherus Schorus Witzchenhusanus Hassus.	3.
	Stephanus Feriken Innenhusanus Hassus.	7.
	Christophorus Pistorius Francobergensis Hassus.	11.
	Fridericus Vogtius Cassellanus.	
	Christianus Hugo Milosungensis Hassus.	12.
	Johannes Rindfleischius Rotenbergensis Hassus.	
	Hermannus Clebius Hersfeldensis Hassus.	
	Johannes Kangiesserus Zirenbergensis Hassus.	14.
	Christophorus Brandisius Oberelsungensis Hassus.	
	Georgius Baumbachius Schmalkaldensis.	
	Jacobus Iusthenius Lichtenaviensis.	
	Johannes Schimmelpfengius Eschwegensis	} Fratres. 15.
	Georgius Schimmelpfengius Eschwegensis	
	Hermannus Creiterus Gottisbeurenensis Hassus.	
	Philippus Kurtzerus Cassellanus.	20.
	Michael Iatzkovius Leoburgensis Pomeranus.	21.
	Matthias Crocorvius Leoburgensis Pomeranus.	
	Ioachimus Sassaeus Stolpensis Pomeranus.	
	Johannes Lambertus Grebensteinensis.	22.

*) Hic Ubbonis Emmii filius patris celeberrimi d. IX. m. Dec. a. 1625 (non 1626) defuncti librum qui inscribitur *Vetus Graecia illustrata* edidit paulo post eius obitum. V. *epist. dedicat. d. XVI. Ianuarii Iuliani 1626 scriptam.*

Fol.208.a.

Guilielmus Wustenhiverus Braunfelsius Solmensis.	24.
Iohannes Alexander Canis Cassellanus.	25.
Henricus a Poser, Eques Silesius.	
Henricus a Gefug Eques Silesius.	
Henningus a Steinwer Eques Pomeranus.	
Ernestus Lange Olsnens. Silesius.	
Casparus Gracfe Uratislaviensis Silesius.	
Matthaeus Hanstein Ziegenhainensis.	28.
Philippus Bisterfeldius Sigenensis.	31.
Rudolphus a Gerssdorff Silesius.	Iunii 1.
Hermannus a Saltza Silesius.	
Theodorus Höpingk Susatorum Westphalus.	5.
Henricus Brauerus Marpurgensis.	7.
Christophorus Ungefugk Leuchtenaviensis Hassus.	12.
Iohannes Wolffius Numburgensis.	21.
Iohannes Fwsws [<i>sic</i>] Patachinus Ungarus.	Iulii 3.
Thomas Suba Levai Hungarus.	
Martinus Dus Murakozi Ungarus.	
Io. Abundius a Nova Voltureno Rhaetus.	
Michael Erdo Belthekinus Ungarus.	
Franciscus Pastoris Thornaus Ungarus.	17.
Michael Aszalos Géonezinus Ungarus.	
Thomas Brantzius Arnhemio Gelrus.	
Theodorus Verbar Arnhemio Gelrus.	
Gotfridus Hegenitius Gorlicio Silesius.	19.
Iohannes Hutt Cassellanus Cattus.	20.
Henricus ab Ittersum Transisulanus.	
Iohannes Tinctor Wetzflariensis.	
Simon Amalby Gallus Tholosan.	27.
Franciscus Rassond Gallus.	30.
Iohannes Gabeius Fosta Lusatius.	Septembris 1.
Philippus Waldschmid Michelbacensis.	
Georgius a Lewenstein.	
Henricus a Lewenstein.	
Laurentius Wagnerus Bidencapensis.	
Iustus Zoll Cassellanus.	
Benedictus Schefferus Schmalcaldensis Hassus.	
Wilhelmus Kleinmannus Malsfeldensis Hassus.	
Bernhardus Tonsor Treisensis Hassus.	

	Ludovicus Omelius Francobergensis Hassus.	
	Iohannes Barckhusius Salis Uffleniensis.	
	Iohannes Conradus a Wartershausen.	
	Martinus Wolnheupt Niedensteinensis Hassus.	
	Ionas Textor Wetteranus.	
	Iacobus Saller Crombacensis.	
	Henricus Berthold Gudensbergensis.	
	Henricus Heimbachius Marpurgensis.	
	Kilianus Petrus Guxhainensis.	
	Erasmus Rumohr Holsatus.	
	Petrus Varnhold Bremensis.	
	Iohannes Muller Thurnaviensis Francus Med. Stud.	20.
Fol.203.b.	Iohannes Bloccius Monasteriensis Westphalus.	
	Iohannes Franciscus Steigerus Helvetius Bern.	22.
	Nicolaus Tschiffelinus HBernas.	23.
	Nicolaus Wari Ungarus.	
	Caius Blum Holsatus.	25.
	Daniel Neuhaus Holsatus.	
	Abrahamus Goluchonski de Goluchon Eq. Pol.	27.
	Iohan Christoph Knaf Wormat.	
	Quirinus Pflug Erphordia-Thuring. Med. Stud. Octobris	1.
	Gerardus Maschop Calcarianus Cliviacus *).	2.
	Bernhardus Ludekingius Lemgovia-Westphalus.	7.
	Henricus Michæelis Padiborna Westphalus.	
	Hector Wurtenburger Hanoviensis.	9.
	Ægidius Schickhardus Sigenensis.	11.
	Aro Guviardus Rhaetus.	
	Fabianus a Lehndorff Borussus.	16.
	Ludovicus Thanus Neocuriensis.	17.
	Adalbertus de Markon Dombroski Eq. Pol.	20.
	Conradus Musculus Zierenbergensis.	22.
	Reinhardus Caesarius Mundensis.	
	Elias Holtzerus Vachensis.	
	Cornelius a Rasfeldt Vesaliensis **).	
	Iohannes Henricus ab Ottera.	23.
	Iohannes Boëtius Posnaniensis.	
	Philippus Hankrot Tilleburgensis.	24.
	Balthasar Forsterus Bethania-Silesius.	27.

*) Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: relegatus ao 1620.

**), Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: Anno 1620. Restitutus ao 1622.

	Henricus Holtzhausen Hombergensis.	
	Iohannes Hordelman Grebensteinensis.	
	Iohannes Finck Niedern Urffanus.	29.
	Georgius Manegold Briloniensis.	30.
	Otho Kröschelius Trefurtensis.	Novembris 6.
	Regnerus Andreas Cassellanus.	
	Henricus Hugo Stadensis.	13.
	Philippus Geisweid Sigenensis.	21.
	Albertus Theodoricus Störer Erichensis.	23.
	Michael Fullebornius Glogoviensis Silesius.	25.
	Fridericus Rubenkam Cassellanus.	Decembris 3.
	Flaminius Gasto de Gastenau Lusatus.	4.
	Godthardt Ernst von Reden.	5.
	Herman Curdt von Reden.	
	Iacobus Gribenius Saxo.	6.
Fol.204.a.	Simon Ioachimus Rotekönig Westphalus.	13.
	Henricus Luthmannus ex Lipp. Westph.	16.
	Iohannes Bruno Magdeburg. Saxo.	20.
	Iustus Silbergk Marpurgensis.	23.

Nomina vero Novitiorum in Paedagogeum receptorum sunt:

Inscripti sunt septuaginta, inter quos:

	Philippus Iatzhovius, Polonus nobilis.	
Fol.204.b.	Georgius a Craco	} Poloni nobiies fratres.
	Christophorus a Craco	
	Bernhardus Philippus von der Malsburgk nobilis.	
	Theodorus a Brienen Daventriensis Geldens. nobilis.	
	Rötgerus ab Esbach Westphalus nobilis.	

Fol.205—
208 vac.

(1618.)

Fol.209.a. ANNO MDCXVIII | a salutifero virginis partu, | Calendis Ianuariis, GEORGIUS CRUCIGER Logices καὶ τῶν μετὰ τὰ φυσικά Professor ordinarius et publicus, Universitatis huius Caput et Rector ἑποθνησδὸν salutatur et pro more publice proclamatur, traditis eidem fascibus et Magistratus Academici insignibus.

Sub cuius Regimine civitate et Reip. Literariae immunitatibus donantur optimarum doctrinarum hi studiosi, praevia tamen sancta promissione ab ipsis facta Legum observantiae.

Didericus Botmer Sontranus.	mense Ianuario.
Ioachimus Megbachius Fridwaldensis.	18 Febr.

	Iohannes Georgius Seufferfeld Svevo-Hallensis *).	19 Febr.	
	Iohannes Hoppius Hirsfeldensis.	14 Martii.	
	Iohannes Cordesius Dessaviensis.	21 Martii.	
	Iohannes Molitor Milsungensis.	23 Martii.	
	Conradus Matthaeus Herbornensis	} 24 Martii e Paedagogo ad Academiam transmissi.	
	Balthasar a Rhe Lichensis		
	Caspar Porta Marpurgensis		
	Cunradus Camerarius Battenfeldensis		
	Iohannes Daniel Lonicerus Marpurgensis		
	Iohannes Hugo Milsungensis		
	Iohannes Rosarius Wetteranus		
	Iohannes Leichthamerus Wetteranus		
	Melchizedech Gruseman Bromskirchensis		
	Andreas ab Esbach } fratres nobiles		} Bremenses. 1 Aprilis.
	Goswinus ab Esbach } Westphali		
	Henricus Schreckerus Rhodensis		
	Henricus Leutenrod Treisensis		
	Albertus Backe II. studiosus		
	Henricus Klamp II. stud. **)		
	Iohannes Broking Medic. stud.		
	Bernhardus Houken II. stud.		
	Conradus Flörcke Lemgovio Westphalus.	2 Aprilis.	
	Petrus Sneller Marpurgensis.	2 Aprilis.	
	Ioachim Lange Stadensis.	3 Aprilis.	
	Iohannes Schefferus Sachsenhusanus Waldecus.	3 Aprilis.	
	Henricus Caspar von Amelunxen.	4 Aprilis.	
	Iohannes Witten Bocholdiensis.	7 Aprilis.	
	Isaacus Chombartius Hanoviensis.	7 Aprilis.	
	Iohannes Oldenhorst Hamburg II. st.	10 Apr.	
	Franciscus ab Eysingha	} 13 Apr.	
	Gellius ab Eysingha } Frisii.		
	Iohannes a Bootzma		
	Wilhelmus Christophori Embdanus.		
	Antonius Ernestus Marggraf, Swartzbornensis Hessus.		
	Caspar von Gersdorff Silesius.	14 Apr.	
	Iohannes Ifertus Elbanus.	20 Aprilis.	
	Christianus Fülhun Geismariensis.	23 Aprilis.	
	Iodocus Bornman Gemundensis.	} 26 Aprilis.	
	Martinus Cronaugius Elbensis Hassus.		

Fol. 209. b.

*) *Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: Relegatus 11 Octobris Ann. [1]618.***) *Hoc nomen deletum et in margine scriptum est: in perpetuum relegatus cum infamia 6. Aug. An. 1620.*

Fol. 210.a.	Philippus Pistorius Saxenbergensis Gwaldecus.	}	27 Aprilis.	
	Christophorus Wetzelius Geismariensis Hassus.			
	Georgius Listemannus Allendorfensis Hassus.		28 Aprilis.	
	Iohannes Siebertus Elgershusanus Hassus.		29 April.	
	Augustinus Pfefferus Treisensis Hassus.			
	Iohannes Ottho Treisanus Hassus.	}		
	Andreas Hildegardus Urfensis Hassus.			
	Iohannes Georgius Murhardus Bucho-Fuldensis.			
	Marcus Heinemannus		} e salinis Hassiacis.	} 2 Maii.
	Emmanuel Sperber			
	Christophorus Cümmel Hummensis Hassus.			
	Wernerus Textor Urfanus Hassus.			
	Henricus Posthius Danus.		12 Maii.	
	Gregorius Gobius Glogoviensis Silesius.	}	16 Maii.	
	Iohannes Klawr a Wohra.			
	Michael Sibert Elbingensis Borussus.			
	Hermannus von der Knippenburg Clivo-Vesaliensis.	}	19 Maii.	
	Iohannes Freyhoff Clivensis.			
	Sigismundus a Niebelschütz	}	Silesii.	26 Maii.
	Sigismundus a Loss			
	Adamus a Stössel			
	Ioachimus Newdorff			
	Marcus Scipien Lipsensis.	}	27 Maii.	
	Albertus Cammerer Goslariensis.			
	Casparus Sestelius Goslariensis.			
	Eustachius Breidenstein Rosbacensis.		25 Iunii.	
	Christianus Keil iun. Budiss. Lusat.			
Sigismundus ab Utman in Smoltz	} eqt. Silesii.	7 Iulii.		
Ernestus ab Utman in Smoltz				
Nicolaus Diefenbach Wimariensis Hassus.		22 Iulii.		
Samuel Makousky Polonus.		22 Iulii.		
Matthaeus Haltmeier Sangallensis.	}	3 Augusti.		
Iohannes Ludowicus Rieding Basiliensis.				
Georgius Ernestus a Wedel Marchicus.		10 Aug.		
Matthaeus Kraegelius Tutschenreutensis Poio [sic, an Boio?] Palatinus.		25 Augusti.		
Iohannes Hoffmeister Bremensis.	}	7 Sept.		
Franciscus Ico Freitag Frisius Orient.				
Iohannes Vultejus Marp. Hassus*).		8 Sept.		

*) *Hermannii, ut videtur, filius postea non minus patre clarus, natus a. 1605, mortuus 1684, inde ab a. 1633 principum Hassiae Cassellanorum consiliarius intimus, ad pacem Westphalicam legatus, ab a. 1651 cancellarius. Frater eius maior natus, Ioannes Christophorus, inscriptus est a. 1616.*

Georgius Geys Marp. Hassus.	}	
Samuel Gravius Allendorf. Hassus.		
Iohannes Wesselius Cassellanus.		
Theodorus Christophorus Goclenius Buding.		
Hermannus Pauli Marpurgensis.		
Nicolaus Bernerus Francofurtensis.		
Iacobus Schüslerus Wetteranus Hassus.		
Hermannus Günstius Fridslariensis Hassus.		8 Sept.
Coelestinus Sybothus Battimontanus.		
Iohannes Günstius Fridslariensis.		
Iohannes Müllerus Eyterhainensis Hassus.		
Bernhardus Lauterman Allendorfensis Hassus.		
Ludowicus Bromsenius Zirenbergensis.		
Iohannes Wolfgangus ab Hesberg Hassus.		
Tilemannus Regensdorf Bremensis.	9 Septemb.	
Anastasius Παρόπιλος Corinthius Graecus.	9 7br.	

At vero vixdum inscriptus Albo civium Academicorum indignus deprenderetur ob nefaria, quorum convictus fuit, scelera.

Fol. 211.a.

Gerardus Louwerman Clivo-Embricensis.	}	
Philippus Andreas Frölich Neoburgo-Palatinus.		21 Septemb.
Martinus K. Szilvasi Hungarus.		
Benedictus M. Szentkirali Hungarus.		
Gregorius S. Nadudvari Hungarus.		
Caspar Langen Westphalus.		
Christianus Besselius Deth. [?] Westphalus.		22 Septembr.
Antonius Buxtorf Hammon. Westphalus.		
Wilhelmus Bernhardus Berlin Weilbrunnensis.		
Iosua Majus Romhilda Francus.		
Georgius Adamus Heilman Mospacensis Palatinus.	}	ultimo 7bris.
Georgius Cunradus Mombelgardensis.		
Iohannes Christophorus Kauffman Heidelbergensis.		

Per Rectoris ad Synodum Nationalem Dordracenam ab Illustrissimo Principe et Dno. Dno. Mauritio Hassiae Landgravio etc. Mecaenate et Patre Patriae nostro longe clementissimo delegati absentiam a clarissimo viro Dno. M. Theodoro Victore Professore Graeco et Paedagogeiarcha vicariam Rectoratus Administrationem obeunte in album Academicorum hoc Anno porro adscripti sunt:

Iapheth Molitor Laufenfeldensis Hassus.	}	9 Octobris.
Iohannes Kurtzkurt Altenhasungensis.		
Ludowicus Faber Wolfhagensis.		17 Octobris.
Iohannes Majus Romhildensis Francus.		19 Octob.

Martinus Gundelachius Allendorfensis Hassus.	20 Octobr.
David Ursinus Allendorfensis Hassus.	21 Octobris.
Wolfgangus Abrahamus ab Haunolt Siles. } Caspar von Gernsleben. }	23 Octobris.
Cunradus Grentzenbach Milbacensis Hassus.	24 Octob.
Engelhardus ab Hagen Allendorfensis.	2 Novembris.
Philippus Sigismundus Cludius Helmstadiensis.	6 Nov.
Christophorus Curaeus Apterodensis.	16 Nov.
Gerhard Ketler zum Gerckenthal Nobilis.	} 28 Nov.
Melchior Lobbele Iserlonensis Marco-Westphalus. }	
Simon Bergman von Berge Westphalus.	12 Decemb.
Alexander Backhauss Huxariensis.	29 Decemb.

Hactenus ergo Academicorum seu Studiosorum Publicorum Nomina, quae ipsi suo Rectori professi sunt, consignavimus.

At vero

In Disciplinam Paedagogicam hoc Anno traditi sunt.

Fol.211.b.

Fol.212.a.

Inscripti sunt duodequingenta, inter quos:

Christophorus Albertus a Seckendorf nobilis Francus.

Adamus a Lendersheim nobilis Francus.

Fol.212.b.

Ἀξιωματώτερων,

quae sub annuo hoc evenerunt Magistratu.

Primordia quidem administrationis huius annuae cum tot ac tantis permiste implicita difficultatibus vidimus, ut a publicae tranquillitatis turbatoribus Reipublicae nostrae navis in ipso etiam portu eversionem initio metuerimus. Necdum enim sedati erant Catalinarii motus illi ac tumultus, quos sub praecedentis anni finem disciplinae impatientiores tenebriones nonnulli excitarant, in ipsum etiam Universitatis caput nefarie iniurii, sparsis, inter alia, sceleratissimis in vulgus chartis, quibus famam eius atque existimationem nominis haud leviter attentarant.

NERVUS DISCIPLINÆ.

Ad istorum ergo furem frangendum et rabiem, mandato ac iussu Illustrissimi Principis ac Dni. Dni. MAURITII Hassiae Landgravii etc. summus Dicasterii huius praeses, praenobilis ac strenuus vir Iohannes a Linsing, nec non Amplissimus Vicecancellarius D. Iacobus Iungmannus convocatis per publicos Academiae nostrae ministros omnibus et singulis studiosis coram Rectore et Vicecancellario Academiae, ut et Professoribus nonnullis aliis, in Consistorio nostro facti istiusmodi atrocitatem dignis modis exaggerant cum denunciatione poenarum multo gravissimarum, quibus facinoris illius deprehensi Authores et conscii, aeterna cum nominis infamia subiiciendi et aliis statuendi sint exemplo.

Fol.213.a.

Qui quidem plenus consilii Actus et ad retundendos ferociorum spiritus maxime accommodus, ut in animis iuventutis profundius insideret haereretque firmius, visum est

Senatui Academico universo, ut eadem ipsa perpetua ac constans Celsissimi Herois ac Principis mens publico ad valvas templi adfixo programmate repetita sub omnium subii- ceretur aspectum.

Et cum mirifica quaedam et prope singularis exemplorum vis sit, non solum ad in- flammandum animos, ut imitatione honesta aemulentur, quos ob virtutum actiones ad honores et dignitates ascendere cernunt, sed etiam ad absterrendum eosdem a turpitudine morum ac vitiorum sparsitie, ostensa eis in turpiter viventium παραδειγματισμῶ, veluti in speculo, similitudine morum, et quae eos comitatur, ignominiae foeditate, praeter irro- gatas mulctae et carceris poenas, haec insuper exempla extare volumus Relegationis, qua immunitatibus omnibus ac privilegiis exutos rursus ac nudatos a literarum consortio sub- moveremus hos sequentes, pro delictorum tamen varietate,

publice quidem promulgata decreti sententia

25. Ianuarii. GEORGIUM Theodorum Gnade, (alias gracco cognomento CHARITÆUM) Fuldensem, quum sub anni superioris finem, puta 28. Decembr: Theodorum Steinium nobilem studiosum et Bernhardum Ludokingium Lemgoviensem Westphalum ex ordine ad Monomachiae certamen provocasset, eo autem nomine requisitus, neque Rectori suo telum, quo abusus fuerat, cedere, neque etiam coram Consistorio Academico, quantumvis sub Relegationis | poena citaretur, sistere se vellet, Senatus- que spreto mandato, obstinate emaneret.

Fol. 213.b.

5. Februarii. HARTMANNUM SCHAUMIUM Gemun- danum Stipendiarium, postquam vulnera propemodum lethalia contubernali suo in collegii philosophici privi- legiatis aedibus cultro intulisset.

8. Martii. ANTONIUM TRIPPIUM Francobergensem, ob nocturnas grassationes debachationesque horrendas et provocationes aliorum ad pugnam gladiatoriam.

11. Octobris. IANO — GEORGIUM SEUFERFELD, Swevo-Hallensem, cum non tantum chartam plane scur- rilem virulentissimis contumeliarum in Dn. Eliam Schröderum I. Utr. Doctorem aculeis oppletam publice in coemiterio affixisset, (cuius tum e manu propria, quae noscebatur manifeste, tum e fuga et subductione repentina, aliisque indubitatis signis, et familiarium suorum testi- moniis convinci poterat), sed et Dominica 10. post Trin., quae erat 9. Augusti, ad diem 16. Septembris preceptorie citatus, contumaciter nihilominus emansisset.

tacite vero (ut vocant) seu, citra sententiae nostrae de Rele- gatione atque Excommunicatione latae publicationem,

25. Ianu. Bernhardum Ludo- kingium Lemgovio-Westphalum, quod a Georgio Gnade ad duellum sollicitatus cum eodem in certamen descendisset, ut iniuriam sibi et Steinio illatam | propria vindicta propulsaret.

28. Ianuar. Iano — Iodocum Osterwald Hamelensem Saxonem et Iano — Henricum BOGERUM Westphalum ob congressus mu- tuos et conflictus.

2. Martii. STEPHANUM a MACHWITZ nobilem Lituani, quum alios ad pugnam sollicitas- set, quantumvis Rectoris pro- hibitionis interventu ipse confi- gendi actus fuisset praepeditus.

10. Septembris. IACOBUM KLING Sigenensem et PETRUM SCHNELLERUM Marpurgensem, qui in campo Martio 23. Augusti eductis gladiis decertarant.

Fol.214.a.

LÆTIOIRA,

quibus, Dei benigne faventis nobis munere, haud parum hoc anno recreati sumus, haec obtigerunt:

I.

5. Februarii. Divertitur huc ad nos Serenissimus ac Potentissimus Princeps ac Dnus. Dominus CAROLUS PHILIPPUS, Finlandiae, Sudermannorum, Nericiae et Wermlandiae Dux, et regnorum Sweciae, Gothiae Wandaliaeque haeres etc. Cuius Celsitudini de exoptatissimo isto adventu demisse gratulatur et carmine Heroico applaudit Academia.

II.

25. Martii. Reverendissimus, Illustrissimus et Celsissimus Princeps ac Dnus. Dnus. IOHANNES ALBERTUS coadiutor Episcopatus Ratzenburgensis, Dux Megapolensis, Princeps Wandalorum, Comes Swerinus, ac Dynasta Provinciarum Stargardiae et Rostochii etc. cum Illustrissima ac Celsissima Heroina Virgine ac Dna. Dna. ELISABETHA Hassiae Landgravia Illustrissimi ac Potentissimi Imperii Romani Principis ac Dni. Dni. Maurittii, Landgravii Hessorum etc. filia primogenita, in aula Cassellana nuptiarum celebrat solemnia.

Quibus Illustrissimis feliciter sponsis *εὐγαμίαν* istam pro tempore Rector et Rudolphus Goelenius Medicinae Doctor et ordinarius *Matheseos* Professor, nomine Academiae gratulatum missi, duo deaurata pocula (quae 152 thalerorum imperialium pecunia aestimabantur) communis gaudii testandi ergo humilime offerunt *γαμήλιον*.

III.

15. Aprilis. Auditorio Iureconsultorum ad Lanum tanquam communi omnium facultatum simul *βραβευηρία* inferuntur nitidissimae *εἰκόνας* atque acuratissime expressae effigies 4 Illustrissimorum Hassiae Principum, Dni. Dni. PHILIPPI, primi huius nostri Athenaei Fundatoris, item Dni. Dni. GULIELMI, Dni. Dni. LUDOWICI, et Dni. Dni. MAURITII etc. Conservatorum eiusdem et Amplificatorum munificentissimorum, etc.

Fol.214.b. Dominorum | nostrorum Clementissimorum, in quorum vita atque exemplis tanquam in politissimo ac fulgidissimo speculo iuventus virtutum Heroicarum vivam quandam intueri possit imaginem*).

IV.

Pridie Calendarum Iulii reparantur Sceptra Academica, quae crebriore usu iam penec attrita erant et consumpta, facta 12 $\frac{1}{2}$ unciarum argenti accessione nova.

V.

4. Iunii Clarissimus vir Dn. M. IOHANNES COMBACHIUS Philosophiae Professor multo celeberrimus de Persona et Officio CHRisti pro LICENTIA DOCTORATUS toto die acuratissime et felicissime disputat.

VI.

Praeterea floruit hic Magistratus celebritate Promotionum ex omnium Facultatum ordinibus.

*) *Hae imagines quatuor Landgraviorum nunc in aedibus academicis nuper extractis asservantur.*

Etenim pro impetranda Laurea MAGISTRALI 27. Augusti novem lectissimi iuvenes publice et egregie sub praesidio Clarissimi et Experientissimi viri Dni. Rudolphi Goclenii Medicinae Doctoris et Matheseos Professoris disputant, a quo statim postridie Magisterii honore et eruditionis testimonio solenniter ornantur. Quorum Nomina haec sunt:

Albertus Hartmannus Hattenbach Sontranus Hassus.

Iustus Reppius Hoppingensis.

Caspar Mülhusius Waldcapelensis.

Christophorus Müllerus Rotenbergensis.

Iohannes Schimpfius Allendorfensis.

Casparus Falkner Frankenbergensis.

Matthaeus Götzius Eschwicensis.

Cyriacus Gopelius Hirsfeldensis.

Christophorus Cellarius Borcanus.

Fol.215.a. At vero in superioribus Facultatibus quinque numero Promotiones solenniores habitae sunt istae:

16. Aprilis, hora matutina

sexta

Vir Excellentissimus et solide eruditus M. HENRICUS WETZELIUS Grebensteinensis, Promotore Reverendo et Clarissimo THEologo Dn. Doctore RAPHAELE EGLINO, mysteriorum verbi Dei fidelissimo interprete et Professore ordinario, S. Theologiae Doctor creatur publice solenniterque renunciatur.

octava

a Clarissimo Experientissimoque Viro Dno. Henrico Petraeo Medicinae Doctore et Professore Anatomices, Chirurgices et Botanices ordinario, summis honorum titulis et Doctorae insignibus ornantur praeclare excellentes viri:

M. Henricus Nollius Zigenhainensis, Medicinae Professor in illustri Arnoldino, quod est Steinfurti.

Iohannes Ebelingus Hamburgensis, Patris sui Hamburgensis Medici vestigiis insistens ac gradibus.

Hermannus Corbejus Hervordiensis Westphalus, πολιτικός Tremoniae ordinarius.

Calendis Septembris, M. GEORGIUS CRUCIGER, Λογικος και τῶν μετὰ φυσικῶν Professor ordinarius, cum 20. Augusti, de consilio et voluntate Incltyti Herois ac Principis MAURITHI, Hassiae Landgravii etc. Mocaenatis sui Clementissimi, inauguralem de aeterna Dei praedestinatione disputationem Hieromysticam praemissam toto die sustinisset, ex decreto et autoritate Reverendae Facultatis Theologicae unanimique reliquarum Facultatum subsequente assensu, a Rever. et longe Clarissimo Theologo Dn. Doctore RAPHAELE EGLINO Hieromysta praeclarissimo et Professore ordinario, publico nomine, imposita ipsi Doctorali infula, tributisque immunitatibus privilegiis et praerogativis caeteris, in THEOLOGORUM ordinem cooptatur et numerum.

Fol.215.b. 3. Septembris,

E Decreto FACULTATIS

Amplissimae IURECONSULTORUM, a Clarissimo et consultissimo viro D. CHRISTOPHORO DEICHMANNO, iuris utriusque Doctore et Pandectarum Professore celeberrimo, summi honorum tituli in iurisprudencia et Doctrinae insignia solenniter conferuntur eruditissimis his viris, (quos hoc ordine sors collocarat),

Dno. Henrico Cramero, Witmundano Frisio Orientali.

Dno. Iohanni Masio, Salcatensi Westphalo.

Dno. Edzardo STAMLERO, Frisio Orientali.

Dno. Wilhelmo Witfeld Ranstrupp. Westphalo.

Dno. Henrico Müllero Cassellano Hasso.

Florentissimae MEDICORUM, a Clarissimo et Experientissimo viro D. NICOLAO BRUNONE, Medicinae Doctore et Professore ordinario, titulis et honoribus in Medicina supremis honestatus auctusque in Honoratissimam Medicorum Familiam atque ordinem admittitur literatissimus vir, Dnus. FRANCISCUS IOEL, Sondio-Pomeranus.

VII.

Calendis Octobris ab Illustrissimo et Potentissimo Romani Imperii Principe ac Dno. Dno. Fol.216.a. Mauritio | Hassiae Landgravio etc. Doctor Georgius Cruciger p. t. Rector Academiae, una cum Dn. M. Paulo Steinio Concionatore Aulico Cassellano et illustris Mauritiani Adelpheico eo tempore Decano, ut et Dn. M. Daniele Angelocratore Ecclesiarum Superioris Hassiae Superattendente, et Dn. M. Rodolpho Golenio Seniore, Philosophiae Antecessore etc. ad Nationalem deputatur et mittitur Synodum Dordraci in Hollandia institutam, substituto interea ab Academia Clarissimo viro Dn. M. Theodoro Victore, Professore graeco, qui vicariam Rectoratus administrationem obiret.

IX.

16. Octobris, publicis Academiae literis Marpurgum ad primaria utraque munia atque officia Theologica, Professorium puta et Ecclesiasticum (quae ob Reverendi et de Scholis pariter et Ecclesiis optime meriti Theologi Doctoris Gregorii Schonfeldii tristem hemiplexiae in dextro latere casum longo iam tempore vacarant) suscipienda amantissime invitatur Reverendus et Gravissimus Theologus Dn. Doctor IOHANNES CROCIUS, ad annos aliquot non tantum Hassiae nostri Principis ac Dn. Dn. Mauriti, sed et Electoris Brandeburgici Concionator Aulicus multo desideratissimus.

Postquam ergo 6. Novembris huc Marpurgum appulisset, et postridie eius cum ipso in consistorio nostro Academico de suscipiendo utroque oblato munere pluribus tractaretur, intervenientis ipsius Principis autoritate effectum est, ut, oblato Senioris D. Schonfeldii stipendio, 16. mensis huius in utriusque illius officii in se receptionem consenserit, fidemque et operam suam nobis Marpurgensibus unice addiderit.

Fol.216.b.

TRISTIORA,

(quibus ceu obducta nube haud parum obfuscata fuit Anni huius serenitas) haec fere sunt:

Funera.

17. Iannar. Honestissima Matrona et Pudicitiae propemodum Exemplum, **ÆMILIA** Clarissimi et Experientissimi viri Dn. IOHANNIS PINCIERI Medicinæ Doctoris et felicissimi Practici dilectissima coniunx, commendato ardentibus precibus spiritu suo in manus Domini, placide expirat, cum annum aetatis 58. fere excessisset.

3. Martii. Terrae, communi Parenti, reddidimus corpusculum castissimæ 13 annorum virginis, **Annæ Catharinae** Rever. et Doctiss. viri Dni. M. IOHANNIS DAUBERI Pastoris et verbi Dei Ministri in oppido LOHR dilectæ filiolæ, quæ propriè in monte Damarum, quem vocant, (am Dammelsberg), cuniculos effossos ingressa, in iisdem ob collapsam subito arenosæ illius terræ molem misere occubuerat.

20. Martii. Clarissimo orbatu sydere Academia nostra, ablato a nobis atque ad aeternam Beatorem cum Deo in coelis consuetudinem translato Reverendo et Praeclarissimo viro THEOLOGO, Dn. D. IOHANNE MOLTERO, S. THEOLOGIÆ pariter et Sanctæ Linguae Professore celeberrimo, nec non Concionatore in aedibus teutonicis ordinario, cum annum iam completurus esset quinquagesimum septimum, vir in hebraeis suo tempore nemini facile secundus.

23. Iunii. Ornatissimus et humanioribus artibus cultissimus iuvenis **IACOBUS MATTHÆUS** clarissimi et consultissimi viri PHILIPPI MATTHÆI iuris utr. Doctoris et Pandectarum in hac Academia olim Professoris filius ex hac in coelestem promovetur et transmittitur Academiam, corporis exuviis 25. mensis eiusdem Terræ Parenti redditus.

Fol. 217. a. 31. Iulii. Rempublicam nostram nudari cernimus nobilissimæ Matronæ decore, evocata nimirum hinc in coelestem patriam **ELISABETHA** Rever. et multo Clarissimi viri Theologi Dn. Doctoris GREGORII SCHONFELDII S. Theol. Professoris et Ecclesiastæ Primarii atque in Consistorio Ecclesiastico Adsectoris fidissima coniuge, nobilissimo prorsus Ann. 1544 sata procreataque sanguine, Patre videlicet Praenobili viro PETRO CROLLIO, ex antiqua generis prosapia, matre vero LUDIMILLA, filia Francisci TILONIS, qui ob excellens, quod in ipso erat, ingenii consiliique lumen, annis 50 amplius magna cum fide Magistratum gesserat etc. Huic ergo 2. Augusti funus fit et supremi diei celebritas.

Ultimo Augusti, terminum vitae claudit honesta foemina, cum in omnes, tum vero inprimis in pauperes benefica, **CATHARINA BUSCHLERIA** spectati et honorati viri Dn. PHILIPPI BUSCHLERI, viri apud nos hic Senatoriæ dignitatis atque ordinis, charissima coniunx.

14. Novembris, funere efferimus honoratam viduam **ADELHAID**, M. Rhabani LILII Praeceptoris quondam fidelissimi ac primarii in Paedagogiæ hoc nostro relictam, cum pridie in Domino placidissime obdormisset.

29. Decembr. iusta solvimus funeri puellulæ vixdum annos 10. natae, nimirum **ANNAE ELISABETHAE**, Clarissimi et Consultissimi viri Dn. Doctoris CONRADI HAMERI causarum forensium Advocati ex priore coniugio filiolæ.

RESTITUTIO Excluserum nonnullorum.

Fol.217.b. Honori suo restituti tandem pristino sunt et communibus Procerum Academicorum suffragiis ius civitatis, cuius immunitatibus ac privilegiis exuti erant, sub finem fere huius Anni recuperarunt (postquam, allatis vitae suae alibi interea temporis innocenter actae testimoniis, culpam a se admissam serio deprecati emendationem morum in posterum sancte promisissent) hi sequentes :

Balthasar Gilhauscn.	Bernhardus Ludckingius Westph.
Iano-Henicus Boger Westphalus.	Iano-Iodocus Osterwald Hamelensis.
Hartmannus Schaumijs Gemundanus.	Stephanus Machwitz nobilis Lituanus.

Reliqua, Dei benigne assistentis munere, satis cecidere feliciter, adeo ut sine omni Studiosorum caede ac sanguine hic noster abierit Magistratus; cui pro fidelissimo directionis nostri in hac ardua provincia praestito patrocinio laus sit et honor in saecula. Amen.

Georgius Cruciger Th. D.
sua ipsius manu sst.

(1619.)

Fol.218.a. Anno Ærae CHRISTianae M.DCXIX. concordibus plane Patrum ac Procerum Academicorum suffragiis ac votis GEORGIO CRUCIGERO Th. Doctori, ad synodum Dordracenam delegato (quod dicta synodus opinione longius protraheretur) adhucdum id temporis absentis RECTORATUS honos et dignitas prorogatur.

Sub cuius Magistratu,

vicariam interea administrationem sustinente clarissimo viro M. Theodoro Vietore Professore gracco et Paedagogeiarcha, nomina sua professi sunt initio atque in Rempubl. nostram se recipi petierunt optimarum artium hi studiosi, ordine hic adscripti:

Philippus Ludovicus Fabricius Birsteinensis Isenburgicus.	}	13 Februarii.
Iohannes Conradus Back Amoenoburgensis.		
Hermannus ab Hundelshausen Harmutsachsen etc.		26 Febr.
Henricus Michælis Uratislaviensis Silesius.		22 Martii.
Iohannes Speckman Bremensis.		25 Martii.
Gisbertus a Breupen Geldrus.	}	31 Martii.
Alexander Seifrid Stetino-Pomeranus.		
Ludovicus Keller Weithcimianus Francus.		
Esaias Collado Genevensis.		Calend. April.
Georgius Vietor Breunensis.		6 Aprilis.
Valentinus Steuberus Swickershusanus.		6 Aprilis.
Fridericus Grüningius Hersfeldensis.		12 Aprilis.
Iohannes Casparus Iäger Nasso-Idsteinianus.		13 April.
Ganzelius Brouart Gallus.		14 Apr.

Fol.218.b.

	Iohannes Bartholomaeus Rotenbergensis.	}	19 Apr.	
	Antonius Hunderstundius Rotenberg.			
	Conradus Cümelius Oberaulensis.			
	Iohannes Osius Richenbacensis.		20 Apr.	
	Gulielmus Bapst Düssellomontanus.	}	26 Apr.	
	Nicolaus Becker Waldcapelensis.			
	M. Sebastianus Gulielmus Mehl Weilmünster.			
	Wolfgangus Fridericus Zumjungen Ilversheim.			
	Ludovicus vom Stein Weilburgensis.	}	27 Apr.	
	Gulielmus Schnabel Eschweccensis.			
	Martinus C. Borsai			} Ungari.
	Petrus B. Proczvarali			
	Georgius Clemens Schmalcald.	}	29 Apr.	
	Ortolphus Mollerus Schmalcald.			
	Rodolphus Stutzmann Vachensis.	}	3 Maii.	
	Christophorus Ludolphus Waldcapelensis.			
	Casparus Wolfius Lipp. Westphalus.		10 Maii.	
	Theodorus Qveisen Daventriensis.	}	eod. die.	
	Gerhardus Schepping Zwollanus.			
Fol.219.a.	Iohannes Hereder Rosenthalensis.	}	qui 15 e Paedagogis ad Academiam transmissi sunt.	
	Wigandus Monachus Meugbergensis.			
	Georgius Seippius Marpurgensis.			
	Georgius Stückradius Rotenbergensis.			
	Laurentius Paganus Wanfridensis.			
	Adamus Pampejus Willinghusanus.			
	Philippus Scheffer Sarro-pontanus.			
	Iohannes Steinbach Rosenthalensis.			
	Philippus Gerck			} Allendorfenses.
	Georgius Christianus Gerck			
	Henricus Widekindius Rauschenbergensis.			
	Gerlacus Wilhelmus Marpurgensis.			
	Iohannes Lotz Marpurgensis.			
	Philippus a Camberg.			
	Christophorus Hesberg.			

Soluta et finita feliciter Synodo Dordracena Marpurgum 12 Maii redit Rector Academiae etc. cum adiunctis sibi collegis. A quo, (redditis ipsi a Vicario seu Prorectore Magistratus insignibus), facta prius promissione Legum observantiae, in fidem porro ac tutelam recipiuntur hi studiosi, quo sequuntur ordine,

	Hermannus Wildnerus Marpurgensis.	15 Maii.
	Georgius Ulrici Dantiscanus-Borussus. }	19 Maii.
	Martinus Volmarus Mariseburg. Borussus. }	
Fol. 219. b.	Iohannes Schmauchius Sontranus. }	20 Maii.
	Engelhard Sigfridus Sontranus. }	
	Antonius Richardus Eschweccensis.	21 Maii.
	Bernhardus Krug Rotenbergensis. }	22 Maii.
	Iohannes Rübenkonig Wallaviensis. }	
	Marsilius Sebastianus Reterodo-Nassovius.	7 Iun.
	Iohannes Faber Milbacensis Hassus.	15 Iun.
	Iohannes Milnerus Schrecksbacensis.	23 Iun.
	Fridericus Hasenbein Halberstad. Saxo.	24 Iun.
	Andreas Ölcman Eimbccensis.	27 Iun.
	Henningus Finckius Halberstadensis Saxo.	eod. die.
	Iohannes Mejer Eschwegio-Hassus. }	7 Iulii.
	Iohannes a Wingene Mulhusinus. }	
	Hermannus a Wingene Treisensis Hassus. }	
	Iohannes Kaposinus	11 Iulii.
	Georgius Onadi } Ungari.	
	Stephanus P. Tolnaeus }	
	Henricus Berman }	13 Iulii.
	Christianus Berman } Germerodenses.	
	Sigismundus Avenarius Schmalcaldensis.	23 Iulii.
	Iohannes Froup Medebacensis.	26 Iulii.
	Henricus Willerding Hildesheim: Saxo.	9 Augusti.
Fol. 220. a.	Fridericus Baur Marpurgensis. }	qui 8 e Paedagogo 28. Aug. exempti sunt.
	Georgius Knegelius Altenkirchensis Hassus. }	
	Eucharius Cancrinus Treisensis Hassus. }	
	Andreas Sommerring Marpurg.	
	Iohannes Wald Honingensis Wetteravus. }	
	Caspar Magnus Schénck zu Schweinsburg. }	
	Nicolaus Seligman Zigenhainensis. }	
	Gulielmus Gerardus Treisensis Hassus. }	ult. Aug.
	Caspar Budaus Lippiensis Westphalus. }	6 7bris.
	Iohannes Hildebrand Garsaeus Wolferbytanus. }	
	Georgius Rochollius Frisius.	18 7br.
	Ieremias Hartungius Utstadiensis Francus.	23 7br.
	Iohannes Philippus Geudenius Bidencapensis.	27 7bris.
	Conradus Thom Bone Bremensis.	

	Christophorus Schultz Borussus.	27 7bris.
	Lucas Cuprarius Gelnhusanus.	29 7bris.
	Georgius Bartoldi Goslariensis.	ult. 7bris.
	Elias Heupt	} Cassellani.
	Conradus Heupt	
	Garleff Dieterich Plate Bremensis.	} 4 Octob.
	Elias Iungman Cassellanus.	
	Georgius Reinhardus Widerhold Cattimelobocus.	6 Octob.
	Adamus Hugius Züschenſis Hassus.	7 Octobr.
Fol. 220. b.	Christianus Fridericus Allendorfensis Hassus.	9 8br.
	Nicolaus Mentzius Neustadianus.	14 8bris.
	Martinus Wigandus Weidenhausanus.	} 29 8bris.
	Iohannes Mollenfeld Heiligſtadensis.	
	Iohannes Philippus Felsim Altziano-Palatinus.	1 Novembr.
	Henricus Schwitring Cassellanus.	4 Nov.
	Bernhardus Henneman Susat. Westphalus.	5 Nov.
	Christianus Euselius Milsungensis.	11 Nov.
	Iohannes Reuter Cassellanus.	14 Nov.
	Henricus von Ussler Goslariensis.	eod. die.
	Iohannes a Marek Westphalus.	9 Decembr.
	Gregorius Cruciger Marpurgensis	} Rectoris filii. 30 Decembr.
	Casparo-Conradus Cruciger Marpurgensis	
	Rudolphus Cruciger Marpurgensis	

In Paedagogicam vero disciplinam hoc anno traditi sunt hic ordine subiecti:
Inscripti sunt undequadragesima, inter quos insigniores non reperiuntur.

Fol. 221. b.

MEMORABILIA

Sub hoc Magistratu haec fere obtigerunt.

Auspiciatiora quidem ista:

I.

4. Februarii. Cassellis huc Marpurgum Reverendus et multo Clarissimus vir Dn. Doctor IOHANNES CROCIUS Primarius Theologiae Professor atque Ecclesiastes una cum familia expectatissimus advenit, et 10. eiusdem in Professionis suae exorsum publice summo cum applausu perorat, proximeque subsequente Dominica Invocavit, quae in 14. Februarii incidebat, primam de suggestu in templo cathedrali conclonem habet ad populum.

II.

12. Maii. Delegati ad Nationalem Synodum Theologi Hassi una cum Dn. Doctore MARCO RUTMEYERO Theologo Bernensi ex Holandia feliciter reduces, missis nomine Academiae Professoribus Theologis, humaniter et amice excipiuntur.

III.

Calendis Iulii e sanctione atque instituto maiorum Leges et Statuta Academica, quae cuique suum describunt officium, recitantur et in iuventutis gratiam plenius declarantur.

IV.

11. Augusti, Iustrandae Academiae huius gratia, Reverendissimus Illustrissimusque Princeps ac Dnus. Dnus. STEPHANUS BETHLEN Transsylvaniae, Walachiae, Transalpinae ac partium Hungariae Dominus et Siculorum Comes ad nos divertitur. Cui humilis observantiae studio applaudit Academia carmine Hendecasyllabo, sequentique die ipsum ad epulum seu prandium magistrale, ut et ad praecedentem actum renunciationis 22 Magistrorum demisse invitat.

Fol. 222. a.

V.

20. Novembris. Cum Generosissima Heroina ac Dna. Dna. AEMILIA ELISABETHA etc. Illustr. et Generosissimi Herois ac Dni. Dni. PHILIPPI LUDOWICI Comitis Hanoviensis, honorificentissimae memoriae etc., filia Reverendissimus et Illustrissimus Princeps ac Dnus. Dnus. GULIELMUS, Postulatus Hersfeldensis Hassiaeque Landgravius etc. Illustrissimi et Potentissimi in Romano Imperio Cattorum Principis Mauriti etc. e priore coniugio filius festivitatem nuptiarum et solennia celebrat Cassellis. Eo igitur, Academiae nomine, Doctor Georgius Cruciger p. t. Rector et Clarissimus vir M. Theodorus Vietor, Professor Graecus, cum deaurato undique gutturnio argenteo (quod 156 imperialium thalerorum aestimabatur precio) munere nuptiali mittuntur, qui commune hoc nostrum testati gaudium Illustrissimis feliciter sponis benedictionem Dei et secundos nuptiarum successus, quo par erat humilitatis atque observantiae studio, devote adprecarentur.

VI.

Claruit insuper duarum promotionum maxime solennium celebritate hic Rectoratus.

Nam 12. Augusti, XXII Praestantissimi iuvenes perorante et testimonia eis tribuente Rev. et Clarissimo viro Dno. IOHANNE COMBACHIO Th. Licentiate et Professore Philosophiae ordinario, supremis in Philosophia honoribus ac titulis ornantur, quorum Nomina haec sunt:

Iohannes Zeisaeus Gudenspergensis.	Nicolaus Iosephus Witzenhusanus.	
Iohannes Schoppachius Treisensis.	Hildebrandus Ficus Aptonrodanus.	
Constantinus Citharaeus Allendorfensis.	Iohannes Kuchenbecker Wolffhagensis.	
Conradus Braunstein Hoffgeismariensis.	Hermannus Abel Marpurgensis.	
Christophorus Guntherus Witzenhusanus.	Iohannes Heuserus Marpurgensis.	
Iohannes Knefelius Francobergensis.	Iohannes Schlierbach Marpurgensis.	Fol. 222. b.
Martinus Brechtius Geismariensis.	Iohannes Catharinus Milsungensis.	
Iacobus Reichwein Eschwicensis.	Iohannes Molitor Milsungensis.	
Iacobus Streicher Geismariensis.	Iohannes Herber Cassellanus.	
Iohannes Hein Gotsbeurensis.	Hartmannus Scheumius Gemundanus.	
Iohannes Pistorius Zigenhainensis.	Iodocus Bornman Gemundensis.	

At vero 26. eiusdem mensis, Diribitore Clarissimo et Consultissimo viro D. ANTONIO MATTHÆO Iuris utr. Doctore et Institutionum Professore Celeberrimo, insignia atque ornamenta Doctoralia in utroque iure ex merito consequuntur eruditione et virtute praeclare excellentes viri:

IOHANNES MOLLENBEC Lemgovienſis Westphalus, Illustris ac Generoſiſſimi Comitſ ac Dni. Dni. ERNEſTI Comitſ Holsatiae, Schaumb. et Steinberg etc. conſiliarius et in illuſtri illius Comitſ ſchola Profeſſor iuris.

ALEXANDER SEIFRID Stetinſis Pomeranus.

ALBERTUS TREKEL Brēmſis longo iam tempore exercitatiſſimus Practicus.

VII.

Cum inde a Reverendī et Praecellentissimi Theologi pariter et Hebraei, Dn. Doctoris IOHANNIS MOLTHERI etc. obitu iam annum amplius HEBRÆO-THEOLOGICA vacaret Professio, et simul ex eo fere tempore ob ingravescantis aetatis et senectutis incommoda venerandus senex, Praeclarissimus THEOLOGUS, Dn. Doctor CASPAR STURMIUS etc. clementissimam sui ab EPHORLÆ in Stipendiarios officio dimissionem aliquoties peteret, Autoritate tandem et voluntate Illustrissimi Principis ac Dni. Dn. MAURITII etc. utraque munia illa atque officia (illud quidem 30. 7bris, hoc vero 14. Octobris) GEORGIO CRUCIGERO, utut etiam prolixius se excusabat ac modestius, clementissime demandantur. Sed cum tribus illis tam dissimilibus publicis muneribus eodem tempore gerendis administrandisque se imparē prorsus deprehenderet, deposito prius Calendis Ianuariis Ann.

Fol.223.a. 1620 annuo suo magistratu, nono demum Ianuarii novam suam Professionem | publica oratione orditur.

IIIX.

Unde porro factum, ut, de consilio et voluntate laudatissimi Inelyti nostri Principis, Professio LOGICA quidem (quae prius CRUCIGERI erat) Rev. et Clarissimo viro D. IOHANNI COMBACHIO Theologiae Licentiato clementissime assignaretur, PHYSICA vero (quam cum laude hactenus sustinuerat Dn. COMBACHIUS) ad Clarissimum virum Dn. IOHANNEM PINCIERUM Medicinae Doctorem et felicissimum Practicum devolveretur amplius.

IX.

30. Octobris in gremium matris Academiae recipiuntur tandem, qui superiore anno ob gladiatoriam in campo Martio pugnam a communitate et coetu nostro tacite exclusi fuerant, IACOBUS KLING Sigenensis et PETRUS SCHNELLER Marpurgensis.

Laetiora vidimus.

TRISTIA vero,

ob quae hic annus nobis accidit funestas, haec fere sunt:

I. FUNERA.

10. Martii. Ingenti totius orbis Christiani malo Wiennae hinc decedit e vita Augustissimus Imperator Romanus MATTHIAS, cum annos natus esset 62 et dies 15 regnassetque septennium et duos menses.

Ne quid ergo adversi aut calamitatis e diuturniore extimesci posset Anarchia, FERDINANDUS Secundus Imperator Romanus 18. Augusti Francofurti eligitur et 30. Fol.223.b. eiusdem coronatur, cum Anno 1618. 1. Iulii Presburgi ante Rex Ungariae et Anno 1617 Rex BOHEMIÆ renunciatus esset, ea tamen (ut vulgo perhibent) conditione ac lege, ut, ubi ab Imperatoris MATTHIÆ obitu et morte privilegia confirmarit, tum demum regnare inciperet.

4. Iunii. Spectatissimus et honoratissimus Senatoriae dignitatis atque ordinis vir PHILIPPUS BUSCHLER anno aetatis 64. obit: postquam publica civitatis munia, annis 20 amplius, feliciter administrasset. Cui iusta funebria 6. Iunii peregrimus.

Quarto Decembris. Decus virginitatis vere nobile lugemus, sublata a nobis per mortem nobilissima virgine Kunigunda a Dornberg *), quae non tantum antiqua admodum generis prosapia et stemmate orta erat, patre nimirum praenobili Philippo a Dornberg *), matre vero Anna Berlepschia etc., sed et a castitatis virgineae flore per omnem vitam ad 63. annum (qui vitam terminabat) intemerato et inconcusso servato celebrabatur. Cuius sepulturae atque exequiis honorifice prosequendis 30. Decembris indicitur.

II. Turbac a studiosis excitatae.

Nam mense Iunio, Paulus Zeltius Morsensis Hassus tribus diversis vicibus alium ex alio ad monomachiae duellum laccessit, et violata, quam Rectori dederat, fide in suam amplius hospitam insurgit eamque indignis modis tractat et cruentat. Quibus de causis, communi Consilii Academici decreto, ex Academia hac et oppido ad sexennium relegatus publico programme declaratur.

14. Novembris. Bernhardus Henneman Susat. Westphalus vixdum in matriculam Fol.224.a. (quam vocamus) Academicam receptus, | ob nocturnarum grassationum et provocationum petulantiam ex eadem rursus deletur et e nostra Republica eiectus publice significatur.

III. TUMULTUS, quibus ocium nostrum literarium et Reipublicae huius tranquillitatem non leviter obturbarunt, qui in officio constituti publico morum et disciplinae Magistri audire debebant.

Loquor autem de PHILIPPO HOMAGIO et M. GEORGIO ZIMMERMANNO, illo quidem primae, hoc vero quartae classium Praeceptoribus Paedagogicis. Qui, cum clanculum aliquot e discipulis suis classicis nonnullosque alios, quibus familiariter usi fuerant, studiosos publicos pravis et manifeste impiis, de DEO aliisque fidei articulis privatis suis imbuissent opinionibus, ut iam amplius testarentur apertius etiam ipso opere, displicere sibi omnem nostram, ut et illam a profanis authoribus instituendae iuventutis rationem Paedagogicam, 18. Decembris in suos ipsorum libros saevire incipiunt, Cicerone, Terentio, Virgilio etc. lexicisque latinis pariter et graecis cultro discissis manique discerptis et in plateas publicas de fenestra proiectis. Eoque nomine a Dno. Paedagogeiarcha suo reprehensi non modo proterve respondendo sese ipsi opponunt, sed et 20. eiusdem in Consistorium Academicum accersiti ne ipsum quidem Senatam Academicum aut Rectorem suum amplius agnoscere cupiunt magistratum, improbe calumniantes, tam instituendi rationem Academicam omnem et Paedagogicam, quam ipsius etiam Magistratus Academici ordinationem Diabolum

*) Ab alia manu supra scriptum est: Dernbach.

habere authorem, ipsumque Corpus iuris revera esse, quod a Christo τῆς ἀδικίας καὶ τοῦ ἐν τῷ τόπῳ ἀγίῳ βδελύγματος appellatione indigitetur.

- Fol.224.b. 22. eiusdem mensis in plenum Senatum Academ. denuo vocantur, an | forte amicis et fidelibus admonitionibus loco relicto in se ipsos tandem descenderent et graviter hac in parte a se peccatum fuisse agnoscerent. Verum isti pie ac salutariter monita non solummodo rident salse, sed et Homagius, ut Corpori ac Senatui Academico amarulentius illuderet, absque pallio, in habitu Morionis comparet, quod isto, ex DEI instinctu et iussu, se uti diceret, ut sapientes huius mundi confunderet. Ne quid vero interim in nobis desiderari aut requiri pateremur officii, re deliberata plenius cum Consiliariis Illustrissimi nostri Principis, assumptis ex illorum ordine, 23. mensis huius, summo Dicasterii Praeside, praenobili viro IOHANNE a LINSING, et Amplissimo Vicecancellario D. Iacobo Jungmanno, in Consistorium Ecclesiasticum ascendimus, an forsitan eorum, qui summi nostri Magistratus et Principis in Dicasterio locum tuerentur et vices, praesentiam et conspectum reveriti ad moderationem aliquam animi revocari possent, ut de interrogatis modeste responderent. Ubi illi iam visiones suas et somnia nobis occinunt et crepant nescio quas etiam revelationes divinitus sibi factas de Academiae pariter et urbis huius excidio ante ipsum etiam Paschatis festum nobis imminente; mox alii ex alio nostri ordinis convicium faciunt, adeo ut (qua erat extrema impudentia) Homagius nonnullis etiam ex nostris verbera et vim intentaret, in eum usum aliquoties clavam exposcens aut fustem. Ut ergo Professores ab insultu illorum et impetu petulanti tuti essent in posterum, constitutis certis vigilibus, primo quidem attinentur domi quisque suae, postea vero, cum studiosi iuxta ac cives, rei novitate moti, magno numero accurrerent, quos duo isti maleferiati adversus magistratum concitare non verebantur, ne extimesci tumultus posset aut seditio, in aulam adducti, in custodia a conspectu hominum aliquanto remotiore diligentius asservantur, | excussis interea et pervestigatis recolis [*sic i. q. reculis*] ac libris eorum, e quibus alii manifeste erant magici, veluti cui titulus Arbathel*), quem sua manu scripserat Homagius, alii vero in vulgus etiam prohibiti et detestandi, ut libri Weigeliani, et eiusdem prorsus census plures alii, quos (spretis scriptis nostrarum Ecclesiarum et confessionibus publicis orthodoxis) ipsi tantopere commendarent et laudarent aliis, et e quibus perniciosissimas de omnibus fidei articulis fere suxerant opiniones, quae non manifeste tantum impiae sunt et haereticæ, sed et in Deum horrendum in modum contumeliosae ac blasphemae. Equis autem porro ad rescriptum et mandatum Illustrissimi nostri Principis etc. procedendi modus cum ipsis institutus fuerit, et quo cum fructu, loquentur Acta subsequentis Rectoratus.

*) Arbathel prima manus scripsit; supra scriptum ya. Librum Arbathel de magia veterum primus Agrippa ab Nettesheim in operibus suis latine edidit. De Weigelio et Weigelianis cf. praeter alios Opel, Valentin Weigel. Ein Beitrag zur Literatur- und Culturgeschichte Deutschlands im 17. Jahrhundert. Leipzig 1864, qui quae de hac causa Homagiana p. 298 sqq. tradit, desumpsit ex accurata eius enarratione, quam ex actis exhibuit Hochhuth in Niedneri Zeitschrift f. d. histor. Theol. XXXII (1862), p. 86 sqq. Carminibus Homagii, quorum titulos offert, addendus est libellus qui inscribitur: Fisciella strenuarum hortensium, symbolicarum et poeticarum, quas viris aliquot Hassiae primatisbus ... mittebant ipse Phoebus novemque Musae, interpr. Phil. Henr. Homagio. Cassellis. 1614.

Deum Trinunum benedictum in secula (quod reliquum nunc est) coniunctis votis et gemitibus invocemus supplices, ut a dilecta sua vinea arvere procul velit apros, qui misere vastent eam et diruant, relicta nobis fidei subinde S. Angelorum, qui circa nos excubent, et verbi divini praeconum vigilantissimorum custodia, qua fortiter reprimantur, quocumque titulo etiam aut specie sese tueantur, qui laetum Dei vinetum quavis ratione infestant.

Georgius Cruciger, Th. D.
Professor et Stipend. Ephorus
manu sua spt.

Fol. 225. b.
vac.

(1620.)

Fol. 226. a. ANNO A NATO CHRISTO | MDCXX. | Calendis Januariis unanimi omnium Dn. Professorum consensu electus et publice renunciatus est Academiae Marpurgensis Rector IOHANNES CROCIUS, S. S. THEOLOGICAE DOCTOR ET Professor Primarius.

Sub cuius magistratu sequentia Studiosorum nomina in album Universitatis sunt relata.

Iohannes Pfeil Mindensis Westphalus.	3 Februar.
Georgius Sobben Mindanus Westphalus.	8 Februar.
Christianus Gederlein Osterodensis Boruss.	16 Februar.
Iohannes Gudenus Cassellanus.	} 28. Martii e paedag. exempti.
Henricus Opilio Niedensteinensis Hassus.	
Conradus Hermannus ab Hundelshausen Hassus.	
Iohannes Chalybius Goarinus.	
Iohannes Coriarius Volmariensis Hassus.	
Michael Klein Marpurgensis Hassus.	7 April.
Eilhardus de Line Bremensis.	12 April.
Caspar Egri Lazari Ungarus.	} 13 April.
Georgius Turcke Hannoveranus Brunsvicensis.	
Stephanus Dobbin Rostochiensis Megapolitanus.	} 15 April.
Gabriel Vogaretus Genevensis.	
Caspar Coch Lemgoviensis Westphalus.	26 April.
Stanislaus a Raisko Raiski	} fratres nobiles Poloni.
Petrus a Raisko Raiski	
Christophorus a Raisko Raiski	
Paulus a Melna Melnefski Polonus nobilium praeceptor.	} 28 April.
Achatius a Creutz Borussus.	
Fridericus Schindlerus Misnicus.	} 28 April.
Iohannes Petrus Dathenus Franckenthalensis Palatinus.	
Iacobus Wernerus Cassellanus Hassus.	2 Maii.
Iohannes Guntherus Cassellanus Hassus.	3 Maii.
Daniel Reck Cassellanus Hassus.	4 Maii.
Petrus Martini Isenacensis Thuringus.	5 Maii.

Fol. 226. b.

Georgius Bauermeisterus Cassellanus Hassus.	}	5 Maii.
Elias Coriarius Lichtenaviensis Hassus.		
Georgius Becker Hofensis Hassus.		6 Maii.
Wenceslaus Schmidius Eberstadiensis Wedderavus.	}	8 Maii.
Iohannes Zeisius Holtzheimensis Wedderavus.		
Conradus Practor Eberstatensis Wedderavus.		
Iohannes Wilten Bucholdiensis Westphalus.		9 Maii.
Iohannes Heidericus Lonicerus Marpurgensis.	}	10 Maii.
Iohannes Molitor Felsbergensis Hassus.		
Iohannes Hasius Hesselrodensis Hassus.		10 Maii.
Ludovicus Grunebuchius Fridslariensis Hassus.	}	14 Maii.
Henricus Huckerus Fridslariensis.		
Iohan. Henricus Tackius Wetzflariensis.	}	15 Maii.
Christophorus Petri Herbonensis Nassovicus.		
Iohannes Grevenius Volckmariensis Westphalus.		
Philippus Heuckerodius Eschwecensis Hassus.		
Caspar Laudmannus Eschwecensis Hassus.		
Daniel Nolthenius Ehlensis Hassus.	}	17 Maii.
Philippus Nolthenius Ehlensis Hassus.		
Iohannes Ehnige Cassellanus Hassus.	}	18 Maii.
Nicolaus Vulckmannus Hassus.		
Matthaeus Ezelius Melsungensis Hassus.		22 Maii.
Theodorus Beumer Montensis.		23 Maii.
Iohannes Christophorus Hugelius Wetzflariensis.		24 Maii.
Iohannes Gravius Roteburgensis Hassus.		26 Maii.
Casparus Backbierius Wildungensis Hassus.		27 Maii.
Iustus Volandus Waldcappelensis Hassus.		29 Maii.
Iohannes Deichmannus Grebensteinensis Hassus.	}	3 Iunii.
Theodorus Eckman Grebensteinensis Hassus.		
Theodorus Schultenius Zutphania-Geldrus.		5 Iunii.
Antonius Wipperman Lemgoviensis Westphalus.	}	10 Iunii.
Balthasar Kleinsorg Lemgoviensis Westphalus.		
Bernhardus Theodorus a Wallbrun.		12 Iunii.
Adamus Haltermann Gistroviensis Megapolitanus.	}	19 Iunii.
Iohannes Kleinschmidt Cassellanus Hassus.		
Casparus Ludolphi Manschlachtanus Frisius orientalis.		23 Iunii.
Iohannes Pottgiesser Embdanus Frisius.		27 Iunii.
Iustus Christophorus Poppenhausen Eschwecensis.	}	30 Iunii.
Reinhardus Gleimius Eschwegiensis Hassus.		
Adamus Koch Susatensis Westphalus.		9 Iulii.

	Daniel Dautzardus Badingensis Iseburgicus.	31 Iulii.
	Hermannus Lucanus Hersfeldensis Hassus.	31 Iulii.
	Iohann. Georgius Gröben Marchicus Eques.	8 Augusti.
	Georgius Engelhartus Cassellanus.	15 Augusti.
	Iohannes Krumpe Lucena-Misnicus.	17 Augusti.
	Iustus Burckhardus Orthius Holtzhausensis Hassus.	4 Septembr.
	Nicolaus Wolfgangus Goarinus Rhenanus.	30 Augusti.
	Tobias Rodtschiedt Langendorffensis Wedderavus.	} 30 Augusti.
	Henricus Mordianus Scotus Breunensis.	
	Iohannes Sigfridus Gerlacus Marpurgensis.	
	Casparus Schenck Fronhusanus Hassus.	31 Aug.
	Iohannes Hopfius Wolfhagensis Hassus.	30 Augusti.
	Henricus Scheffer Franckenaviensis Hassus.	
	Daniel Pfankuchen Cassellanus Hassus.	30 Augusti.
	Cunradus Pincier iuris Doctor petit ut de nouo nomen suum studiosorum albo inferatur.	13 Septembr.
Fol.227.b.	Robertus Immens Gandavensis Flander.	1 Ianuar.
	Henricus Saurman Angrivariensis Westphalus.	} 21 Septembr.
	Iohannes Meinders Bilfeldensis Westphalus.	
	Aegidius Thiergarttes Sigenensis Nassovicus.	22 Septembr.
	Ludovicus Kuneman Zierenbergensis Hassus.	13 Octobr.
	Adamus Hattsteinus Eberstatensis Wedderavus.	14 Octobr.
	Iohannes Hermannus Meltzerus Haudensis Hassus.	} 15 Octobr.
	Conradus Fülhun Geismariensis Hassus.	
	Iohannes Pfankuchius Marpurgensis.	21 Octobr.
	M. Iohannes Hutterodius Eschwegiensis Hassus.	22 Octobr.
	Hermannus Kirchnerus Badingensis Neuburgicus.	23 Octobr.
	Iohannes Wetzelius Grebensteinensis Hassus.	23 Octobr.
	Eckhardus Senger Cassellanus Hassus.	23 Octobr.
	Fridericus Steinius Rotenbergensis Hassus.	24 Octobr.
	Iacobus Hoffmeisterus Gudensbergensis Hassus.	29 Octobr.
	Lucas Erb Posnaniensis Polonus.	2 Novembr.
	Brixius Buchmannus Grebensteinensis Hassus.	5 Novembr.
	Casparus Töbing Embdanus Frisius.	24 Novembr.
	Georgius Wagner Essensis Hassus.	27 Novembr.
	Gerhardus Frostius Lubecensis.	} 28 Novembr.
	Christophorus Nodingius Cassellanus.	
	Iohan Petrus Schmöl Goarinus.	2 Decembr.
	M. Iacobus Reichwein Eschwegiensis Hassus.	5 Decembr.

Iohannes Wilhelmus Phildius Oppenheimensis Palatinus. 8 Decembr.

Iohannes Conradus Comes in Solms, Dominus in Militzenberg, Wildenfels et Sonnenwaldt. 8 Decembr.

Daniel Goetzaeus Odernheimensis Palatinus. 18 Decembr.

Ludovicus a Manstein Ragnitensis Prutenus. Hunc alicuius nomen mentitum esse postea compertum est.

Fol.228.a. Paedagogici hoc anno 1620 in Paedagogeum recepti.

Inscripti sunt quadraginta unus, inter quos:

Hermannus Goclenius Marpurgensis *).

Iohannes Alphusius Witmundensis Frisius.

Melchior a Löbenstein nobilis Hassus.

Fol.228.b. Iohannes Paulus Becker Palatinus.

Wilhelmus Colschius Goarinus.

Trium Gröningensium nomina omisimus, cum Groningam Hollandorum patriam habuisse non videantur.

Huius magistratus initia difficilia reddiderunt turbae ab Homagio et Zimmermanno concitatae. Etsi enim ab hominum conversatione remoti asservarentur, nonnulli tamen Studiosi neglecto Academiae decreto eos adierunt, imprimis qui iam lue ista erant infecti, quos confirmabat Philippi Hombergeri et Holstenii cuiusdam hominis procacissimi audacia, quorum ille superbe iactabat Principis gratiam, ille propter veritatem captivos teneri asserebat. Cum igitur periculosa esset ista conversatio et admodum suspecta, ne malum latius serperet, Studiosi ad Rectorem vocati in Decanorum praesentia examinantur. Unde apparebat, Boserum nobilem Silesium, Ittersum Belgam et Georgium Geisaeum Marpurgensem corruptos esse; Iohannem Segar vero Anglum et alios mire affici hominum istorum nugis, ut metus esset, ne inficerentur plures. Quod cum ad Senatum Academiae referretur, ex eiusdem decreto Rector et quinque Professores adeunt Consiliarios, ac re tota exposita consilium petunt. Illi statuunt iterum scribendum esse ad Illustrissimum, et misso protocollo urgendum salutare remedium, ne mora longior Ecclesiae, Academiae et Reipubl.

Fol.229.a. damnus gravius afferat. Princeps Illustriss. rebus plenius intellectis Commissarios nominat strenuum et nobilissimum virum Dn. Ernestum a Borstel, Collegii Adelplici summum praefectum, Dn. Iohannem Episcopium Consiliarios, et M. Paulum Stenium Concionatorem aulicum, qui cum mense Ianuario appulissent, primum apud Professores explorant, an ex Senatus decreto hactenus omnia sint facta et scripta, quae nomine academiae ad eius celsitudinem erant perlata, cui quaestioni occasionem dederat Hombergeri et Holstenii impudens calumnia, qua voluerant optimo Principi persuadere, paucorum consilio rem istam geri, cacteris dissentientibus: sed uterque convictus est mendacii Dn. Eglino et M. Vietore Paedagogearcha in faciem contradicentibus. Pleniori totius causae cognitioni designatur dies 29. Ianuarii, quo in arce in praesentia Commissariorum, Consiliariorum

*) *Rudolphi Goclenii iunioris filius fuisse videtur.*

tum politicorum tum consistorialium, Professorum omnium et ministrorum Ecclesiae Homagius ante meridiem, Zimmermannus vero a meridie denuo auditur: iam enim saepius Commissarii utrumque audiverant. Audivisses ibi horrenda et blasphema Weigeli dogmata de Deo, de Christo, de Maria matre Domini, de iustificatione, resurrectione mortuorum, alia approbari. Etsi vero verbum Dei istis blasphemis opponeretur et monerentur serio, ut mature abiicerent, quae ex putidis fanaticorum hominum lacunis hausissent, quippe quae scripturae auctoritate destituerentur, et totidem essent in Deum blasphemiae, nihil tamen proficiebamus, illis in importunis clamoribus et invectivis spem omnem collocantibus. 31. d. Ianuarii Studiosi partim infecti, partim suspecti in pleno consessu audiuntur et monentur paterne, ut ab errore desistant, qui imberant, caeteri vero caveant, qui familiaria sibi reddiderant scripta Weigeli. Aliqui erant satis obstinati, alii dociles se praebebant. Fuerat autem inter alios quidam Ludovicus Breidenstein pictor Homagio familiaris, qui in aulam vocatus sua facit blasphema Theophrasti*) et Weigeli de Deo dogmata: negat personas Trinitatis fuisse ab aeterno, nisi potentia, et fatetur, se nunquam in ullo publico coetu sacra coena usum esse, sed ipsum sibi administrasse, cuius rei rationem reddere iussus praecendit varias in religione dissensiones et offencula; vixit autem fere triginta annos Marburgi. Primo et secundo die Februar. vota colliguntur, quid de auctoribus turbarum et tum complicitibus tum infectis Studiosis fieri debeat. Decernitur Homagium et Zimmermannum adhuc aliquoties tenendos esse, an velint redire ad meliorem mentem abiectis blasphemis erroribus; si respiscant, habere ecclesiam, de quo sibi gratuletur, sin minus, deportandos esse in diversa loca, ubi ab hominibus remoti custodiantur, donec se retexant; quamobrem opus fore, ut Theologi subinde mutuas sententias cum ipsis conferant. Hombergerum et Holstenium a Principe mulctandos esse, Studiosos vero et Breidensteinium, in quo simplicitatis et ignorantiae indicia erant quamplurima, instituendos; Ittersum, si sit inemendabilis, dimittendum potius, quam diutius cum reipublicae periculo alendum: hactenus enim ille et Segar sumptibus Illustrissimi alebantur. Ne autem deinceps similia mala oriantur, diligentissima inspectione opus esse censent in paedagogico, presbyteriorum recta constitutione et disciplinae ecclesiasticae observatione. Vota mittuntur Cassellas, ubi Consilarii et ministri iussi omnia legunt suumque calculum Marburgensibus adiciunt. Interea Studiosi iterum audiuntur 11. d. Februar. a Rectore et Decanis, quorum aliqui in errore persistunt, alii veritati cedunt. Cum vero Homagius nullam emendationis spem ostenderet, iubente Principe deportatur Regiomontum**). Quod cum videret Zimmermannus, Consiliariis pro impetranda libertate fit supplex, atque spondet se institutionem admissurum esse. Quamobrem Theologi aliquoties cum ipso conferunt, ac errores ex scriptura solide confutant, veritate confirmata. Unde fit, ut ad errorum deprecationem et publicam poenitentiam se offerret, ad quam admissus est 16. die Iulii. Ea

*) *Inter libros in Homagii domo repertos erant tractatus aliquot Theophrasti [Paracelsi] germanicis manuscriptis, in denen er von der Gottheit und heil. Dreieinigkeit ganz und gar lästerliche und verkehrte Rede führte. Cf. Hochhuth l. l. p. 88.*

***) *Oppidum Hassiae superioris.*

vero peracta, mandato Principis relegatus hinc abiit. Putant aliqui eum ad vomitum rediisse: alii ferunt se eum Viennae vidisse in habitu Iesuitico. Boser intelligens se carcere mulctandum esse se subducit: Ittersum Belga et Segar Anglus tanquam ingrati alumni stipendio abdicati Hassia excedere iubentur. Geisaeus carceri mancipatur. | Similiter Ludovicus Breidenstein, qui tandem libertati restitutus in ecclesiae societatem acta publica poenitentia suscipitur.

Iurisdictio.

Cum ob motus in imperio in dies omnia periculosiora fierent, Rector 29. Novembris in senatu proponit, annon Doctores, magistri et alii in Academia, qui homagium nondum praestiterunt, iuramento adstringi debeant, ad praestandam fidem Principi et patriae debitam. Omnino adstringi debere statuit Senatus. Vocatis igitur in Consistorio certa iuramenti fidelitatis formula est praelecta, secundum quam iurarunt sequentes, D. Cunradus Hamerus, D. Iohannes Schweizer, Nicolaus Vigelius, M. Iohannes Kornman, Henricus Macvius, M. Wolfgangus Heinzenberger, M. Aegidius Schrodt, Reinhardus Happel, Hermannus Wildener, Melchior Sigfridus, Petrus Braun, Paulus Egenolphus, Rodolphus Hutwelckerus, M. Iohannes Ferrarius. Aliqui aberant, inter quos D. Cunradus *) Scharffenius ordinis Teutonici advocatus; in senatum vocatus praetendit se iurasse Cassellis, cum feudo investiretur, deinde in promotione Doctorali. Interim morem gerere paratus est, si speciale Illustrissimi Principis mandatum academia habeat. Cui responsum, etsi speciale mandatum non exstet, id tamen recte fieri vigore iurisdictionis academicae, neque hoc fidelitatis iuramentum ipsum posse detrectare, quamvis et in promotione et in investitura ratione feudi iuraverit. Protestatus igitur, quod, cum iam in aede teutonica habitet, nolit ulla ratione ordini praeiudicium afferre, una cum Iohanne Conrado Cellario et Iusto Runckelio iurat. 22. d. Decembris indicat Rectori Commendatorem ordinis teutonici eo graviter offensum esse, quod iurasset in academia, idque quod putet privilegiis suis hoc adversari maxime. Cum itaque se protestari de eo meminerit, interrogat an ad Protocolium sit relatum, et insuper petit, | ut testimonium protestationis interpositae sibi communicetur. Cuius voti, re cum Senatu deliberata, fit compos 23. Decembris.

Disciplina.

Michael Sibertus Elbingensis Borussus postquam d. 10. Februarii sub vesperam Studiosis quibusdam Vesaliensibus magna convitia fecisset in platea, ad pugnam provocasset procaciter, et non solum cum illis primo impetu congressus esset, sed etiam postridie cum duobus in duellum descendisset, in quo alteri pollicem truncabat, contra datam fidem solum vertit et cum tertio citatus non compareret, relegatur ad decennium 9. Iulii.

Hermannus a Knippenburg, Cornelius Rasfeldt et Iohannes **) usque ad festum paschatis proximum privilegiis Universitatis tacite privantur ex decreto facto 11. Martii.

*) *Ab alia manu correctum est: Hermannus.*

**) *Duo nomina erasa probabiliter sic restituenda videbantur. Cf. fol. 203b. 210a. Tertium incertum.*

Georgius Sobben Mindanus, qui ob varia delicta metu poenae sub finem superioris anni Giessam aufugerat, multis precibus instat, ut in academiam postliminio recipiatur. Senatus petitioni annuit, sed infelici eventu. Vix enim ad nos redierat, cum novas lites sereret inter Marpurgenses et externos studiosos, quorum isti illos non solum contemnebant, sed etiam variis afficiebant iniuriis: imprimis pistorem quendam hominem nauci alebant, qui eis amarulenter illuderet; quod cum iniquius isti ferrent, par pari referre malunt, quam deferre ad Magistratum. Inde adeo exasperantur animi, ut Sobben et Iohannes Pfeil Marpurgensem quendam equo peregre abiturum extra urbem fustibus persequerentur. Decimo tertio vero die Martii non tantum Dexbachium in professoris cuiusdam aedibus morantem criminibus insectantur et ad pugnam provocant, sed etiam strictis gladiis per urbem discurrentes Marpurgensibus omnibus petulanter insultant et varia minantur, non obstante Rectoris interdicto, cui parituros se esse stipulata manu promiserant. | Eodem die illi et Christianus Besselius, Gerhardus Maschop Emericensis in lithostroto in omnium conspectu potant, deinde rusticum praetereuntem invadunt, gladiis et fustibus percutiunt, atque fugientem in civis domum persequuntur, nihil morantes, quod viderent, cervum ab eo in aulam vehi, cui auriculam abscidunt. Quae omnia, cum indigna essent studiosis, neque Sobben spem emendationis ullam ostenderet, in perpetuum, Iohannes Pfeil *) ad biennium, Christianus Besselius et Gerhardus Maschop ad indefinitum tempus relegantur 19. Martii. Quia vero Marpurgenses quoque deliquerant, et quidem Iohannes Pfankuchen, Iohannes Heidericus Lonicerus et Emanuel Goclenius Sobbenium vesperi et provocaverant et verbis iniuriosis famam laceraverant, duo priores privilegiis studiosorum indigni publice declarantur, tertio eadem vespera lethale vulnus ab Ernesto a Wedel nobili Pomerano infligitur, ex quo cum diutissime decumberet, audiri in senatu non potuit. Ericus Dexbachius, Helfricus Heinemannus et Michael Vietor ob petulantiam carcere mulctantur.

XVI. Iulii M. Iacobus Reichwein et M. Matthaeus Gotzcius ob actionem nocturnam, qua in studiosum quendam eiusque parentes varias iecerant contumelias, relegantur, quorum ille eodem anno restitutus est.

Henricus Clampe Bremensis multis improbitatis exemplis indignum se ostendebat academiae iuribus et privilegiis. Nullas enim audiebat lectiones, tempus computationibus impendebat, plurimarum contentionum auctor, magistratus et legum auctoritatem contemnebat; diversis iuvenibus multis diebus erat molestus, ut in publicum prodire non auderent: mortem enim uni erat minatus, alterum in publica via adoritur. Citatus saepius a Rectore non comparet; tandem cum se sisteret, obloquitur petulantissime, in carcerem ire iussus reluctatur, | et Rectorem Museo egressum secutus cultrum stringit, ut opera praefecti vigillum ad carcerem deducendus esset. Mane in senatu auditus nihil habet, quod nequitiae obtendat, idcirco propter atrocia delicta omnium facultatum decreto in per-

*) *Nomen erasum probabiliter restitui poterat. Cf. supra.*

petuum ex academia et oppido relegatur cum infamia 6. Augusti, quo ipso carcere effracto aufugit. Hoc carcinomate resecto omnia fuerunt tranquilliora. Etsi enim miles praesidiarius nonnunquam studiosis negotium facesseret, data tamen est opera, ut hi adversus iniurias maturo consilio defenderentur.

Dn. Iacobum Thysium propter corruptos mores et crebriora scandala, quae academiae et civitati dabat, Illustrissimus Princeps professione historica abdicat mense Augusto.

Funera.

Dnus. Wigandus Happelius vir ordinis Senatorii et Consularis, D. Wigandi Happelii I. U. D. et hebr. linguae professoris filius, Iohannis Ferrarii primi academiae huius Rectoris ex filia nepos, 8. d. Ianuar. vita defunctus funere effertur 11. d. eiusdem mensis.

Margreta Iohannis Lunckeri Senatoris Marpurgensis vidua 23. Maii mortua sepelitur d. 25.

Andreae Marnio biblioplae supremum honorem habemus 12. Iunii.

Catharinae Dn. Lucani I. U. D. Consiliarii Hassiaci viduae, cum 11. Iunii mortalitatem exuisset, exsequiae peraguntur 15. eiusdem.

Henricus Michäel Silesius 7. d. Augusti ab Antonio Buxtorffio Westphalo in palaestra oculo laesus postridie in Domino placide obdormit; funus honestum ei factum eiusdem mensis d. 10.

Clarissimum facultatis Medicae sidus, Dn. Henricus Petraeus botanicus et anatomicus professor excellentissimus, collega nobis longe charissimus, occidit 12. Augusti. Corpus ad sepulchrum datur 14. eiusdem.

Mense Aprili Clarissimus Dn. Hermannus Kirchnerus I. U. D. historiarum et oratoriae Pol.232.a. antehac professor felicissimus, cum per aliquot annos in illustrissimae Hennebergensis viduae aula privatim vixisset, honesto academiae stipendio sustentatus, vita defungitur.

Honores.

Annus hic illustris fuit duabus promotionibus, quibus tredecim viris clarissimis honores in utroque iure doctorales sunt collati.

X. Februar. a Consultissimo viro Dn. Iohanne Goeddaeo I. U. D. et Codicis professore utriusque iuris doctores renunciantur Everhardus Henricus Pincier Herbornensis, Henricus Schmerhemius Steinhemio-Westphalus, Simon Finckius Halberstadiensis et Sigefridus Happelius Marpurgensis.

XXVIII. Decembris promotore Clarissimo Consultissimoque viro dn. Christophoro Deichmanno, I. U. D. et pandectarum professore celeberrimo, summi in iure honores conferuntur novem viris doctissimis, Theodoro Beumero Montensi, Abrahamo Heymel Treisensi Hasso, Iohanni Sustermann Hildensheimensi, Henrico Willerding Hildesheimensi, Arnoldo Haussbrandt Teckinburgensi Westphalo, Hermanno Wolffio Cassellano Hasso, Iohanni Kornmanno Hamelburgensi Franco, Iohanni Christophoro Becker Treisensi Hasso, Nicolao Vigelio Marpurgensi Hasso. Si candidatorum numerum spectes, vix splendidior ulla fuit promotio a fundata academia, qua felicitate Deus beare nos voluit medios inter armorum strepitus.

XXIX. Maii Experientissimus Medicus Doctor Iohannes Pincier, cum ipsi paulo ante professio physica iussu Illustrissimi Principis demandata esset, in Consistorio iuramentum professorium praestat.

IX. Maii Iohannes*) restituitur: Eadem gratia praestatur Iohanni Pfanckuchen Marpurgensi 18. Octobris.

Ad Homagianam historiam pertinet, quod Philippus Hombergerus ad semestrem militiam damnatur. Holstenius vero, cum aliquoties auditus esset, male sibi conscius poenae metu turpiter solum vertit.

Quod superest, DEUS ecclesiam potenter tueatur adversus cruenta Antichristi consilia, patriam periclitantem servet, principem nostrum consilio et virtute contra hostes muniat, denique academiam clementer sua benedictione augere pergat. Sign: 31. Decembris Anno 1620. Iohannes Crocius, S. theol. D. et professor.

Fol.232.b.
vac.

(1621.)

Fol.233.a. ANNO A NATO CHRISTO MDCXXI Calendis Ianuarii unanimi Dn. Professorum consensu electus et publice renunciatus est Academiae Marpurgensis Rector ANTONIUS MATTHÆUS I. U. D. ET INSTITUTIONUM Imperialium Professor, sub quo professi sunt sua nomina et in album studiosorum recipi petierunt, qui sequuntur:

Henricus Berhorst Monasteriensis Westphalus.	16 April.
Henricus Stollenbecker Volckmariensis.	20 Apr.
Cunradus Otto Treisensis Hassus.	7 Maii.
Ioannes Hoffman Sontraus Hassus.	8 Maii.
Casparus Ostereich Geismariensis Hassus.	24 Maii.
Cunradus Streicherus Geismariensis Hassus.	24 Maii.
M. Daniel Stolcius Cutenbergenus Bohemus.	29 Maii.
Ioannes Huck Unnensis Marco Westphalus.	30 Maii.
Ioannes Eichelbergius Bönensis Marco Westphalus.	30 Maii.
Ambrosius Behrman Gudensbergensis Hassus.	3 Iunii.
Israël Godaecus Allendorfensis Hassus.	3 Iunii.
Ioannes Lohman Cassellanus.	4 Iunii.
Christophorus Rotfuchsus Allendorfensis.	9 Iunii.
Ioannes Godfridus Grim Susatensis Westphalus.	} 12 Iunii.
Henricus Leimgardius Essiniensis Westphalus.	
Ioannes Hanstein Nerensis Waldecus.	27 Iunii.
Gerardus a Krodenbusch Leovardiensis Frisius Orientalis.	
Martinus Widerstein Sigenensis Nassovius.	

*) Nomen erasum legi non poterat.

	Ioannes Gothofredus Palthenius Rentelensis Wedderavius.	18 Aug.
	Franciscus Wolpman Verdensis Saxo.	29 Sept.
Fol. 233. b.	Ulricus Fabricius Schmalcaldensis.	5 Octobr.
	Ioannes Schille Isenacensis Thuringus.	16 Octobr.
	Iodocus Bodeker Warburgensis.	27 Octobr.
	David Hartmannus Wolffhagensis Hassus.	29 Octobr.
	Christophorus Musculus Zierenbergensis Hassus. }	30 Octobr.
	Ioannes Rasch Zierenbergensis Hassus. }	
	Cunradus Iohrenius Balhornensis Hessus.	31 Oct.
	Ioannes Haxthausen Hoffgeismariensis Hassus. }	31 Octobr.
	Cunradus Wetzel Hoffgeismariensis Hassus. }	
	Elias Leutius Melbazensis Wedderavus.	5 Novembr.
	Wilhelmus Henselius Lychensis Wederavus.	21 Nov.
	Simon Mulus Ziegenhaynensis.	4 Decembr.
	Ioannes Grebenstein Gesekensis Westphalus.	5 Decembr.
	Iohan Iost Von Eringshausen Nobilis Hassus.	10 Decembr.
	Alhardus Philippus Von der Burgk Westphalus.	19 Decembr.
	Ioannes Von der Burgk.	19 Decembr.
	Simon Von der Burgk. }	19 Decembr.
	Rabanus Alhardus Von Derss. Hassus. }	
	Casparus Omphalius Marco Clivus.	
	Iustus Gerides Burensis Westphalus.	20 Decembr.
	Hermannus Herting Saltcotensis Westphalus. }	31 Decembr.
	Ioannes Henricus Scholl Idsteinensis. }	
	Eckhardus Matthaens Marpurgensis Rectoris filius.	31 Decembr.

Paedagogici hoc anno in Paedagogeum recepti sunt.

Inscripti sunt viginti quinque, inter quos:

Fol. 234. a.	Ioannes Conradus Monaeus Crucinacensis *).
	Bernhardus Hermannus de Monster Westphalus Nobilis.
	Theodorus ab Ascheberg Westphalus Nobilis.

Iurisdictio.

In annalibus superioris anni sub capite IURISDICTIO facta est mentio D. Hermanni **) Scharffenii, Ordinis Teutonici advocati, quod cum protestatione praestiterit iuramentum fidelitatis, veritus, ne cum in aede Teutonica habitet, ordini isti aliquod afferret, quod ad iurisdictionem, praecidium. Commendator ordinis, re cognita, 5. Februarii ao. 1621 insinuari Rectori curat scriptum contradictionis et protestationis, quo tantum non expro-

*) *In margine adscriptum est:* 1649 mortuus Groningae Frisiorum, ubi agebat cum laude Professorum et Doctorem Institutionum Iuris.

**) *A priore manu scriptum erat Cunradi. Cf. Fol. 230. a.*

Fol.234.b.

bratur Rectori, quod illum ad iusiurandum praestandum adegerit, qui iurisdictioni Rectoris subiectus minime sit, tametsi membrum Academiae esse possit. Qui insinuabat, Notarius erat Amenaburgensis, cui nomen est Ioanni Menzio. Testes ei astabant duo cives Marpurgenses Henricus Arnoldt sartor et Hartmannus Scheffer faber serarius [sic]. Rector simul ac scriptum in manus sumit et vult legere, Notarius et testes abitum parant. Rector expectare petit, quoad legerit, ut possit respondere. Illi, se non habere in mandatis, ut responsum expectent, si quid respondendum videatur, posse scripto fieri. Itaque Rector coram illis protestatur, quod accipiat tantum ad referendum collegis, ad assentiendum minime, si quid in scripto contineatur, quod Academiae praedudicet. Postridie cogitur Senatus eiusque de scripto iudicium cognoscitur. Visum est Senatui, Rectorem debere in praesentia Decanorum D. Scharffenio indicare, si velit esse membrum Academiae, esse, quod Rectorem magistratum suum agnoscat, cum ista duo a se invicem avelli nulli modo possint, si nolit agnoscere, agnosci amplius pro membro non posse; quod si vocatus ad Rectorem et Decanos comparere nolit et forsitan obtendat, quod Commendator partitionem inhibuerit, idem significandum illi esse per pedellum, quod Academia ipsum amplius membrum sui corporis non agnoscat. Atque hoc quidem significatum illi est, cum 14. Martii vocatus comparere noluit, causatus Commendatoris mandatum prohibitorium. Regressit autem D. Scharffenius pedello nunciatori, se non sperare, ita secum actum iri, nec credere, quod tale quid ab Illustrissimo Principe mandatum sit. Visa haec fuit tacita quaedam ad Principem provocatio. Itaque Senatus Academicus aliter facere non potuit, quin rem omnem Principi per literas aperiret, id quod fecit 25. Aprilis. Princeps postea Cancellariae Marpurgensi rescripsit, quid cum Scharffenio agi velit. Res autem ita transacta est, ut Procancellarius D. Iacobus Iungman 16. Iunii per Scribam Sigfridum Becker Rectori indicari fecerit, et vel ipse Cancellarius postridie, a concione matutina, in foro eidem indicarit, Illustrissimum Principem mandasse serio, ut D. Scharffenius Rectorem magistratum agnoscat eiusque iurisdictioni se submittat; ni faciat, statutum in illum iri poenae exemplum, promississe autem D. Scharffenium, quod mandato Principis parere et Rectorem pro magistratu suo habere deinceps velit, quem antea non tam suo iudicio, quam heri sui, Domini Commendatoris iussu abnerit. Atque sic D. Scharffenius in gremium Academiae rediit et receptus est.

Fol.235.a.

Privilegia.

Quod metuendum esset ab Hispano milite, occupante Palatinatum, exercitum Illustrissimus Princeps conscripserat et in urbes passim distribuerat. Erant illi milites non solum hospitio excipiendi, verum etiam cibandi magnam partem. Cum autem cives omnibus excipiendis alendisque non sufficerent, pars oneris etiam in Professores et caetera Academiae membra derivata est, exceptis tantum Professoribus, qui habitarent in publicis Academiae aedibus. Videbatur quidem id detrahere nonnihil communibus literatorum privilegiis, sed parere necesse fuit, qui imperandi ius habent. Insuper, qui exercitui dux praeerat, Princeps

Lauenburgicus sal, acetum, candelas et lectos sibi subministrari desiderabat; quod onus cum cives recusarent et nec ferre possent, Professores et caeteri Academiae iurisdictioni subiecti id in se receperunt. Lectos autem suppeditarunt viduae quaedam, Academiae membra.

Novi Professores.

In Professorum numerum hoc anno coaptati [sic] sunt Ioannes Moltherus Medicinae Doctor et Christianus Sturmus, et ille quidem in locum D. Henrici Petraei Medici p. m. 20. Iunii successit, hic vero Doctori Rodolpho Goclenio Mathematicum Professore p. m. 24. Iulii successit.

Promotiones.

Antonius Matthaeus I. U. D. et Institutionum Imper. Professor ordinarius idemque tum temporis Rector die 6. Sept. septem viros doctissimos Dn. Bertramum Selle Susatensem Westphalum, Dn. Ioannem Bogerum Brackensem Westphalum, Dn. Casparum Budaeum Lippiensem Westphalum, Dn. Theodorum Hoepingium Susatensem Westphalum, Dn. Georgium Turcken Hannoveranum Saxonem, Dn. Henricum Calcovium Cassellanum Hessum et Dn. Ioannem Curdesium Magdeburgensem Saxonem iuris utriusque civilis et canonici Doctores publice, more consueto, renunciavit.

Fol. 235. b. Dn. M. Ioannes Combachius S. S. Theologiae Licentiatum et Logicae Professor die 16. Augusti Philosophiae Magistros renunciavit iuvenes tredecim. Promotionis actus typis excusus extat.

Aedilitas.

Pars muri, quo urbs prope portam Franciscanam cingitur, sub aedibus Academicis publicis ad portam sitis, hoc anno collapsa est, quo lapsu damnum aliquod vicinis M. Reinhardi Abeli p. m. aedibus illatum. Petierunt haeredes a Senatu civico, ut murum restauraret, ne plus inde damni aedes suae caperent. Renuit Senatus, et refectionis onus in Academiam translatum voluit, quod aedium Academicarum, quae isto loco muro impositae essent, vitio ruina contigisset. Cognitio istius rei, cum inter Professores et Senatum convenire non posset, a Consiliariis Principis demandata tandem fuit aedili Principis Beniamino Bramero et murariis nonnullis: hi iudicarunt, stillicidium aedium Academicarum per rimas muri incuria aedilis Academici non obturatas ea parte, qua sub dicta domo de muro in hortos et urbem prospicitur, ad inferiorem usque muri partem a multis annis penetrasse, unde ruinam tandem sequi necesse fuerit, onus itaque refectionis non Senatu, sed Academiae, cuius culpa damnum datum esset, incumbere.

Funera.

Diem obierunt hoc anno et honorifice Academia comitante sepulti sunt:

Paulus Cellarius Medicinae Doctor et Professor. Obiit 11. Ianuarii, hora quinta vespertina. Sepultus 14. eod. hora secunda.

Rodolphus Goclenius Medicinae Doctor et Mathematicum Professor. Obiit 2. Martii hora 2. matutina, anno aetatis suae 49. Sepultus est 4. Martii hora 12.

Henricus Ludovicus Scheffer Amplissimi et Consultissimi Viri Reinhardi Schefferi
Cancellarii Hassiae filius. Moritur Giessae 7. Ianuarii. Sepelitur Marpurgi 13. eod.

Rudolphus Hudtwalcker typographus. Obiit 28. Martii, sepultus 30. eodem.

Ioannes Henricus Iconius Tigurinus Medicinae studiosus, Dn. D. Raphæelis Egelini
Fol.236.a. Iconii | Professoris Theologiae filius. Defunctus est 17. Aprilis et sepultus 20. eodem.

Denique Georgius Vigelius Marpurgensis Philosophiae et Iurisprudentiae studiosus.
Obiit 9. Iunii, est sepultus 11. eodem.

Antonius Matthaeus I. U. D. et
Institut. Imperialium Professor
subst. mpria.

Fol.236.b.
vac.

(1622.)

Fol.237.a. ANNO A NATO CHRISTO MDCXXII Calendis Ianuarii more solenni Academiae
huius electus est Rector IOHANNES COMBACHIVS WETTERANUS philosophiae Professor
ordinarius.

Sub cuius administratione in album relata sunt quae sequuntur studiosorum nomina:

Dethmarus Lonnerus Susatensis.	5 d. Ianuarii.
Petrus Keuchenius Clivo-Vesalius.	24
Isaacus Ludovicus a Gröben Eq. March.	1 d. Februarii.
Ernst Ludwig von der Gröben Eq. Megapol.	
Robertus Keuchenius Clivo-Vesalius.	26 d. Aprilis.
Hermannus a Bert Clivo-Vesalius.	27
Iohannes Theodorus Müntz Dinslacensis.	
Iohannes Slatenius Clivo-Duisbergensis.	
Hermannus Ewichius Clivo-Vesalius.	
Georgius Milchling a Schönstadt.	11 d. Maii.
Henricus Seitz Cassellanus.	15
Iohannes Crato Schweinsbergensis.	17
Iohannes-Henricus Esther Schweinsbergensis.	
Georgius Tilemannus Buddenhausen Wettensingensis.	8 d. Iunii.
Iohannes Scherffius Hoffgeismariensis.	13
Hermannus Philippus Günstius Friedeslariensis.	14
Fol.237.b. Ioachimus Opperman Hildesheimensis.	24 Iunii.
Caspar Henrich Opperman Hildesheimensis.	
Iohannes a Rhor Nob. Marchicus.	
Benedictus Crusius Suecus.	
Iohannes Widdekindus Corbacensis Waldecus.	25

Bernhardus Brachtenius Gottelsheimensis Waldecus.	
Iohannes-Iustus Günstius Frideslariensis.	21 Iulii.
Conradus Huttenius Corbaccensis.	16 Augusti.
Egebertus Vietor Breunensis.	16 Octob.
Franciscus Engelhardus Cassellanus.	23
Iohannes Wernerus Zirenbergensis.	
Iohannes Heinius Cassellanus.	28
Iohannes Crato Lichensis.	12 Novemb.
Nicolaus Pfockius Allendorffensis.	20
Iohannes Thomas Ehmerus Rengshusanus.	22
Iohannes Iacobus Hugo Spirensis.	23
Iohannes Schleyerer Wildungensis Waldecus.	24
Hermannes Combachius Marpurgensis Rectoris filius.	31 Decemb.

Paedagogicorum a Clarissimo Viro M. Theodoro Vietore Graecae linguae Professore et Paedagogearcha in paedagogium receptorum et pro more in album Academiae relatorum nomina haec sunt.

Inscripti sunt triginta duo, inter quos:

Fol.238.a.	Iohannes Christophorus	} a Nordeck in Rabenaw nobiles Hassi.
	Conradus Reinhardus	
	Fridericus Magnus	
Fol.238.b.	Henricus Leo	} a Löwenstein fratres nobiles Hassi.
	Wernerus Sittichius	

Temporum difficultas in summa studiosorum raritate solito pene difficiliorem reddidit anni huius administrationem. Cum enim eodem anno plura mala concurrerent, monetae corruptio eiusque valoris in immensum crescentis mutatio, belli metus, morborum semina, ea Academiam devastabant, ut studiosi pauciores ad nos venirent et qui nobiscum erant discederent: at vero et haec et quae aliae accedebant difficultates gubernationem intricatam relinquebant, ut quid facto opus dubium saepe esset. A quo enim monetae corruptio coepit, quod factum seculi huius anno vicesimo, valor grandioris monetae simul coepit augeri, ut Imperialis 50 primum, inde 60, hinc 70 albis aestimaretur. Crevit de die in diem iniquitas, ut privatis hominibus pro arbitrio precium indicentibus hoc anno 15 floreni, quibusdam etiam locis 20 thaleri pro Imperiali numerarentur. Hac fraude alii ad circumveniendos alios usi sunt, quique candide cum aliis agere cupiebant, vel non poterant, vel saltem improbis agere non videbantur. Nec poterat fraudi adhiberi medicina, donec tandem, cum in immensum malum auferetur, grandior moneta pro mensura commerciorum, ipsa aequitate id ipsum efflagitante et necessitate cogente, ab omnibus agnita fuit, | missis albis et florenis ex hominum phantasia et imaginatione ortis, et Illustrissimus ac clementissimus Princeps amore patriae edictum anni 1610 de re nummaria renovavit, excluso eo

monetae genere, unde mali omnis principium natum erat *). Verum in hac confusione plebs, cui res erat cum studiosis et Academia, compendium factura facile patiebatur sibi numerari iustum rerum pretium, et plus aequo etiam exigebat, cum aliorum numero inhians albos, quorum tempore levioris monetae in contractibus usus fuerat, grandiori moneta et albis iusti pretii sibi compensari vellet: contra vero, quando Academiae quod debebat numerandum erat, solutionem recusabat, nisi pro cuiusque fere arbitrio acceptaretur. Quae res praeter lites cum studiosis agitata non exiguam difficultatem nobis peperit in redditibus et rationibus Academicis, collectoribus etiam reddituum nostrorum frumentum leviori moneta distrahentibus, nec tamen iusto tempore, cum aliquis adhuc eius usus esset, eam oeconomio numerantibus. Inde res nostra oeconomica dubia valde et incerta reddita fuit, et non leve damnum passa est Academia, Academico Senatu frustra saepius deliberante, quod huic malo esset consilium. Nec res componi poterat, nisi transactio qualis qualis, Academiae tamen gravior, suscepta fuisset. Quod eam ob causam huc inserere volui, ut si quando posteritas indices nostrarum rationum et reddituum (Registra vulgo appellant) inspexerit, et non omnia sibi plane respondere animadverterit, ex ea confusione, cuius similem quidem apud Aventinum et in historiis Gallicis apud Thuanum, sed parem, ut arbitror, non legimus, natam esse difficultatem cognoscat.

Fol. 239. b. Rumores etiam bellici gravissimam cladem Academiae intulerunt. Cum enim non tantum minae hinc inde spargerentur de Hassia invadenda, sed et adversarum partium exercitus iam in vicinia nostra morarentur, iam etiam transitum facerent, partim metus terrebat parentes, quominus ad Academiam liberos mitterent, partim etiam viae ob milites hinc inde transeuntes minus tutae vix aditum et accessum ad nos exteris permittebant.

Cum vero ad muniendam et defendendam urbem praesidium Illustrissimus et clementissimus noster Princeps in civitate collocaret, et superiori anno auctis ob imminens periculum praesidiariis militibus, multitudini cives sufficere non viderentur, voluit Illustrissimi eius Celsitudo omnes civitatis incolas sine discrimine Academicos pariter et Consiliarios oneris partem in se recipere, tantum collegia et aedes publicas lectionibus publicis et iuventutis institutioni dicatas ab hoc onere excipiebat. Inde cum maxima praesidii pars dimitteretur, equitum vero cohors succederet, iique vel e publico essent alendi, vel singulis privatim essent alimenta subministranda ab iis quibuscum habitarent, tolerabilius Consiliariis visa est conditio, si publice alerentur. Ac quia civitatis aerarium sumptibus ferendis impar esse videbatur, iudicabant Consiliiarii contributionem imponendam esse civibus, e qua sumptus huic usui necessarii peterentur. Ne vero onus civium tantum humeris incumberet, mihi in Cancellariam vocato significarunt, aequum sibi videri, ut

Fol. 240. a. Academia | quoque contribuat: quod si enim privatim sint alendi equites, eam ab hoc onere

*) De rebus illis nummariis et de edictis Mauriti Landgravi ad eas pertinentibus cf. imprimis *Hess. Landesordnungen I*, p. 492 sq. 613 sqq. (Hildebrand) *Beiträge z. Gesch. der Preise und des Tagelohns in Hessen*, in *Jahrb. f. Nationalökon. XIX* (1872), p. 145 sqq. De universis per totam Germaniam illo tempore difficultatibus nummariis egit Opel in *Sybel histor. Zeitschrift XVI*, p. 213 sqq.

liberam et immunem non futuram. Rem detuli ad Senatam Academicam. Conclusum unanimes consensu, per Notarium significandum Consiliariis, consentire Academiam in collationem, siquidem omnes sine discrimine, Commendator aedis Teutonicae, Consiliarii et quicumque alii civitatis incolae conferre velint: quod si vero quisquam hinc se velit excipere, Academiam pristinam etiam libertatem allegare et a contributione immunem se profiteri. Id per Notarium Consiliariis relatum fuit, qui tum temporis necessitatem hoc efflagitare responderunt: sed ab eo nemo fuit, qui contributionem hanc exigeret.

Undecimo vero Aprilis nomine Reverendissimi et Illustrissimi Principis ac Dni. Dni. Wilhelmi Hassiae Landgravii etc. Dni. nostri clementissimi et Commissarii Raphaëlis von der Rabenaw Secretarius Taurellus indicavit: quum Illustrissimus et clementissimus noster Princeps Mauritius milite praesidiario civitatem ad tempus velit esse munitam, in eum usum duas mensas officialium esse instruendas. Ac quia in hoc milite sustentando Illustrissimi eius Celsitudo nolit quenquam esse immunem, eam dari optionem corpori Academico, an malit milites in aedes suas recipere, an vero 36 Imperialibus in singulos menses ad officiales sustentandos hoc onus redimere. Durior quidem visa conditio Senatui nostro, nihilominus in hunc modum causam definivit: petendam esse moderationem, quod pauciores simus quam vulgo iudicetur. Admissa moderatio, ut 32 Imperiales numerentur. Sed nova difficultas hinc oborta, quod Assessores summi dicasterii (quos, uti olim, ita Fol.240.b. nunc quoque Academiae in contributionibus ab | universa provincia contribui solitis se adiungere voluit Princeps) immunes ab hac contributione esse vellent et pluribus Academiae membris milites in aedibus suis relinquerentur. Hinc cum exigeretur pecunia, non nisi iis gravaminibus sublatis nos soluturos responsum. Et cum Reverendissimus et Illustrissimus Princeps interea hinc proficisceretur, hoc tempore exactio ea intermissa fuit. Mense vero Decembri rediit ad nos Arcularius, qui commatui praefuerat, exigens contributionem, in quam consenseramus. Respondit Senatus Academicus, non se negare solutionem, dummodo subtrahatur certa proportione pars eorum, qui vel contribuere nolint vel milites in aedibus habuerint. Quod responsum scripto exhibitum fuit Burchardo Hoffinanno, Praetori civitatis, et Arculario: ac ab eo tempore nulla a quoquam eius contributionis conferendae facta est mentio.

Consultatio alia quoque fuit habita, libertati Academicae conservandae necessaria. Cum enim magna cerevisiae penuria incideret, multi coacti sunt, ut prospicerent rei familiaris necessitati, domi suae cerevisiam coquere. Quod quia videbatur esse coniunctum cum diminutione eius contributionis, quae vini et cerevisiae nomine (communiter vocant Trandstuet) Illustrissimo solet pendi, coeperunt ab Academicis collectores eius contributionem exigere. Unde res venit in consilium. Indicavit Senatus Academicus, professores actu docentes et rude donatos, praeceptores paedagogicos, oeconomum, provisorem seu collectorem redituum et notarium merito hac in parte iisdem frui privilegiis, quibus Fol.241.a. gaudent in vino emendo et sine ullo tributo bibendo, | vigore privilegiorum ab ipsa Academiae fundatione concessorum et ab Illustrissimo nostro Principe de novo clementer confirmatorum. Aliam vero esse caeterorum membrorum conditionem, quibus ut eandem

libertatem optemus, tueri tamen fore difficillimum. In quam sententiam scriptum comprehensum praetori responsi loco ab Academia est exhibitum: hinc exactio intermissa est.

Praeterea morborum semina Academiam invadebant, ut metus etiam subesset graviorem pestem subsequituram. Nam Ungarica febris, quam milites praesidarii in civitatem intulerant, brevi multos sua contagione inficiebat. Ad quam accedebat dysenteria, per diversas urbis partes sparsa: varioli etiam hinc inde vagabantur: quae diversa morborum genera aliquanto plures e medio nostri sustulerunt, quibus ultimum pietatis officium Christiano more eos ad sepulturam honeste deducendo exhibuimus. Quorum pie defunctorum nomina hic subiicere placuit.

Anna Scharpfiana Conradi Scharpfenii dicasterii summi et principalis Hassiaci advocati, Academiae Notarii, viri, cum viveret, optimi omnibusque chari, vidua 29. d. Ianuarii mortua ultimo eiusdem sepelitur.

Henrico Schenckbar civitatis praetori 29. d. Aprilis supremi diei honorem habuimus.

Bernhard Herman a Munster, filius equitis praenobilis Dn. Bernardi a Munster, Domini in Meinhövel, Hilbeck et Geisberk, paedagogei discipulus variolis laborans diem suum obiit decimo quinto aetatis anno, 5. d. Iunii, funus effertur 8. d. eiusdem mensis.

Pol.241.3.

Hunc paulo post sequitur studiorum individuus comes Theodorus ab Ascheberg in Ranschenburg arce dioeceseos Monasteriensis, nobilissimi quondam viri, Ioannis ab Ascheberg filius, eodem morbo infectus, 18. d. Iulii, cuius funus ad templum parochiale deduximus 21. d. eiusdem, in quo ad latus sui condiscipuli repositum est.

Martha Kleinia Dn. Christiani Sturmii Matheseos Professoris uxor dysenteriae doloribus correpta, postquam primum partum nondum satis maturum edidit, eum ad caelestia praemisum brevi subsequuta 2. d. Augusti honeste sepelitur 5. d. eiusdem.

Iohan-Daniel Crocius, Reverendi et Clarissimi viri Dn. Iohannis Crocii Theologiae Doctoris et Professoris primarii filiolus, 14. Septemb. anni superioris in hunc mundum natus, discedit 26. d. Iulii, deducitur ad templum superius in locum quietis 28. d. eiusdem.

Zeitlosia filia nobilissimi viri Dn. Iohannis a Linsing Consiliarii primarii 25. d. Iulii moritur, ad cuius exequias cohonestandas 29. d. eiusdem convenimus.

Sororem brevi sequitur soror Agnes 8 annorum puella nobilis caelestis gaudii desiderio 2. d. Augusti, cui funus fecimus 6. d. eiusdem.

Anna Maria virgo decētissima, filia Doctoris Ioannis Ulneri quondam Consiliarii Illustrium Comitum Nassovicorum et in eorundem gymnasio Professoris, terrae mandatur 20. d. Augusti.

Raphaël Eglinus Iconius Theologiae Doctor et Professor, Ecclesiastes in arce, vir magni ingenii et eruditionis, qui anno 1606 ad nos venit et Theologiam ab eo tempore docuit, dysenteria correptus obiit 20. d. Augusti, effertur 22. d. eiusdem.

Elisabetha Iohannis Wildneri stipendiariorum praepositi uxor in puerperio mortua 30. d. Augusti sepelitur.

Et hic quidem status fuit Academiae hoc tempore tristis satis et plenus molestiarum. Fol.242.a. Inter has tamen turbas aliqua mansit Academiae facies. Et promotio solennis Doctorum Iuris hoc anno una fuit habita clarissimo et consultissimo viro Dn. Iohanne Gøddæo f. C. Codicis Professore honores in utroque iure conferente Dn. Iohanni Matthæo Sigenensi Nassovico, collegæ nostri honorandi viri clarissimi Dn. Doctoris Antonii Matthæi filio, eidemque sponso eadem die nuptias celebranti, et M. Georgio Adamo Heilman Mospacensi Palatino.

In facultate vero philosophica hoc anno promotio haberi non potuit, quod in hac raritate non essent qui gradum peterent.

Et hæc fere sunt digna visa, quæ pro more ad rei memoriam huc insereremus.

Quod superest Deo Opt. Max. toto pectore ago gratias, quod e tot tantisque periculis undique nobis imminentibus clementer nos liberaverit, eumque ardentibus precibus invoco, ut in posterum quoque gratia sua nobis adesse, et Ecclesiam afflictam ex insidiis satanae et mundi benigne eripere et liberare velit: ipsi Regi seculorum immortalis, invisibili, soli Deo honor et gloria in secula seculorum. Amen. Signatum 31. d. Decembris aō a nato Christo 1622.

Fol.242.b.
vac.

Ioh. Combachius.
sst.

(1623.)

Fol.243.a Anno a nato Messia millesimo sexcentesimo vicesimo tertio Calendis Ianuarii | Magno omnium professorum consensu Rector eligitur et publice renunciatur IOHANNES CROCIUS SS. THEOLOGIAE DOCTOR ET PROFESSOR PRIMARIUS.

Eorum qui sub hoc anno Magistratu academicis privilegiis sunt donati, nomina haec sunt.

	Eckhardus Philippus Schulerus Biedencapensis.	}	29. Martii.	
	Conradus Gibbelnhusius Francobergensis.			
	Ericus Gravius Marpurgensis.			
	Abrahamus Staudenius Francobergensis.			
	Wilhelmus Celschius Goarinus.			
	Iohann. Henricus Wicradus Biedencapensis.			
	Albertus Gerlacus Wagnerus Biedencapensis.			
	Conradus Henningius Immenhusanus.			
	Michael Angelocrator Iessensis.			
	Henricus Clodius Marpurgensis.			
	Iohannes Feig Allendorphensis Hassus.			
	Iohannes Anakerus Hombergensis Hassus.			17. Maii.
	Henricus Textor Francobergensis Hassus.			27. Maii.
	Christophorus Maius {	Cassellani Hassi.	9. Iunii.	
	Nicolaus Maius }			
	Petrus Matthias Norimbergerus } Dreisa Minzenber-	}	25. Iunii.	
	Iohannes Norimbergerus } genses Wedderavi.			
	Reinhard Adolphus von Leerbach nobilis Hassus.		14. Iulii.	
	Henrich Daniel Hotzfeldt Hotzfeldensis Hassus.		18. Iulii.	
	Arnoldus Trippius Francomontanus Hassus.	}	29. August.	
	Fridericus Matthaeus Marpurgensis Hassus.			
	Adamus Schröderus Neocuriensis Hassus.			
Fol.243 b.	Laurentius Schröderus Schwarzenbornensis.	}	29. August.	
	Philippus Wormserus Marpurgensis.			
	Paulus Gibelius Marpurgensis.			
	Casparus Breidenstein Biedencapensis.			
	Iohannes Saurius Francofurtensis.			
	Martinus Dexbachius Marpurgensis.			
	Iohannes Sebastianus Rachelshusanus.			
	Gregorius Cruciger Marpurgensis.			
	Iohannes Rhodius Spangenbergensis.			
	Iohannes Almus Romershusanus.			

Wilhelmus Scharffius Marpurgensis.	2. Septembr.
Henricus Pottgitterus Clivo Vesalius.	29. Septembr.
Theodorus Wolff Varenholdensis Westphalus.	} ult. Septembr.
Johannes Resius Rockensusensis Hesus.	

Animi praesagium, quod a Magistratu adeundo me absterrebat, rerum eventus abunde complevit. Innumeris quippe difficultatibus hunc annum obnoxium reddidit tum belli furor, tum rei monetariae corruptio superioribus annis invecta, cui mandatis quidem itum est obviam, non tamen effectum, quo minus fructum eius acerbissimum degustarem amplius; tum denique maxima Oeconomi et collectorum academiae negligentia atque contumacia.

Oeconomica.

Ut enim hinc ordiar, redituum collectores neque in redditibus tum pecuniariis tum frumentariis colligendis neque in his rite dividendis et iusto pretio reddendo officium superiori tempore fecerant, unde factum ut neque elapso, neque hoc anno stipendia solvi potuerint. Nortshusanus corruptam monetam pro frumento obtrudere conabatur. Etsi vero nec se isto pretio omne frumentum vendidisse, nec tam tarde solutionem ab emptoribus factam esse, atque ille praetendebat, probare posset, imo contrarium ex testimoniis ab ipso oblatis constaret manifeste, eamque ob causam arresto fere menstruo detineretur, tandem tamen cum eo transegit academia mense Februario; praesertim cum oeconomus Fol.244.r. non omnino culpa vacaret*) ... | ... Quia vero Nortshusanus non solum solutionem contra datam fidem longius distulit, sed etiam transactionem per fideiussorem coepit in dubium vocare, praeterea in omnibus muneris partibus magna negligentia apparebat, redditibus rationibus mense Augusto, cum ex arresto, quo iussu Commissariorum propter non solutum recessum, quem vocant, detinebatur, clam aufugisset, officio cum abdicavit senatus academicus, successore in eius locum Otthone Fleischhauero Cassellano. Multo vero turpius se gessit collector Cugliticus et Calderensis Reinhardus Happelius. Primum enim illi parum curae fuit census et frumenta colligere, modo ipse suo stipendio frueretur. Unde ab aliquot annis recessus rationum valde creverunt. Quod hinc quoque ortum est, ...**). Commendabat quidem uterque suam diligentiam, verum rationum indices ostenderunt, etiam ab illis Happelium non exegisse census, qui et poterant et parati erant solvere, id quod Commissarii in faciem ipsi aliquoties exprobrarunt. Accedebat summa impudentia, qua debere se academiae quicquam negabat, oblato debitorum catalogo, quasi

*) Nonnulla verba ita expuncta sunt, ut ad ea legenda, siquidem omnino restitui possunt, maior opera adhibenda esset quam ipsius causae magnitudo flagitare videbatur. Crocius postquam academia Cassellano principi reddito Marpurgum rediit, sua manu in margine haec adscripsit: Hic manus maligna dispungendo vera Oeconomi non boni honori consulere voluit exemplo ad omnem posteritatem abominando.

***) Iterum duo versus et dimidia prorsus expuncti atque a Crocio adscriptum: O maligna manus, quae vera dispunxit. Praeterea ea omnia quae tribus paginis et dimidia narrata sunt lineis transversis deleta sunt, quae de re in margine haec adscripta leguntur: NB. Esse haec expuncta in-su Sereniss. ac Celsiss: Principis Georgii [immo Ludovici] H. L. infra relatam vide ad Anni 1628 Martium.

stipendium accipere nihil praestare teneretur. Impudentior comes erat insignis protervia: petulantissime enim, ne quid gravius dicam, magistratui se opponebat, fretus nescio quorum Patronorum auctoritate. Quam ob causam, ne gravius damnum fastuosi illius hominis insolentia rebus academicis afferret, deiectus est suo loco communi concilii sententia, praesertim cum fideiussores nollent deinceps pro illo fidem suam interponere, metuentes ne mala illius administratione gravioribus difficultatibus implicentur. Successit autem illi

Fol.244.b. Principalis auctoritas confirmavit*) recessibus quos academiae bono conditos quod non Rectori et senatui, sed tantum Principi et Consiliariis sit obnoxius .. e re academiae. Imo cum senatus .. comparasset, et si diutius muneri praeesse non possit, alium Oeconomum [?] constituent, adeoque academia omnibus modis iuvetur, defendatur et conservetur. Paulo post illis et Universitati Hermannum Ulnerum commendat, ea lege, ut si dignus sit, oeconomiae praeficiatur, *cum sine dubio Georgius Rehe in posterum praeesse non possit* †). Voluntate Principis ex literis cognita petit Rector, ut negocium in academico Consistorio quam primum expediatur. ... Postea vero compertum est, epistolam academiae Oeconomo traditam esse, ad quam ille prolixè excipit et *impudenter* negat in ipsum vere scripta, *fingit autem improbe in Rectorem et Professores mendacia*, quibus etsi nunquam fidem facturum sit, iis tamen animum Principis adversus academiam concitare studebat. Atque ista replica nobis insciis a Consiliariis ad Principem mittitur, qui Rectori et Professoribus exhiberi iubet, quippe qui haut dubie sint habituri, quae adversus iniuriosum illud scriptum

Fol.245.a. (daß on |hepfliche [?] schreiben) reponerent**). Praeterea cum post multiplicem tergiversationem ad rationes de anno vicesimo primo reddendas se accingeret, mox apparet, nullum solidae et levioris monetae, quae illo anno irrepserat, discrimen observatum esse. Iussus docere iuxta Literam recessuum, quam monetam, quo valore et quando acceperit, quando et quo valore expenderit, non satis se expedire potest. Quae res ut altius consideretur digna fuit visa; quapropter rationum indices de ao. 1619. 20 et 21 diligenter inter se collati sunt, an inde constare queat, quo valore moneta accepta et expensa sit, adeoque debeatne academia Oeconomo, quod falso iactabat, an hic Academiae, quod evidenter collatio docebat***). Qua in re egregiam et senatu approbatam operam praestiterunt

*) *Hic et infra plura expuncta sunt. Crocius in infimo margine addidit: NB. Manus maligna in hac historia de oeconomia foedo exemplo in favorem Georgii Rehe et complicitis delevit, quae scire intererat posteritatis. Idem in superiore margine insequentis pag.: Quae vere scripta erant, manus maligna ausu nefario dispunxit, ne veritas pateret et sublesta Georgii Oeconomi fides. Postea iterum: Maligna manus tegit Oeconomi detectam malitiam. In iis quae h. l. oblecta sunt narrationem ad Principis literas transiisse apparet.*

†) *Hic et infra ea quae opera non admodum difficili e verbis expunctis eruere potuimus, literis cursivis distinguimus.*

***) *Verba adversus — reponerent a Crocii manu superimposita sunt aliis deletis. Idem in margine scripsit: O mentem, o manum malignam, quae in mali Oeconomi et illi inique faventium gratiam annales corrumpere non est verita. Et in proxima pagina: Hic maligna manus dispunxit, quibus et Oeconomi fides et patronorum contra Academiam studium erat notatum.*

****) *Verba Oeconomo — docebat Crocius postea interposuit pro deletis.*

virii clarissimi D. Johannes Molterus Medicinarum Professor et D. Johannes Combachius Theologus et Philosophus excellentissimus. Atque ista collatio praelecta quidem est primum Oeonomo *exauthorato*, deinde datum exemplum, quod domi relegat, examinet, tandemque si quid desideret, admonet. *Traxit vero moram de mense in mensem, de septimana in septimanam, de die in diem, frustra apud ipsum et alios* senatu instante, quibus res est commissa. Ideo eventum tempus praestabit, et forte in annales sequens magistratus referet. *Etsi vero ... tandem tamen Illustrissimus Princeps per Consiliarios Cassellanos secretiores* respondet, se iis, quae tum academia tum Georgius Rehe scripserit, consideratis, statuere, quod academia ad rationes accurate reddendas, satisfactionem praestandam, et
 Fol.245.b omnia quae ad munus illud pertinent, extradenda adigamus*) | sed potius velle omnibus modis eam conservari et augeri. Cum hanc Principis Illustrissimi declarationem et mandatum accepisse academiam, indicarem Consiliariis, eosque rogarem, hora exsequendo mandato destinata ad nos descendere dignarentur, mittuntur Georgius a Lettow et D. Helfricus Deinhardus 12. d. Septembr. Quibus praesentibus Oeonomo literae praeleguntur in Consistorio, et iuxta illarum sententiam ab officio removebatur**). Iam quidem videre volebat Principis manum, cum vero a Consiliariis moneretur, ne fidem Consilii Cassellani in dubium vocet, tandem se acquiescere innuit. Iubebatur eo tempore omnia extradere successori, quod tum non videbatur abnuere, sed postea tergiversatus ... extradidit.

Interim academia fecit iussa a Principe quod potuit, id est Hermannum Ulnerum in locum vacantem substituit. Idque prius significavit Consiliariis, qui volebant hoc fieri in dicasterio. Quia vero Illustrissimus Princeps academiae specialiter mandaverat, praeterea Georgius Rehe, qui iam loco motus, Anno 1604 in Consistorio erat confirmatus, ibidem hunc actum celebrandum esse censuit academia, eaque de causa rogavit Consiliarios, ut conveniant. Mittitur 24. d. Sept. Lettovius, qui tamen, cum intellexeret Rectoris voce mandatum Principis proponi, et iuxta illud novum Oeonomum iuste exauctorato substitui debere, mox excepit, iussum se esse a nobis discedere, nisi hoc totum sibi permittatur. Hac occasione ultro citroque de libertate academiae varia sunt dicta, quae ita contra quorundam exceptiones est defensa, ut palam profiteretur academia, se hac in re nihil suo arbitrato, sed omnia agere ex speciali mandato Principis, quod Consilium ipsi viderint. Atque ita ille discessit, Senatus vero Ulnerum substituit.

Aedilitas.

Idem gravibus de causis loco motus Georgius Rehe***), quod munus ex aliquo tempore *pari negligentia* gessit. Anni vicesimi primi historia ea de re testatur. Rationes cum hoc anno exigenterentur, compertum est magnos sumptus muro reparando impensos esse, qui murus

*) *Crocus in marg.*: Hic iterum mens et manus maligna relationem veram multis deletis corripit, ut iniqui Oeonomi Georgii Rehe et illi contra Academiae iura et commoda, quae Princeps aarta et integra manere volebat, faventium honori consulat.

***) Etiam h. l. Crocii manus nonnulla verba expuncta restituit.

***) *Verba expuncta non omnino recte restituit Crocius.*

Fol.246 a. Aedilis culpa conciderat. Neque tamen, quamvis monitus, sufficiens | remedium malo attulit. Observatum enim est in visitatione aedium eadem rima adhuc aquam penetrare, qua damnum muro est illatum. Similiter reliqua aedificia ostendunt, qua fide munus gesserit. Cum igitur in rationibus quoque aedilitiis fraudes hominis deprehenderentur, neque spes esset emendationis, propter bonum publicum abdicatus est hoc munere, de Senatus sententia, surrogato D. Iohanne Molthero Medicinarum Doctore et professore ordinario*).

Iurisdictionio.

Collectorem Nortshusanum arresto obstringere iussus erat Oeconomus, ille ad Consiliarios provocat, et ab eis relaxationem petit. Transmisso libello indicitur dies causae cognitioni. Verum Rector audita Decanorum et professorum sententia mittit Oeconomum et Notarium qui Consiliariis indiceret, potestatem illam a Principe Oeconomio concessam esse, qua adversus Nortshusanum utatur. Recte igitur facturos, si intactam iurisdictionem academiae relinquunt, quam a Principe acceperit. Sin autem urgeant causae cognitionem in Dicasterio fieri debere, respondere iussi erant Oeconomus et Notarius, Academiam praeter Illm. Principem non agnoscere superiorem iuxta claram literam privilegiorum. Etsi vero Consiliarii, quae duo illi iussu academiae proponebant, ad Protocollum referre nollent, reali tamen argumento iurisdictionem et privilegium confirmarunt. Neque enim amplius vocarunt Academiam, neque arrestum relaxare potuerunt, sed tandem remiserunt Nortshusanum ad Rectorem et professores, qui post multos dies postquam transactum esset, eum dimiserunt. Similiter Happelius non semel academiam apud Consiliarios accusavit, qui Rectori libellos miserant: verum responsum est, isti iudicio academiam obnoxiam non esse. Happelio vero graviter exprobravit Senatus, eumque monuit, ut desinat privilegia violare, si ipse deinceps illis gaudere velit. Homo cum vitrico Georgio Rehe a muneris administratione suspensus et plane motus loco**), hanc potestatem academiae denegabat, praeterea in exceptionibus suis iniuriis***) eam accusabat violatae iurisdictionis principalis. Qua in re nonnulli ipsi applaudebant. Verum enim vero Illmus Princeps adduci non potuit, ut suspensionem semel factam retractaret, quin potius confirmavit luculento argumento, cum paulo post non solum Ulnerum | commendaret, sed etiam instissimam mutationis causam fuisse declararet, et Academiae sententiam contra Georgium Rhe et Happelium iuste latam clementer approbaret†).

Fol.246.b.

Factum est aliquoties his annis, ut senatus civicus opera vigilum praefecti, inscia academia militem praesidiarium non minus academicis quam civibus hospitio excipiendum alendumque assignaret. Quod cum in his turbis iterato fieret, idque non solum iuris-

*) *Ultimum ementiatum ex parte expunctum et ipse restituit Crocius.*

***) *Ve. Homo — loco a Crocio non prorsus convenienter primae manus postea restituta sunt, cuius haec verba satis certo agnoscuntur: Georgius Rehe cum decreto [?] suspensionis ipsi annunciaretur. Sine dubio verba quae proxime insequuntur, ad oeconomum Rehe solum pertinent.*

****) *Crocio falso restituit impudenter.*

†) *Ve. et Academiae — approbaret Crocius nimia libertate usus pro expunctis posuit.*

dictioni academicae derogare videretur, sed etiam cum oppressione membrorum, imprimis viduarum et tenuioris fortunae hominum coniunctum esset, Rector in curia senatui, cum alia de causa eo convenissent, contradicit, et vigiliarum praefecto vocato graviter exprobrat, quod cum sine consensu Senatus urbani non ausit cuiquam civium ullum militem assignare, pro arbitrio agat cum academia, a qua annum stipendium ei pendatur. Convenit vero inter Rectorem et Senatum 22. d. decembris, approbante Principis Vicecancellario, ne deinceps academiae membris incognito Rectore a Senatu aut civibus miles assignetur, sed potius communicato consilio res illa geratur, ne academici iusto gravius premantur.

Disciplina.

Iohannes Henricus Goeddaeus Marpurgensis*) studiosum in coemeterio invaserat stricto gladio inerimem, atque cum verba commutassent et conseruissent manus, fugientem longe erat persecutus. Quod cum Rector cognovisset, illum vocat per pedellum multis vicibus, etiam sub comminatione poenae. At vero Goeddaeus non solum non comparet, sed etiam tandem aperte profitetur, se non venire velle, nec Rectorem pro magistratu suo agnoscere. Iubetur quidem etiam atque etiam cogitare, an academica iurisdictione se eximat patris professoris consensu. Verum obscœnis verbis scurra magis quam homine ingenio dignis pedellum Rectori respondero suo nomine iubet, gestu ipso contemptum petulantissime significans, quod Rector vix domo egressus ipse videbat, et perconctatus a pedello, quis esset, eum humaniter officii adnonebat: ille autem responsabat thrasonice. Cum igitur academicam iurisdictionem improbe adsperneretur, idque cum publica magistratus ignominia, re diligenter in senatu deliberata, ab academiae societate tanquam indignus literatorum privilegiis excluditur; idque magistratui politico significatur, ne deinceps impune studiosis nostris molestus esse pergat.

Studia. |

Fol. 247. a. Non potuit se recolligere academia ob belli furorem. Vix paucali qui venerunt, commode hic vixerunt. Ex diversis locis imprimis Hungari perconctabantur nostrum statum, quem cum minus tranquillum esse ex nobis intelligerent, alio se converterunt. Neque alumni**) a festo paschali omnes redierunt. Qui redierunt a praeposito non sunt suscepti, idque quod neque civitates pecuniam istorum alimoniae destinatae solverent, neque alia in promptu essent media. Qua in re Dominus Ephorus multum laboravit, ut in eius industria nihil omnino desiderari possit: quod autem ex voto non successit, temporum iniuria sit omnino tribuendum. Interim lectiones in omnibus facultatibus in medio armorum strepitu hactenus sunt continuatae, neque studiosis defuerunt privata exercitia.

*) Iohannes Henricus Goeddaeus a. 1605 a patre, illius anni Rectore, albo inscriptus est inter eos qui disciplinae paedagogicae commissi sunt. Postea inter ipsius Academiae studiosos, quantum reperimus, eius nomen non recurrit. Neque magis in stemmate Striederiano exstat, unde colligi licet eum ante patris obitum (1632) perisse. Cf. Strieder vol. V. pag. 4.

**) sc. seminarii Philippini.

Honores.

Decimo sexto die Octobris iuris utriusque Doctores renunciat Vir Consultissimus et Clarissimus Dn. Antonius Matthaeus Ictus celeberrimus tres ornatissimos viros dn. Ioachimum a Newdorff Silesium, dn. Iohannem a Dörsten Susatensem Westphalum et dn. Iohannem Brandis Hildosheimensem Saxonem, Caesaream et Principalem potestatem ipsi, Dn. Vicecancellarii absentis rogatu, conferente Rectore.

Bellica onera et privilegia.

Bello durante urbs saepe in periculo et metu maximo fuit, imprimis cum Bavaricae copiae anno vigesimo primo mense Decembri Brunovicensem ducem in vicinia persequerentur et Anholdinus *) anno vigesimo secundo mense Iunio ex inopinato per inferiorem Hassiam perrumperet et in proximis pagis aliquamdiu subsisteret. Verum Deus mirabiliter nos protexit, idque tum praeter hominum opinionem, tum praeter merita nostra. Digni enim cramus, quos disponderet Deus ut Adamam et Tzebojima **). Atque iam pridem essemus subversi, nisi in media ira recordatus suae misericordiae multitudinem improborum donasset iustorum precibus. Quia vero insignem gratiam, quam nobis praestitit, fastidiose negleximus, coepit postea aliquanto gravius nos affligere. Decimo quarto enim Octobris ingressa sunt suburbia duo equitum Caesareanorum signa, duce Avantanio Hispano; erat mixtum hominum genus, Itali, Galli, Walones, Poloni, Bohemi, Ungari, Turcae, Tartari, Croatiae. Illi admodum graves fuerunt cum civibus, tum rusticis, a quibus ingentem pecuniae summam exegerunt. Et quidem rustici cum duce transigebant inconsulto magistratu. Cives vero in suburbiis de intolerabili onere conquerebantur, quo aliqua ex parte levari posse videbantur, si locumtenenti satisfaceret: is autem a civitate ad tuendum suum statum (ut loquuntur) pecuniam exigebat. Quod cum Consiliiarii significarent Rectori, et explorarent, quid academia factura esset, ille statim e doctorali convivio surgens convocat professores, qui omnibus circumstantiis diligenter consideratis concludunt, omnino suburbiis esse succurrendum, et se paratos esse significant Consiliiariis, modo hi ipsi non se subducant, deinde in id incumbant sedulo, ut accurata capitulatione tam suburbiis quam urbi omnibusque incolis de incolumitate et securitate prospiciatur. Inde centum et quinquaginta imperiales in singulas septimanas sunt promissi, qui capitulatione utrinque confirmata colligebantur ab academia, consiliiariis et civibus. Oeconomus academiae et *πολιτάρχης* locumtenenti coeterorum iussu numerabant. Atque hanc oneris partem academia civium amore in se suscepit, cum ea supersedere posset, quod hinc haut obscure apparuit. Ex mutuo consensu pecuniae in unum conferri et a senatu non facta academiae mentione Locumtenenti numerari debebant, postea hoc nonnullis displicet, quorum hortatu *πολι-*

*) De Anholdi ducis Bavarici in Hassiam incursione sufficiat Rommelii *hist. Hass. VII, p. 418* reliquamque verum per Hassiam illo tempore gestarum narrationem afferre; de rebus h. l. narratis p. 567 sqq. Mauritius Landgravius m. Oct. a. 1623 filio Guilielmo substituto Hassiam reliquerat.

***) *Urbes callis Siddim in mare mortuum demersae. Cf. Hosea XI, 8. Deuteron. XXIX, 23.*

γραμματεὺς Consiliariorum et civitatis portione separatim numerata, Oeconomum academiae collectas reddere iubet. Quod cum Locumtenens audiret, respondet, se nihil a studiosis (sic academiam vocabat) postulare, sed unice exspectare a civitate. Unde senatus urbanus facile agnoscebat, tum quo loco literati sint apud externos, tum quam imprudenter separatio in solutione esset facta, quippe quae non tam academiae quam civibus nocitura videbatur. Interim Academia uti coeperat, pergit subsidium conferre, quamdiu hic sunt in stativis Caesareani, qui discedunt tertio d. Novembris. Cum vix isto onere essemus levati, Sunglesiensium redituum collector senatui academico significat, non solum Caesareanos equites magnam pecuniae summam a se extorsisse, qua academicae praefecturae direptio redimenda fuerit, sed etiam Boiaricum Capitaneum petere in singulas septimanas 25 Imperiales et

Fol. 248. a. decem | quartas (Biertel) avenae. Quod quamprimum Rector ex Oeconomio cognoscit, ad
modios

Senatum defert. Praeconsulto deliberatione placet ad Generosum TILLIUM Generalem belli ducem scribere atque rogare, ut praefecturas academiae in inferiori Hassia ab omnibus molestiis et oneribus bellicis liberet. Adduntur literae ad Commissarios Hassiacos Generales, quibus eorum in negotio hoc curando opera postulat. Illi has partes demandant Consultissimo viro Domino HENRICO LERSNERO CANCELLARIO HERSFELDENSIS *), qui pro sua in academiam patriam benevolentia et studio non solum petitionem nostram de praefecturis in inferiore Hassia liberandis fideliter proponit, sed ad superiorem quoque Hassiam extendendam esse existimat, adeoque sua prudentia efficit, ut Universitas, eius ministri et collectores redituum cum omnibus bonis ab omnibus oneribus molestiis et exactionibus, quocumque tandem veniant nomine, immunes declarentur, non minus quam Nosodochia Hassiae, quae vocant, suprema, idque dato ad belli duces severo mandato. Insuperata haec erat libertas, nec unquam a nobis petita, quam multi invidabant, et intervertere omnibus modis conabantur. Quia vero optimi illius viri intercessione et Generalis Tillii singulari gratia erat concessa, grato animo suscipitur et literae speciatim ad duos Capitaneos in urbe hybernaturus datae ipsis insinuantur. Paulo post ex malevolorum instinctu ad Generalem scribitur, quod suscipiendo alendoque militi cives non sufficiant, si academia ab hoc onere libera esse debeat. Quibus molitionibus cognitis Oeconomus Hersfeldiam mittitur, ut declarationem petat. Excipiebant enim nonnulli privilegium hoc non personis, sed bonis academicis datum esse. Iam quidem literae adversus nos scriptae Oeconomum anteverterant, res tamen nostras turbare non potuerunt. Nam Generalis, cum bonorum immunitas extra controversiam esset, praeterea omnes actu docentes itemque Oeconomum et Collectorem a milite domo excipiendo plane immunes esse iubet, et eorum familias Salva guardia, quam vocant, clementer donat. Dum haec aguntur Hersfeldiae, duo signa peditum Boiaricorum 18. d. Novembr. in urbem admittuntur, Principis milite praesidiario in arcem subducto. Ex illis in omnium Professorum aedes

*) Henricus Lersnerus Cancellarius abbatiae Hersfeldensis filius erat Hermanni Vicecancellarii academiae, qui patris fratrem in hoc munere secutus erat. Cf. Strieder tab. vol. VII p. 493.

Pol.248.b. privatas aliqui collocantur, nulla privilegii concessi ratione habita. Tandem | ipsa quoque collegia tentantur. Quo nomine Rector uno Collega comitatus Capitaneum compellat, atque rogat, ut si privatae aedes liberari non possint, saltem collegiis parcatur, donec declaratio afferatur. Ipsi enim Capitanei non obscure innuebant, se ad Tillium scripsisse; ille annuebat et ministro mandabat, praesente Rectore, ne in collegia milites deduceret. Postridie tamen ab aliquibus res turbantur. Urgentur enim qui in collegiis habitabant, ut ipsi quoque milites suscipiant. Neque amplius dubium erat omnes graviter pressum iri, alios tamen prae aliis, quorum nomina in catalogum a malevolis relata dicebantur, nisi Generalis Tillii constans obstitisset benignitas, cuius luculentum testimonium Oeconomus opportune nobis affert. Redit enim comitatus viro Nobilissimo Dno. Iohanne Iacobo a Startzhausen Commissario Boiarico Generali, qui huc missus non solum Capitaneis Tillii voluntatem coram significat, sed etiam catalogum, in quo nomina erant conscripta, manu et sigillo suo confirmatum tradit, alio simili academiae exhibito. Ea ratione cum collegia, tum privatae Professorum aedes a milite liberantur, nisi qui vellent sua sponte eum retinere. Praeterea Capitanei aliquos primum elegerant, a quibus alerentur, paulo post autem agi coepit de pecunia in singulas septimanas conferenda, ut isti hoc onere levarentur. Iam quidem Academia hortatur Philippum a Schollei Commissarium, ut ordinationem, quam vocant, a Generali praescriptam tueatur, ne nimis premantur subditi. Verum variis argumentis a senatu urbis et quaestore rusticorum nomine vocato tandem impetratur, ut in gravem exactionem consentiant. A qua Academia propter privilegium immunis esse poterat, ne tamen militum animi magis concitarentur per aliquos iam plus satis concitati et ut cives facilius in officio continerentur, visum est, ad aliquot septimanas ferre oneris partem, ca tamen lege, ut salvum semper maneat privilegium, deinde certa capitulatione omnibus et singulis de securitate caveant Capitanei. Formula concepta est, cuius confirmandae spes omnibus iniicbatur. Postquam vero de pecunia solvenda convicisset, confirmatio aliquandiu suspensa tandem plane est denegata. Quod quibus artibus factum sit, non facile

Pol.249.a. dixerim. | Nonnulli putabant sedecim albos de centenis florenis dandos esse. Rationibus autem subductis exacti sunt in academia duodecim, quod onus diu ferri non posse, facile intelligebat senatus, ideo monebat, rem totam ad Illustrissimum Principem esse deferendam, an remedium afferri possit opera Generalis, priusquam omnibus fortunis subditi exuantur.

Inter alia hoc tempore de Commissarii Hassiaci sustentatione quaerebatur. Ille volebat publicis sumptibus subditorum alii. Quia vero totam fere familiam huc transtulerat, eamque ob causam nimis grave futurum onus videbatur, neque ullum mandatum ea de re erat propositum, praeterea ex aliorum relatu constabat, caeteros Commissarios a subditis plus iusto afflictis hoc quidem tempore non exigere pecuniam, noluit academia annuere, sed ad conventum ordinum hoc totum differendum existimavit, ut ex omnium consensu aliquid statuatur. Provocabat ille ad Illustrissimi Principis Wilhelmi mandatum, quo tandem edito in sua sententia confirmatur academia. Eius enim Celsitudo deinceps hoc nomine ut caeteris in inferiore Hassia Commissariis, sic quoque Marpurgensi ab ordinibus satisfaciendum esse rescripserat. Tandem ergo senatus urbis sumptus promittit. Sed

Commissarius paulo post Illustrissimi Principis iussu exauctoratus, neque alius illi successit. Collectae vero, quia remedium aliud non est allatum, ad finem huius Magistratus multorum cum gemitu sunt continuatae.

Funera.

1. Vir strenuus et nobilissimus Iohannes Bon Zinſing Illustrissimi Principis Mauritii Hassiae Landgravii Consiliarius vita defunctus sepelitur in aede summa d. 27. Aprilis.

2. Ornatissimus vir Reinhardus Hamerus in dicasterio Hassiaco Advocatus et procurator, itemque urbis senator ex hac vita discedit 12. d. Iunii: corpus in patris sepulcrum reconditur in aede parochiali.

3. Elisabethae experientissimi D. Nicolai Brunonis Medicinae professoris coniugis in Dno pie defunctae funus effertur honorifice VIII. d. Decembris.

4. Vir honestissimus M. Martinus Dexbach mortalitatem exiit d. corpus terrae redditur d.

Quod restat Deo ex intimo pectore gratias ago, quod non solum ad gerendum hoc difficillimo tempore magistratum vires suppeditavit, sed imprimis Ecclesiam in his locis conservavit, eum insuper rogans, ut aliquem coetum per puram verbi praedicationem et legitimum sacramentorum administrationem sibi hic deinceps colligere pergat, donec adveniat ad iudicandum vivos et mortuos, academiae quoque benedicat ex alto.

Iohannes Crocius S.S. theol.
doctor et professor primarius.

Sub eodem Rectoratu a Paedagogaarcha in Paedagogeum recepti.

Inscripti sunt viginti tres, inter quos viginti Marpurgenses.

Fol.250.a.

(1624.)

Anno Christi Millesimo sexcentesimo vicesimo quarto, Calendis Ianuariis, vincente maiori suffragiorum numero, IOHANNI CROCIO, S.S. THEOLOGIAE DOCTORI et EIUDEM PROFESSORI PRIMARIO, invito et multis modis deprecanti magistratus academicus prorogatur.

In academicam rempublicam recepti sunt, postquam legibus et statutis se parituros esse promisissent, quorum nomina sequuntur,

Christophorus Matthaeus Marpurgensis.

Eberhardus Hermannus Wasmundus Weteranus.

Nicolaus Reinegk Marpurgensis.

Iohannes Neiselius Rosenthalensis Hassus.

Henricus Gibelius Marpurgensis.

Iohannes Adamus Klein Marpurgensis.

Hermannus Porta Marpurgensis.

} 13. d. Martii.

Fol.250.b. Anno superiori mensis Martii die 22 gravissima illa controversia a morte Illustrissimi Principis ac Domini Dn. LUDOVICI SENIORIS Hessiae Landgravii, Comitis in Catzenelnbogen, Dietz, Ziegenhain et Nidda etc. pientissimae recordationis, de successione Marpurgensi eousque inter itidem Illustrissimos et Celsissimos Principes ac Dominos, Dn. LUDOVICUM IUNIOREM Actorem ex una et Dn. MAURITIUM Reum ex altera partibus, utrumque Hassiae Landgravium, Comitem in Catzenelnbogen, Dietz, Ziegenhain et Nidda etc. in Aula Caesarea tractata et ventilata fuerat*), in augustissimo illo Caesareae Maiestatis et Electorum, itemque multorum Principum Imperii conventu, qui tum Ratisbonae habebatur, sententia lata finem suum acceperat.

Huius sententiae executio a Caesarea Maiestate demandata Reverendissimo ac Serenissimo Principi ac Domino Dn. Ferdinando Archiepiscopo Coloniensi et Episcopo Hildesheimensi, Comiti Palatino Rheni, superioris et inferioris Bavariae Duci etc., itemque Serenissimo et Potentissimo Principi ac Domino Dn. Iohanni Georgio Saxoniae Duci, Sacri Romani Imperii Archimarschallo etc., utrique Electori Imperii, in hunc usque annum dilata erat. Sed cum Saxoniae Elector se a suscipienda illa commissione ex causis gravissimis apud Caesaream Maiestatem excusasset, atque ita hoc onus ad praedictum Archiepiscopum solum redisset, executionis istius expediendae causa ab Archiepiscopo subdelegati Dn. Matthias a Meschede, Dn. Fridericus a Furstenberg, uterque Satrapa, Dn. Christophorus Wintzler et Dn.

uterque iurisconsultus, cum Illustrissimi Principis Landgravii LUDOVICI Iunioris Cels. Consiliariis intimis Dn. Georgio Riedesel in Eysenbach aulae Darmstadinae Marschallo et proprincipis locum tenente, Dn. Chunone Quirino Schutz in Holtzhausen, Comitatus Niddani Satrapa, Dn. Georgio Terellio Vicecancellario, Dn. Nicolao ab Otthera Dicasterii Giesensis Vicecancellario, Dn. Helfrico Gerlaco et Dn. Theodoro Reinking I. U. Doctoribus, die 14 mensis Martii huius anni 1624 Marpurgum intrarunt, et postridie Illustrissimi Principis MAURITII Cels. milite arce, in qua is tum erat, excedere iusso, caeterisque ad eam rem necessariis dispositis, sequenti die Mercurii, qui mensis istius erat dies 17, ante meridiem executionis istius negotium ab

Fol.251.a. Academia eiusque Professoribus, qui tum erant in | urbe (erant autem D. Iohannes Crocius, et D. Georgius Cruciger Theologi, D. Hermannus Vulteius Vicecancellarius, D. Iohannes Goeddaeus et D. Antonius Matthaeus Iurisconsulti, D. Nicolaus Braun et D. Iohannes Molterus Medici, et M. Rodolphus Goclenius, M. Theodorus Vietor, M. Iohannes Combachius, D. Georgius Schönfeldt junior Syndicus et M. Christianus Starmius Philosophi, itemque linguarum exotericarum Professor Catharinus Dulcis) auspicati sunt. Hisce omnibus atque singulis vocatis, et solo D. Iohanne Goeddaeo, qui tum ex morbo laborabat, excepto comparentibus, Domini subdelegati de commissione sua, quam habebant, fide facta, cum Professoribus iuramentum, quo Illustriss. Principis Mauriti Cels. erant obstricti, quoad hunc actum, auctoritate Caesareae Maiestatis remisissent, sententiam super praedicta controversia a Caesarea Maiestate latam, et quae eam exceperant et secuta fuerant, mandata

*) Sic; deest quae post controversia.

Caesarea repetierunt, simulque gravissime Professores, ut iis parerent debitamque obedientiam praestarent, hortati sunt et iusserunt, eo simul addito, Illustrissimi Principis Mauriti Cels. iuribus, quae in hanc Academiam haberet, non praedudicari, sed illa omnia reservari. Cum ea de re Rector cum Professoribus deliberasset, responsum est, sese agnoscere voluntatem Caesaris, quibus sese subducere nolint, sed submittant, atque adeo secundum ea, quae ipsis essent proposita, obedientiam debitam praestare velint: quo dicto paululum secedere iussi sunt, et Illustrissimi Principis Ludovici Cels. praedicti Consilarii admissi: sed Rectore et Professoribus mox revocatis Domini subdelegati Domini Consilariis significarunt, Rectorem et Professores sese ad omnem obedientiam praestandam obtulisse, ac proinde se ipsis liberum facere, ut ea porro agant, quae agenda videantur. Hic praedictus Vicecancellarius D. Georgius Terellius nomine Illustrissimi Principis Dn. Ludovici Cels. oblatione acceptata dixit et renunciavit, suam Celsitudinem eos, qui post mortem Illustrissimi Principis Landgravii Dn. LUDOVICI Senioris etc. sese in Academia Marpurgensi pro Professoribus gessissent (erant autem tum illi, D. Iohannes Crocius, D. Georgius Cruciger, D. Antonius Matthaeus, D. Iohannes Molterus, DD. Iohannes Combachius, D. Gregorius Schönfeldt junior, Christianus Sturmus et Catharinus Dulcis) pro Professoribus huius Academiae nunquam agnovisse et habuisse, ac ne nunc quidem agnoscere vel habere, atque adeo se velle, ut illi loco cederent et a professione, quam praetenderent, abirent: eos autem solos, qui vivente Illustriss. Principe Dn. Ludovico Seniore in Professorum numerum cooptati et recepti essent, se agnoscere et velle ut in statione sua maneat (qui erant D. Hermannus Vultei Vicecancellarius, D. Iohannes Goeddaeus, D. Nicolaus Braun, M. Rodolphus Goclenius et M. Theodorus Vietor) et Academiae Privilegia, clinodia, caeteraque ad Academiam pertinentia ad se recipiant et custodiant, de iis suo tempore et Suae et Illustriss. Principis Mauriti Cels. rationem reddituri. Venia deliberandi impetrata, ipsisque denuo admissis D. Crocius quidem et suo et caeterorum cum ipso in una eademque nave navigantium nomine respondit, ipsis patienter ferendum esse, quod mutari non possit, quicquid facerent, id se facere salvo Illustriss. Principis Dn. Mauriti Cels. iure, cui praedudicare nec velint nec possint. D. Vultei vero et suo et qui ipsi astabant nomine, gratis actis, et salvo Illustriss. Principis Mauriti Cels. iure, promisit, se pro virili ea esse praestituros, quae sui essent officii, et virum bonum ac subditum honestum decorent.

His ita gestis utrinque dimissi sunt, de quibus D. Vultei D. Iohannem Goeddaeum mox certiore fecit, eademque die, qui erant de Professoribus reliqui, mox ad Illustriss. Principis Mauriti Cels. literas dederunt, et, quid actum esset, significarunt, quae in Archivum Academico*) sub num. 1. repositae sunt, sed ad eas, sicuti etiam ad alias, quae subsequutae sunt, nihil responsum est. Cum autem incertum esset, quid de Academiae ministris, quorum opera ea carere non posset, ut sunt Oeconomus, Aedilis, Pedelli, Notarius, librorum compactor, et si qui sunt alii, esset statuendum, D. Vultei cum Dn. Vice-

*) *Literarum exempla, quae in hac narratione afferuntur (1-9), etiamnunc in tabulario academico exstant. Idem fasciculus (III N. 2) continet exemplum huius narrationis ipsius Vultei manu exaratum.*

cancellario D. Georgio Terellio ea de re locutus, hoc responsum tulit, eos in statione sua eousque relinqui, donec de uno vel alio in posterum aliud statueretur. Et ne viderentur ii, qui scepra, sigilla, claves, libros et alia ad Academiam pertinentia in manibus habebant, ista volentes et sponte restituere, nolebant illi ea restituere, nisi a reliquis ea repeterentur, quod in quem finem fieret, cum isti facile intelligerent, ut sibi caverent, ea de re supplicem libellum Illustriss. Principis Ludovici Cels. exhibuerunt, ut sub n. 2 in Archivo videre est*),

Fol.252 a. quo factum est, ut Domini Consilarii illis mandarent restitutionem, qua facta scepra, sigilla et libri statutorum mox in Archivum sunt relata, matricula autem et claves in custodia D. Vulteii ut Vicecancellarii relictæ. Nam Rectore carebat Academia, neque erat, cui Rectoris vices essent demandatæ, ut quæ agenda essent, neque moram ferre possent, D. Vulteii, ut Academiae Vicecancellarii, humeris imponerentur.

Die 24 eiusdem mensis Martii, quæ erat dies Mercurii, iis, qui in Academia reliqui manserant, professoribus ad Cancellariam vocatis, significant Domini Consilarii, rem in eo esse, ut Illustrissimi Principis Dn. Ludovici Cels. iuramento obstringerentur, responderunt illi, se id non detrectare, hoc saltem rogare, eum actum eousque differri, donec Illustriss. Dn. Mauritii Cels. de eo certiore reddidissent, quam petitionem Consilarii se ad Illustriss. principis Ludovici Cels. relatuos responderunt. Sic illi dimissi eadem die id per literas Illustriss. principis Dn. Mauritii Cels. significarunt, ut videre est sub num. 3.

Die Veneris, qui erat 26 eiusdem mensis. renunciatum est reliquis, Suam Celsitudinem ipsorum petitioni deferre non posse, nec quidquam esse, quod ipsos movere possit, quo minus iuramentum debitum protinus præstent, præsertim quod Illustriss. principis D. Mauritii Cels. iura sua reservata sint et maneant, quibus hoc facto non præiudicetur, caverent, ne poenas mandatis Caesareis insertas incurrant, præscriptum iri formulam, secundum quam iurarent, eamque ipsis legendam datum iri, antequam iurent. Postulata simul editio iuramenti, quod Academiae professores in sui cooptatione præstare essent soliti. Responderunt illi, se ea de re pridie ad Illustriss. Principis Dn. Mauritii Cels. scripsisse, et rogarunt, ut res ea differretur, quoad responsum accepissent: sed eo non attento, iussi sunt, sese proxima die Sabbati in Consistorio Academico sistere, atque ita sunt dimissi, et sub vesperam formulam iuramenti a morte Academiae fundatoris Illustriss. ac potentissimi Principis ac Domini. Dn. PHILIPPI Senioris Landgravii Hessiæ, et iterum a morte Illustriss. principis Dn. WILHELMII Cels. eiusdem principis MAURITII Cels. præstiti D. Vulteius Dn. Vicecancellario D. Terellio exhibuit. De formula enim iuramenti | vivo Illustrissimo principe Dn. PHILIPPO Seniore etc. ipsis nihil constabat.

Fol.252.b.

*) Libellum d. XIX. m. Martii ad Mauritium scilicet datum Ludovico Landgr. exhibitum esse statuere debemus, nisi in hac obscuriore narrationis parte Ludovicus falso pro Mauritio positus est. Nam etiam istius libelli sub n. 2 asservati dorso prior manus inscripserat Ludovici nomen per errorem manifestum, quem recentior tabularius correxit Mauritii nomine substituto. — Die XVIII. Ludovicum ipsum Marpurgum pervenisse, id quod aliunde constat, silentio esse prætermisum est quod miremur, quanquam ex ipsa narratione subsequenti patet, Landgravium tum Marpurgi fuisse. De rebus eo tempore Marpurgi gestis præter fontes geminos et Hartmanni hist. Hess. cf. quæ L. Schmitt e diario quodam retulit in Zeitschrift des Vereins für Hess. Gesch. u. Landeskunde IV (1847), pag. 192 sqq.

Proxima die Sabbathi 27 Martii ante meridiem D. Vulteius, D. Braun et M. Goelenius in Consistorio Academico sese sistere iussi erant, sed D. Goeddaeus ex morbo aberat, D. Braun peregre abierat. Consilii Illustriss. Principis Ludovici Cels. formulam iuramenti praestandi, quam conceperant, illis proposuerunt, et mox legendam etiam dederunt, concessa etiam venia cum D. Goeddaeo ea de re conferendi. Visum fuit ut dilatio denuo peteretur, atque si impetrari non posset, ea amplius non urgeretur, sed iuramentum, in quo nihil esset quod scrupulum ipsis iniicere posset, praestarent. Qua re cum admissi illi dilationem impetrare non possent, iuramentum propositum sollemniter praestiterunt: quo facto dimissi sunt, ita tamen ut a meridie hora tertia sese denuo sisterent, et D. Iohannem Winckelmannum apud hanc Academiam in pristinum statum et locum restitui viderent. Quare a meridie dicta hora cum iterum convenissent, nomine et autoritate Illustriss. Principis Ludovici Landtgravii Hessiae etc. Cels. per nobilissimum et strenuum virum Dn. Georgium Riedesel in Eysenbach Mareschallum et principis locum tenentem, itemque D. Nicolam ab Ottera Viccaneclarium, praevia mentione sententiae et mandatorum Caesareae Maiestatis, itemque testamenti ab Illustriss. Ludovici Senioris etc. Cels. conditi, praedictus D. Iohannes Winckelmannus praesens et D. Balthasar Mentzerus absens quidem, sed tamen ut praesens, si quidem hi duo vivente Illustriss. principis Ludovici Senioris etc. Cels. huius Academiae Professores fuissent*), in pristinum locum et statum restituti sunt, addito mandato, ut, qui reliqui essent Professores, utrumque illum pro Professore et Collega agnoscerent, et ad omnia quae professioni essent annexa, admitterent, nec in quoquam uni vel alteri impedimentum aliquod iniicerent aut molesti essent, id quod qui aderant D. Vulteius, D. Braun et M. Goelenius sancte promiserunt, dextrisque datis D. Winckelmanno quam primum gratulati sunt, rogantes interim ne ipsis vitio verteretur, si scriberent ad Illustriss. Principis Mauriti Cels. eique significarent, quid hoc die actum esset, quod ut facerent, se non esse impedituros Dn. Mareschallus et Dn. Vicecancellarius respondebant, atque ita discessum est, et ea ipsa hora ad suam Cels. datae sunt literae, quae sub num. 4 in Archivo sunt repositae**). Sed ut ad caeteras omnes quae in hoc rerum statu ad S. Cels. literae sunt datae, ita ad has etiam nihil responsum est.

Fol. 258. a.

Interea dum haec aguntur, qui loco moti erant, et caeteri cives Academici, qui larem Marpurgi constituerant, iuramentum subiectionis in Cancellaria, et qui in urbe erant cives, et provinciae Hessiae superioris incolae, qui hactenus iuramento subiectionis Land. Mauriti Cels. obstricti fuerant, eo remisso Landgravii Ludovici Cels. in executionem sententiae a Caesarea Maiestate latae praestiterunt. Erat quidem Illustriss. Dn. Mauriti Cels. ad videndum fieri executionem citata, sed neque ipsa neque ipsius nomine quisquam comparuit: quin imo cum ablegasset filium suum Landgravium WILHELMUM et coniugem suam Dn. IULIANAM, ut huc venirent, eos in medio cursu itineris sui revocavit.

*) De horum professorum ex hac academia discessu v. *Annales anni 1605. (Progr. a. 1882.)*

***) Praeter eos qui supra nominati sunt et Goeddaum nomen suum subscripsit Theodorus Vistor. Literae autem d. XXX. demum subscriptae sunt, propter sollemnia Paschalia, ut videtur, in d. XXVIII. m. Martii incidentia.

Accedebant interim calendae Aprilis, Illustrissimis Principibus denunciationibus faciendis solennes de ratiociniis Academicis proxima die Lunae post diem Philippi Iacobi quotannis fieri solitis, cuius D. Vultei, D. Goeddaeus, D. Braun, M. Goclenius et M. Vietor memores, cum viderent, se nullo responso dignos haberi, literas ad Cels. Suae Consiliarios, qui Cassellis erant, 1. Iunii dabant, quibus illos ea de re monerent, ut videre est in lit. sub num. 6 *) in Archivo repositis, ad quas ipsas etiam nihil responsum est, et ratiocinia Academica ob hoc isto anno neglecta et omissa.

Decima nona Iunii reddebantur D. Vultei et D. Goeddaeo decendio ante, 9. nimirum Iunii, literae mandato Illustriss. D. Mauritii Cels. a Consiliariis Cassellanis scriptae indignationis plenae, in quibus illis exprobratur, quod obedientiam praestitissent mandatis Caesareis, cique sese submisissent, ut sub num. 7 videre est, quibus mox die insequenti ipsi respondent, et modeste maculas sibi aspersas abstergunt, sub num. 8. Caeterum Illustriss. Principis Dn. Ludovici Cels., cum ei id innotuisset, sub finem mensis Augusti per literas sub num. 9 monet D. Vultei et D. Goeddaeum, ut, non attentis istis exprobrationibus, quisque officium faceret, et comminationibus factis non terretur. Paulo ante mense Maio Illustriss. Principis Ludovici Cels. Academiae, quam ante annos octodecim Giessae erexerat, professoribus eius dimissis finem imposuerat, ut subinde unus atque alter etiam de studiosis huc Marpurgum concederet.

Etsi vero qui hic supererant Professores, caeteris dimissis, suo quisque loco officium suum facerent, quod tamen Academia esset sine capite, et illi omnibus atque singulis praestandis non sufficerent, et Illustriss. Principis Ludovici Cels. de eo, ne quid Respublica literaria detrimenti caperet, esset perquam sollicita, meminisset autem curam Academiae restaurandae ad Illustriss. Principis Mauritii Cels. pro eo iure, quod in eam haberet, aequae pertinere, de eo Consiliarios Cassellanos per Consiliarios suos moneri voluit, mense Augusto, ad id conficiendum dicta die Mensis Octobris huius anni. Verum cum in Consistorio Academico ad diem dictam inssu Illustriss. Principis Dn. Ludovici Cels. eius Consilarii nobiliss. Henricus Christophorus a Griesheim et Helfricus Gerlacus convenissent, simul etiam D. Vultei, M. Goclenius et M. Vietor sese stitissent, ex parte vero Illustriss. Principis Mauritii Cels. nemo compareret, re infecta discessum est, protestatione a Consiliariis coram Notario et testibus ante discessum interposita. Ex quo cum constaret, Illustrissimi Principis Mauritii Cels. sibi soli ius omne in Academia arrogare, et in societatem eius Illustriss. Principis Ludovici Cels. admittere nolle, atque adco nulla spes Academiae restaurandae appareret alia, Celsitudo ipsius Caesaream Maiestatem ea de re interpellavit, ut sibi soli Academiae restaurandae ius esset et potestas, donec de controversia ab Illustriss. Principe Mauritio de Academia mota inter ipsos conveniret, aut in iure cognosceretur.

Dum vero haec ita tractantur et aguntur, nomina sua vacante sede apud D. Vultei Academiae Vicecancellarium hoc anno 1624 professi sunt, ut sequitur

*) Sub num. 5 repositae sunt literae Vultei et Goeddaei d. V Aprilis ad Consiliarios Cassellanos de ratiociniis illis datae.

	Iustus Fewrborn SS. Theologiae Doctor et tum temporis in Academia Giessena Professor, et urbis ibidem Ecclesiastes.	16 April.
	Daniel Monachus Wetteranus Hesus.	20 April.
	Iohannes Albanus Ritter Corbachiensis.	} 12 Maii.
	Iohannes Arnoldus Noldo Corbachiensis.	
	Iohannes Butterweck Corbachiensis.	
	Henricus Spirman Corbachiensis.	26 Iulii.
	Antonius Rogge Susatus Westphalus.	12 Augusti.
	Iohannes Bruckmann Hannoveranus Brunsvic.	12 Augusti.
Fol. 254. a.	Eberhardus Tölken Osnabruggensis.	15 August.
	Melchior Ruellius Liechtenaviensis Hesus.	17 August.
	Philippus Raimundus Pommer Gleipurg.	24 August.
	Ieremias Stamm Giessensis Hesus.	24 August.
	Sylvester Guilielmi Ulmensis Suevus.	} 8 Septembr.
	Chunradus Ludovicus Heistermannus Fritzlariensis.	
	Iohannes Duncker	} 18 Septembr.
	Henricus Fricke { Rostochienses.	
	Zacharias Schummer }	
	Iohannes Georgius Bei Laubacensis Solmeius.	} 8 Octobr.
	Christophorus Phasianus Quecbornensis Hesus.	
	Iohannes Vitriarius Bickenkapensis Hesus.	11 Octobr.
	Balthasar Volthus Lichtenbergensis Hesus.	} 20 Octobr.
	Bernhardus Angelus Russelsheimensis Hesus.	
	Chunradus Gerwigius Homburgensis Hesus.	
	M. Philippus Kirchnerus Drosenheimensis Hannovius.	} 21 Octobr.
	Carolus Caesar Kolbsemius Alsatus.	
	M. Chunradus Greberus Alsfeldianus Hesus.	23 Octobr.
	Arnoldus Gladenus Darmstatinus Hesus.	28 Octobr.
	Iohannes Gerardus Trinofanensis Nassov.	2 Novembr.
	Dietmarus Scriba Corbachiensis Waldeccus.	4 Novembr.
	Arnoldus Schuling Osnabruggensis Westphalus.	27 Nov.
	Christophorus Remetsch Spirensis.	} 7 Decembr.
	Georgius Andreas Franck Ruppertsbergensis.	
	Iulius Basilius Benghals Wulfferbutanus.	26 Decembr.
	Samuel Ulnerus I. U. Doctor.	7 Ianuar.

Anno 1625.

Huius anni principium sine Rectore fuit, in album tamen Academiae a D. Vultcio relati sunt

Bernardus Becker Marspergensis	} Westphali.	23 Februar.
Henricus Beilstein Marspergensis		
Valentinus Bullenius Volckmariensis Hessus.		8 Martii.

Fol.254.b.

A M. Theodoro Vietore Paedagogiarcha
in paedagogium admissi sunt

Henricus Growelius Burgemundensis.
Iohannes Albertus Ried Heidelbergensis.
Adamus-Gerlacus Schuslerus Battenfeldensis.
Chunradus Theis Amoenoburgensis.

Caeteroquin ad restaurationem Academiae nihil gestum est memorabile, quod in hos fastos referri dignum videri possit, nisi quod ex mandato Illustriss. Principis Ludovici Cels. praeceptores paedagogici 23 Februar. loco moti sunt, aliis in ipsorum locum substitutis.

Hermannus Vultcius. H. [Dr.]
Academiae Procancellarius
et iuris professor primarius
Hessiae Consiliarius ssc.

Hunc finem habuit antiqua Academia Philippina, quanquam eodem volumine albi usa est instaurata a Ludovico Landgravio Darmstadino usque ad a. 1628 exeuntem. Quae de ipso anno 1625 conscripserat primus instauratae Academiae Rector, Balthasar Mentzerus Theologiae Professor, et ex eius autographo Iustus Feurbornius a. 1629, quo ipse Rector erat, albo inscribenda curavit, iam subsequenter.

Fol.255.a.

ACTA ACADEMICA

Anno a nato Iesu Christo redemptore nostro

MDCXXV.

Postquam controversia de successione Marpurgensi, ex testamento Illustrissimi et Celsissimi Principis et Domini, Domini Ludovici Senioris, Hassiae Landgravii etc. die 4 Octob. Anni 1604 in Domino pie defuncti, per multos annos in aula Caesarea agitata fuisset, tandem Imperator Ferdinandus II semper Augustus in diaeta Ratisbonensi Anno 1623 die 22 mensis Martij (erant Calendae Aprilis iuxta Calendarium Gregorianum) sententiam de ea tulit, et solenniter promulgavit, qua, Illustrissimo Principe et Domino, Domino Mauritio, Hassiae Landgravio etc. eo quod Celsissimi Domini patrum excell. record. testamento notorie contravenisset, excluso, tota haereditas illa Marpurgensis cum omnibus suis pertinentiis Illustrissimo et Celsissimo Principi et Domino, Domino Ludovico, Hassiae Landgravio, Domino nostro clementissimo, adiudicata fuit. Cuius Illustrissima Celsitudo a spectatissimis et nobilissimis Sacrae Caesareae Maiestatis subdelegatis in possessionem illam immissa, Anno 1624 die 18 Martii solenni ingressu in urbem et arcem Marpurgensem, partis illius superioris Hassiae, quam per annos novendecim Illustrissimus et Celsissimus Princeps et Dominus, Dominus Mauritius Hassiae Landgravius etc. tenuerat, gubernationem suscepit: et fidelitatis iuramento a subditis (qui praegresso die a iuramento, quo illi Dn. I. Mauritio obstricti fuerant, a Caesareis Dominis subdelegatis vigore Caesarei Diplomatis publice praelecti, fuerant absoluti) distinctis temporibus et quidem a professoribus 27 Martii in curia principali praestito, primum Ecclesiam a Doctoribus Calvinianae religioni addictis et contra tenorem testamenti ei obtrusis repurgavit, eique sinceros invariatae Confessionis Augustanae pastores, iuxta tenorem supradicti testamenti, praefecit. Deinde ex Academia removit professores illos omnes, qui a morte Celsissimi Domini Testatoris Landgravii Ludovici senioris b. m. praeter modum et ordinem in testamento praescriptum recepti fuerunt, nimirum D. Iohannem Crocium, tunc Rectorem, D. Georgium Crucigerum Ephorum, D. Antonium Matthaeum Ictum, D. Iohannem Moltherum Medicum, Licentiatum Iohannem Combachium, Catharinum Dulcem, D. Gregorium Schönfeldium iuniorem, et D. Christianum Sturmium. Remansere autem in Academia D. Hermannus Vultei Vice-Cancellarius (cui remoto D. Crocio insignia Rectoralia fuere commissa) et D. Iohannes Goeddaeus, Icti, D. Nicolaus Braun Medicus, M. Rodolphus Goclenius Philosophus, et M. Theodorus Victor professor Graecus et Paedagogiarcha: qui vivente adhuc Illustrissimo Dno. Ludovico Seniore Landgravio, beatissimae memoriae, in professorum numerum fuere cooptati. Revocati

quoque sunt et Caesarea autoritate in integrum restituti 30 die Martii D. Iohannes Wjncckelmannus primarius SS. Theologiae professor et D. Balthasar Mentzerus professor Theologus et Stipendiatorum Ephorus: qui anno 1605 mense Iulio propter denegatam punctorum meliorationis, ut vocabantur (*Berbetterung's Puncten*) subscriptionem a suis officiis contra tenorem testamenti saepius memorati remoti fuerant, et hactenus in Gymnasio et Academia Gissensi in annum decimum nonum fideliter docuerant. Atque sic facultas Theologica, Iuridica et Philosophica binos professores, Medica unum habuit, et magna
 Fol. 255. b. fuit raritas studiosorum: quorum tamen numerus notabiliter | crevit ex eo tempore, quo Gissensis Academia suspensa fuit, nempe mense Maio anni 1624.

Cum autem Illustrissimus et Celsissimus Princeps et Dominus Dominus Ludovicus Hassiae Landgravius etc. Dominus noster clementissimus, ad communem Academiae administrationem amice invitaret Illustrissimum Principem et Dominum, Dominum Mauritium Hassiae Landgravium etc., eius autem Illustriss. Cels. in eam communionem consentire nollet, ad Imperatoris tribunal haec res devoluta hunc eventum sortita est, ut Illustrissimo Dn. Ludovico Landgravio soli Academiae instauratio pro hac vice per sententiam Caesaris permitteretur et demandaretur.

Interea animadversum fuit, in paedagogio discipulis proponi Catechesin Calvinianam, quod tamen ne fioret praeceptores mature fuerant praemoniti, ipsique eam remotum iri sancte promiserant: quam illusionem (quod deposita Cassellana Heidelbergensem introduxissent) gravissime ferens optimus princeps paedagogiarum et praeceptores omnes (qui conspirasse videbantur, nec, licet fideliter admoniti, a proposito suo desistere volebant) ab officiis delicti mandavit, ne pueritiam seducere in religione pergerent: sed tamen Graeca professio M. Theodoro Victori, hactenus paedagogiarum, cum salario professorio remansit. Paedagogio igitur praefecti sunt 21 die Maii M. Iohannes Henricus Tonsor paedagogiarum, M. Balthasar Klinckerfusius, Philippus Sältzerus, M. Iacobus Bauchius, et Conradus Steinius: a quo tempore et institutio et disciplina florere coepit, Deo fidelibus laboribus benedicente.

Porro allata Caesaris sententia de Academia instauranda Illustrissimus et Celsissimus Princeps et Dominus, Dominus Ludovicus Hassiae Landgravius etc. sollicite et diligenter eam in Dei gloriam et patriae salutem executurus certo tempore suos praecipuos officiales et civitatum consules Marpurgum convocavit et affixo programme publice clementer significavit omnibus Academiae civibus, ut die 24 Maii in arce ad solemnem instaurandae Academiae actum convenirent. Deo igitur benigne annuente, die 24 Maii horis matutinis in arce conventum est, ibique publice artificiosissima Domini Cancellarii D. Antonii Wolffii febris tunc graviter laborantis per Dn. Secretarium Malcomesium ex charta recitata oratione prolixè commendata fuit Illustrissimi et Celsissimi Principis pietas et zelus Heroicus in religionis sinceritate propaganda Academiae in pristinum nitorem restituenda, in eaque Deo clementer adiuvante summo studio conservanda. Rectorem igitur Academiae Illustrissima ipsius Celsitudo singularibus et praegnantibus de causis, quae recitatae fuerunt, clementissime nominavit et constituit D. Balthasarem Menzerum, tunc ab illo actu, propter valetudinis tenuitatem absentem, adsumto ipsi Prorectore D. Helfrico-Ulrico Hunnio. Et

in facultate Theologica D. Iohanni Winckelmanno et D. Menzero collegae de novo additi sunt D. Iustus Fewbornius et D. Iohannes Steuberus: in Iuridica D. Hermanno Vulteio et D. Iohanni Goeddaeo de novo D. Helfricus Ulricus Hunnius (cui postea etiam Vicecancellariatus commendatus fuit) et D. Iohannes Breidenbachius: in Medica D. Nicolao Braun de novo adiuncti sunt D. Iohannes Kempfius et D. Iacobus Müllerus: in Philosophica M. Rudolpho Goclenio et M. Theodoro Vietori additi D. Iacobus Müllerus, M. Fol.256.a. Iohannes Henricus Tonsor, et D. Iohannes Kornmannus. | Gallicae linguae professio Dn. Marcello Olivae Parisino commendata. Et professores quidem recens cooptati iurarunt sollemniter, Illustrissimo Principi stipulata manu fidem dantes: seniores autem remissi fuere ad suum iuramentum olim Illustrissimo Principi et Domino Domino Ludovico Seniori Hassiae Landgravo etc. excellentissimae memoriae praestitum et iam ab Illustrissimo et Celsissimo Principe et Domino, Domino Ludovico H. L., Domino nostro clementissimo confirmatum. Detulerunt ex arce Professores omnes illi scepra et reliqua insignia Rectoralia in aedes Cugliticas et per D. Vulteium novo Rectori D. Menzero tradiderunt: qui licet humiliter precaretur, suae et aetatis et afflictæ valetudinis, et quod progredi domo nequiret, rationem haberi, mutari tamen decretum non potuit, sed Deo sic paterne dirigente gubernationem Academiae suscepit, non suis viribus, verum unius Dei praesentia et favore et singulari Clementissimi Principis gratia et fidei Dominorum Collegarum consilio et auxilio fretus, qui singuli ex ordine ei gratulati discesserunt. Decani quoque singularum facultatum constituti fuerunt D. Wynckelmannus, D. Vulteius, D. Braun et M. Goclenius: sed hic senectutis incommoda praetendens, hanc provinciam M. Vietori imposuit, promte eam acceptanti.

Anno ACaDeMiae benIgni Iehovae nVtV InstaVratae die 25 Maii prima convocatio habita in aedibus Cugliticis, cui professores omnes interfuere. Actum fuit de habendis orationibus inauguralibus, de lectionibus rite distribuendis in horas idoneas, de exercitiis publicis et privatis, de visitatione collegiorum, de instituenda supputatione Academica, de constituendo Syndico et Bibliothecario, de pedellis, de praeposito stipendiatorum et de salariis dominorum professorum. Syndicus electus et confirmatus est D. Iohannes Kornmannus. Iuramentum praestiterunt M. Balthasar Klinckerfusius, M. Iacobus Bauchius et Conradus Steinius, praecceptores paedagogii.

Missa fuere ab Illustrissimo et Celsissimo Principe, Domino nostro et Evergeta clementissimo, quaedam decreta distinctis temporibus, quae in censitorio asservantur, et suo tempore, certo ordine disposita, consignabuntur, reliquis constitutionibus Academicis adiungenda.

Declamationes habitae, ad quas singulas attente audiendas peculiari programmata Rector invitavit studiosos.

VII. Iun. D. Fewborn, de unico Theologicae scientiae principio, nempe Verbo Dei, in scripturis canonicis Prophetarum et Apostolorum divinitus nobis revelato et hactenus mirabiliter conservato eiusque in Ecclesiis et scholis christianis rite tractandi modo et ratione. FIDeI VoX oMnIa VInCIt.

IX. Iun. D. Kempfius commendavit Medicinam, de eius origine, incremento, praestantia et difficultate disserens. ThesaVrVs Vitae nostrae MeDICina VigeIt.

X. Iun. D. Steuber peroravit de dicto iam olim in Ecclesia usurpato: Sursum corda .. & CharI, sobrie et IVste et ple VIVeDVM. ep. Tit. 2. 12. QVae sVrSVM InspIClens haVD appete InanIa terrae. Col. 3. 1.

Pol.256.b. XII. Iun. D. Hunnius tractavit argumentum de purgatione vulgari, quae olim fiebat per flammam, per ferrum candens, per aquam ferventem, per sumptionem corporis Christi in S. Eucharistia, per duellum et per provocationem ad divinum iudicium. PerfICIatVr IVstItIa et pereat MVnDVs.

XIX. Iun. M. Tonsor orationem habuit de sermone, vinculo illo consociationis politicae, eiusque et naturam ex veris causis suis explicavit et originem ostendit et usum amplissimum monstravit in tota humana vita. VtILIVs sano serMone nIhIL DatVr VrbI.

XXI. Iun. Marcellus Oliva Parisinus praestantiam et utilitatem linguae Gallicae ostendit oratione perspicua. FeLIX LIngVArVM notItIa proDest patriae.

XXIV. Iun. D. Iacob. Muller Mathematicum et Medicinae professor, ostendit utilem et iucundam istorum studiorum coniunctionem.

InsIgneS VsVs proDVCIt IVsta MathesIs.

AntIqVa aeterno MeDICina VigeIt honore*).

XXIX. Iun. D. Ioh. Kornmannus, oratoriae et historiae professor, laudavit pulcherrimum vinculum Veritatis et Eloquentiae, in descriptione seu commemoratione rerum gestarum. HIsTORIae est bonItas DeCVs oratorIa VIVVM.

IX. Augusti. D. Ioh. Breydenbach exposuit quaestionem: An et quatenus in causis capitalibus et iudiciis publicis pro accusatoribus vel reis absentibus procuratores, defensores, instructores, excusatores, parentes, fratres vel sorores admitti debeant vel minus. VoX aeterna sonat: DIscItE IVstItIaM.

XI. Octob. D. Iustus Simold cognomento Schütz, prof. Iuris publici extraordinarius, de eo publicam orationem habuit. LaborIbVs et DILIGentIa bona sVa DeVs VendIt.

INSCRIPTI

Illustrissimi et Celsissimi Principis et Domini Domini Ludovici Hassiae Landgravii, comitis Cattimelbocorum, Deciorum, Ziegenhaini et Niddae etc.

Pol.257.a.

Domini et Evergetae nostri clementissimi, filii duo generosissimi

Dominus Henricus et Dominus Fridericus, fratres Germani, Landgravii Hassiae etc. Academico more deposito beanismo in ordinem et censum Studiosorum Academiae Marpurgensis recepti et matriculae inserti sunt die XXII Decembris Anni exeantis MDCXXV una cum infra scriptis Comite et nobilibus.

Emicho, Comes a Leiningen et Dachspurg.

Iohannes Hannibal Rotzmann.

Sigfridus ab Oppershausen.

Hermannus Otto a Buseck.

Fridericus Meinhardus a Langelen.

Achilles a Bencsheim.

*) Imperfecti numeri pe. literas expressi culpa in corsificatoris negligentiam conferenda erit.

Votum.

Aspicit Henricum gratante Academia vultu,
Hassiaci florem sanguinis egregium,
Atque ait: Haec facies patriam exhilarabit amatam,
Allatura decus Martis in Urbe Scholae.
Augeat Henrici dotes dextra ampla Tonantis,
Vivat ut Exemplar Patris avique pii.
Postquam Fridricus procul a se cornua iecit,
Cornua principibus non adamata viris,
Hoc votum esto meum, dixit: Pax optima rerum,
Dives opum, nostra floreat in patria.
Omen id ut summo confirmet ab aethere Christus,
Pectore devoto tota corona rogat.

Nunc coniunctim optant, Celsissimus ut pater, acvi
Praesentis vigeat gloria magna diu.

*Iam sequuntur nomina eorum qui ab instaurata 24 Maii Academia usque ad finem
anni 1625 praeter principes et eorum comites inscripti sunt. In studiosorum numerum
recepti sunt illis adnumeratis centum et duodecoginta, in paedagogium undesezaginta,
quorum nomina proximo horum Annalium fasciculo inserentur.*
